

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnep után való napon.

II. év.

Budapest, 1898, szombat, január 15-én.

15. szám.

A főkapitány.

A főkapitány és a színházi intendáns kövér falatok. Szélcsendes napokon ezekből él a sajtó. Ha nincsen politika és nincsen sehohol semmi zavar, a főkapitány és a színházi intendáns mindig kéznél van és azokon nagyokat lehet ütni a t. cz. közönség mulattatására és épülésére.

De ez nem helyesen van így. Ha a sajtónak is volna külön istene a mitológiában, az igazságos görögök bizonyosan egy ostort adtak volna a kezébe az egyikbe, de a másikba egy szál virágot, azokból, melyek egy nap alatt elhervadnak. Mert a sajtó arra való, hogy ne csak üssön az ostorával, hanem hogy a virágos keze is mozduljon egyet-egyed ott, ahol érdemet talál.

Nem járja hát, hogy az intendáns és a főkapitány mindig csak a sajtó balkezét érezze. Hiszen miért ne lehetne jó intendáns és jó főkapitány is? Ninesenek többé lehetetlenségek.

Igaz másrészt, hogy a sajtó is maga felé huz és a biztos tőkét fel nem áldozhatja. Még a legpuhább szívű ember is, aki fölhaborodik a kakas szenvedésén, ha fejjel lefelé fordítva viszi háza a szakácsné a piacról, képes a maga kakaának a nyakát kitekerni, há ches.

De ilyen időkben, midőn az intendáns, vagyis a színházak kormánybiztosa, a toloncz-ügy azelőtti előadója, olyan bőven természet a kritizáló sajtónak, minden mozdulatával annyi ügyetlenséget követve el,

hogy szatirákat lehet írni, ilyenkor megengedheti a sajtó magának azt a luxust, hogy a másik Prügelknabet igazságos mérték alá bocsátja, kivonván érdemeiből a hibáit, de összehasonlítván hibáival az elődeiét.

Hát mindent összevéve, konstatálhatjuk, hogy Rudnay Béla főkapitány bevált az ő nehéz, kritikus állásában. Ilyen kemény legény még alig ült a főkapitányi széken, mióta Budapestből komoly város lett.

Micsoda ut az a Thaisz-regimentől idáig! Thaisz olyan volt, mint maga a város: szüklátkörű, felületes, egy török pasa és egy pandurkáplár egy személyben, ki együtt czimborázik a szegénylegényekkel s úgy tartja fel valahogy a rendet, kihuzván eközben a maga hasznát is. Utána jött egy becsületes gyenge ember, a báránylelkű Török János, aki inkább beillett volna egy leves-osztó intézet igazgatójának, mint a korrupció eltiprójának. Séllyvel kezdődik az uj aera. Ő nagyot emelt a rendőrség intézményén, a városi közigazgatás csak egyre maradt pugris fészeknek, a rendőrségi intézmény folyton emelkedett. Séllynek európai látóköre volt s a rendőrségből is szinte erőszakkal egyszerre londoni rendőrséget akart volna csinálni, mely nem csak a rendet tartja fenn, hanem a humanus feladatokat is teljesíti: gondoskodik a szegényekről, a nyomergókról, az eltévelyedettekről s ezáltal kevesbiti a bűneseteket; szóval: a régi markos „fogdmegyek” helyett civilizált, emberies érzésekkel és

szeretettel gondolkozó rendőrtisztületet akart alkotni. Nem csak az lebegett előtte, hogy a háziuraktól ne lopjanak el semmit, hanem gondoskodni kívánt arról is, hogy a nyomorult utcza leányt ne zsákmányolják ki a gazdái. Szóval, egy ideális rendőr volt Sélly, in thesi. De részint mert nem volt elegendő erélye a tulnag célhoz, részint pedig, mert ilyen nagy ugrást még nem lehetett megcsinálni a korhadt és rosszul fizetett közegekkel, a feladat nem sikerült. A rendőrség niveauja azonban emelkedett s a közönség előtt is nyert presztigében. A nagy vonalak, mint a lerakott sinek, kezdtek kidomborodni...

Ekkor jött Rudnay. Épen mikor kellett. Thaisz után nagy nyereség volt a tiszta, de gyöngé Török; Török után a nagylátkörű, de kissé puha Sélly. Egy erélyes férfira volt most már szükség. S ez Rudnay. Ugy jöttek egymás után, mintha diktando lettek volna kérve a sors-tól — a főváros számára.

Mig ellenben a városnál ugy következtek a magisztrátusok, mintha mind a Rémiék diktálták volna őket — a maguk számára. S így lön, hogy mig a város egyre maradt a maga Sartoryaival és Kajlingereivel a régi vágányokban, az alatt mellette a rendőrség európai intézményé lett s most Rudnay alatt érte el a tetőfokot.

Pártatlanság, bátorság, vasakarát és erély jellemzi a fiatal főkapitányt. Bátran szétcsapott mindenüvé, kiirtotta a korrup-

Folt, amely tisztit.

— Echeagaray drámája. Első előadása a Nemzeti színházban 1898. január 14-ikén. —

— Melyik a Krisztus? Melyik a Judás? kérdi Don Justo az Echeagaray színművének második fölvonásában.

Ez az a kérdés, amelyet százszor, ezer-szer ismételtünk magunkban, körülvéve az emberektől, akik fülünkbe dudolják mindahány melodiájukat. Ki a barát és ki az ellenség, ki a szent és ki az álnok? Ezek a kérdések feszítik ki az agyat és bontják meg a lélek nyugalma. A hazugság ott leskelődik ránk minden sarokból: hazugok, akik a házukba fogadnak, és hazugok rabolják el kedveseinket. És nem szabad őket lealézni, mert, ha megteszszük, akkor rágalmazunk! Senkinek sem szabad beszélni, mindenkinek csak hazudni szabad.

Csalódás azt hinni, hogy az új színműirodalmat még az „asszony” témája dominálja. Az elvált, a bukott és a megtisztult asszonyok iránt az érdeklődés erősen lanyhul. A hazugság, az álarcz egész skálája, kezdve a füllenéstől egészen a megátalkodott, rejtett gonosz-ságig, ez az, ami ma a hideg Norvégiától a tüzesspanyol földig hatalmába ejti a színmű-írók idegeit.

Echeagaray a világ ennyi cselszövénye látára csak egy sötét, rettenetes kibontakozást ismer. Ez pedig az a vérfolt, amely a lesujtott bűnös haldokló testén piroslik. Csak ez a folt tisztíthatja meg a levegőt. A hazug társadalomból semmiféle kémiai tudomány nem veszi ki a sok foltot, csak ha egy-egy ilyen folt vér-

pirosra válik, ha a gonoszt erőszakkal megsemmisítjük, lélegzhetünk fel szabadon.

Donna Concepcion házában vagyunk. Ott éli napjait két fiatal leány. Az egyik Enriqueta, a ház urnőjének huga, a másik Matilde, akinek atyja csunya pénzműveletekkel foglalkozott és akit atyja halála után mint magára maradt árvát Donna Concepcion a házába fogadott. A néhai uzsorás megrontója volt Enriqueta szüleinek is. Halálos ágyán lelkifurdalást érezve így szólt leányához: „En sok, nagyon sok kárt tettem ennek a családnak; ha alkalom adódik, áldozd fel magadat érettök; esküdjél meg rá, leányom, esküdjél meg!” És Matilde megesküdött.

Enriqueta iránt barátságot, jóindulatot érez, de e házában minden szavát, minden lépését és mozdulatát félreértik. Álnoknak és alatomosnak hiszik. Enriquetát viszont oly gyermekesen tisztá, érintetlen fényben látja mindenki, holott egy vipera lakozik benne. Hazug és erkölcsileg teljesen megromlott. Fernandohoz, néneje fiához; is csak azért kívánczodik egész szenvedélyességgel nőül, hogy élvezze nagy vagyonát és társadalmi rangját. Ezt a nemes gondolkozásu, derék ifjút szive mélyéből szereti Matilde, és Fernando szívében is titkos és egyre jobban fellobbanó láng ég a leány iránt. Anyja, donna Concepcion, természetesen csak Enriquetával akarja egyesíteni örök frigyre.

A ház egyik látogatója don Lorenzo valamelyik nap rejtélyes történetét beszél el donna Concepcionnak és a család egy öreg barátjának, don Justonak. A történet arról szól, hogy

néha, amikor Enriqueta és Matilde egy beteg asszony látogatására kikocsiznak, az egyik nő ott marad a betegnél, a másik pedig egy Julio nevű ifju háza elé hajtat és fölkeresi Juliót. Hogy ki ez a „másik”, azt nem tudják. De donna Concepcion kire is gondolna másra, mint Matildera? Mi tudjuk, hogy nem ő az, mert közvetlen e jelenet előtt tanui voltunk Julio és Enriqueta egy találkozásának, és meggyőztük, hogy a kis kigyó kedvese lett annak az ifjunak.

Fernando közben kitarja Matilde előtt szívének minden szenvedélyét. A leány azonban fogadalmára gondol és nem akarja megzavarni Enriqueta és Fernando egybekelését.

— De föltevé, hogy Enriqueta rossz, hűtlen, képmutató volna, mondja Fernando, ... szegény teremtés, jól tudom, hogy nem az, csak föltevés; hogy vele egybekelve kétségbeesés és gyalázat várna rám; ebben az esetben szakítana ön mindennel, és hogy megmentsem engem, kész volna föláldozni a többieket?

— Azért, hogy önt megmentsem, hogy ön boldog lehessen, kész vagyok mindenre, odaadok mindent: az életemet, az üdvösségemet. Ezt válaszolja Matilde.

Fernando föltevése, mint tudjuk, nem is föltevés többé. De Matilde csak most szerez róla bizonyosságot. Egyszer titokban követi a leányt és rájön elvetemültségére. Most már nem engedheti meg ő sem, hogy ez a bűnös teremtés Fernando hitvese legyen. De élő gyűlöletet is kezd iránta érezni, mert Don Justo fölfedezi előtte, hogy nemcsak neki vannak tartózkodásai Enriquetával szemben atyja miatt, de

ciét, legelsőbbben belül a rendőrségi palotában, szétszaprított nemcsak azon bűnök között, melyek az ügyész elé tartoznak, hanem oda is eljutott gyomláló keze, ahonnan kicsiráznak, nem kimélt semmit és senkit s megteremtette nemcsak a rend külső látszatát fejedelmi bevonulások, milleniumi ünnepek alkalmával, szóval a rendnek azt a részét, amelyért ordók járnak — hanem azt a részét is, amelyért a polgárok s így a sajtó elismerése se maradhat el.

Csak üdvözölhetjük őt most, midőn egy új büntetésbe nyult, a revolverzsurnalisztikába. S hálásak vagyunk, ha minél szigorubbán folytatja. Rég érzett baja ez már úgy a fővárosi közönségnek, mint a tisztességes sajtónak.

Nem tagadjuk, hogy erélye sokszor ragadja tulásokba. A teli pohárból gyakran kicsordul egy-két csöpp, ami fölösleges benne. Megesik az. A Prónay és a Beniczky-féle esetben kétségen kívül túllépte hatáskörét, ami nagy riadalmat okozott azoknál, akik szívesen ábrándoznak a jogállamról. Ilyeneknek nem is szabad ismétlődni. A mostani királyidyll is egy kis kellemetlen szituációt teremtett számára. Hammersberg bizonyosan csóválja a fejét. Mert a vádat állítólag elejtette a zsarolók ellen Barlovác szerb főkonzul, minélfogva finom jogászi elmék (mert ilyen elme sok van) törvényteleniséget keresnek a két vádlott letartóztatásában.

De mindezek lehetnek szépséghibák az ő hatalmas, bátor és erélyes működésében, de nem rontják le az ő nagy érdemeit. Csak folytassa ezental is a gyomkiártását, nem nézve se jobbra, se balra, csak a cél felé. Mi rokonszenvvel fogjuk nézni és bírálni, mert ez a férfi tetszik nekünk ezen a helyen, ahol áll. S mindig meg vagyunk ijedve, valahányszor valami változás áll be a minisz-

teriumbeli iróasztaloknál, hogy egyszer csak elveszik innen — mert atka már ez a mi országunknak, hogy mindenkit eltesznek onnan, ahová beillik.

POLITIKAI HIREK.

A főrendiháznak délelőtt tizenegy órakor ülése van.

Országgyűlés. A képviselőház mai csöndes ülésében Hegedüs Sándor betérjlesztette a pénzügyi bizottság jelentését az állami költségvetésről, de napirendre tűzése iránt a képviselőház csak a jövő ülészakban fog határozni. Két miniszteri válasz következett ezután sorra.

Dániel Ernő kereskedelmi miniszter Olay Lajos interpellációjára válaszolt a külföldi munkások alkalmazása tárgyában és kijelentette, hogy a magyar munkásoknak nem akar konkurrencziát csinálni, de azért a külföldi munkások alkalmazását nem lehet egészen megszüntetni. A külföldi államokkal kötött kereskedelmi szerződések egyenesen kikötik, hogy a szerződő államok alatti kölcsönösen egyenjogúaknak tekintendők, amikor alkalmazást keresnek. Olay Lajos tehát (aki párbaja után ma jelent meg először a képviselőházban) a törvényhozással együtt tudomásul vette a választát.

Nagyobb érdeklődést keltett báró **Bánffy** Dezső miniszterelnök, amikor Várossy Gyula interpellációjára válaszolt, a negyvennyolczas honvédek nyugdíjazásáról nyilatkozott. A miniszterelnök kimutatta, hogy a honvédek igazolására már négyszer hosszabbította meg a határidőt s igazán nincs reá ok, hogy ötödször is meglegye. Különben is a honvédegyletek meglehetősen bőkezűen osztogatták az igazolványokat s egy-egy község valamennyi terhére eső koldust ellátott igazolványokkal, csak hogy aztán a honvéd ezimén az állam tartsa el őket. Sok visszaélés történt (ámbar kellemetlen ezekről nyilvánosan beszélni), sok nyilvánvaló megtévesztés is, de azért a kormány a honvédegyletek igazolványait mindig respektálta. Am egyszer mégis csak meg kellett állapítani az időt, amelyen túl igazolványokat már ne lehessen kiállítani. Csak ennyi történt. És ebből igazi negyvennyolczas honvédek nem fehet kára, mert ha akadna még köztük olyan, aki csak ezental

folyamodnék nyugdíjért, annak kellő igazolás alapján a kormány meg fogja adni a nyugdíját.

A Ház ezt a választ megnyugvással fogadta, de **Várossy** Gyula azt kívánta, hogy az igazolásra kitűzött határidőt egyáltalában töröljék. A miniszterelnök újból megfelelt neki és ekkor a Ház (az egy interpelláló kivételével) tudomásul vette a választ.

A legközelebbi ülés hétfőn lesz, amikor az ülészakot is berekesztik.

A pénzügyi bizottság elnöke. Ma jelenik meg az újságokban a képviselőház pénzügyi bizottságának jelentése az idei állami költségvetésről. A jelentést **Tisza** Kálmán elnök és **Hegedüs** Sándor előadó irták alá. A jövő évi jelentése már nem lesz rajta **Tisza** Kálmán neve, mert az ősz államférfiu, „e tisztséggel járó testi fáradságra való tekintettel” jövőre már nem hajlandó elvállalni a pénzügyi bizottság elnökségét. Már a múlt évben is csak a szükségnek engedve, fogadta el. Utódjául volt elődjét emlegetik, **Széll** Kálmánt, aki éveken kesesztül elnöke volt a pénzügyi bizottságnak. A szabadelvű pártkörben azt hiszik, hogy elvállalja a tisztséget.

Változások a főrendiházban. A főrendiház igazoló bizottságának ma báró **Vay** Béla elnöklése mellett ülése volt. Törölték ebben az ülésben gróf **Draskóczy** György és **Görgey** Kornél főrendiházi tagokat, akik nemrég meghaltak és tudomásul vették a belügyminiszter átiratát, amelyben **Hettyey** Sámuel pécsi püspöknek a jegyzékbe való beiktatását kéri. Mindezekről holnap a főrendiháznak is jelentést tesznek.

A néppárt értekezlete. Az országgyűlési néppárt ma este tartott értekezletén elhatározta, hogy a jövő ülészakra nem jelöl az alelnöki állásokra, csak a jegyzői tisztre lesz jelöltje, még pedig: **Rakovszky** István. A bizottsági tagságokra való jelölés előtt a párt kérdést intéz a párttagokhoz, hogy ki milyen bizottságba óhajt bekerülni.

A zöldszászok mozgalma. **Brassó**ból jelentik: A szász néppártnak központi választmánya ma délután, a brassói zöldszászok indítványára, ülést fog tartani, hogy abban — hír szerint — tárgyalás alá vegye a zöldszászok részéről tett azt az indítványt, hogy egy általános küldöttség útján kérjék a kormányt és ő

Enriqueta szüleinek is voltak vele szemben. Anyja soha sem volt törvény és isten előtt hitestársa atyjának. Enriqueta szülei, akik akkor benső barátságban voltak atyjával, a szegény nőt addig becsmérték, amíg apja eltaszította, és a boldogtalan meghalt éhségben, nyomorultan. Matildének tehát nincsenek többé kötelességei Enriqueta iránt.

Fernando látja, amint Matildét e házban gyötrik és el akarja vinni egy tiszteletreméltó családdhoz, hogy ott maradjon esküvőjükig. Matilde már most kész őt követni. Ekkor beszéli Fernandónak az anyja, hogy a leány Julio kedvese. Matilde fölháborodva utasítja vissza e galád rágalmat. Csak egyszer volt Julio házában, akkor, amikor látták is.

— Tehát voltál? kérdé magából kikelve Fernando.

— Igen, egyszer.

— Matilde, Matilde! . . . nyomorult!

— Egyszer látták, hányszor nem látták? teszi hozzá donna Concepcion.

— Nos hát elmentem Julio házába . . . mert én is kételkedtem abban, akit nőül készültél venni, Fernando . . . és meg akartam győződni . . .

— Egy szót se! vág közbe donna Concepcion. Nem mondtam, hogy ezt fogja kitalálni?

— Halljad tehát, Fernando. Julio Enriquetának a szeretője!

— Há még rágalmozó is? El tölem! Ezt Fernando kiáltja vadul és ő is elüzi házuktól Matildot.

Az utolsó felvonásban Fernando és Enriqueta esküvőjére készülnek. Ekkor megérkezik még egy levél Fernandónak czimezve és horitékán Enriqueta fölismeri Julio irását. Julio

nyilván elkeseredésében elárulja Fernandónak, hogy menyasszonya az ő kedvese volt. Enriqueta rávasszul azt mondja völegényének, hogy a levél bizonyára Matildétől jön, mire Fernando a levelet föl sem bontja. Matilde ezalatt a házba lopózkodott és, mialatt a szomszéd szoba házi oltára előtt a pap összeadja Fernandót Enriquetával, ő megtalálja Julio levelét. Fölbontja, elolvassa és a belépő Fernandonak a kezébe nyomja. Fernando pedig megtudja belőle ifju nejeinek sötét multját.

— Matilde, én szerelmem! kiált fel. Enriqueta, szegényem, gyalázat, kétségbeesésem! . . . Átkozott a kötelék, amely összefűz bennünket.

— Már ketté szakadt! feleli Matilde és a papírvágó kést Enriqueta nyakába döfi, s ez holtan terül el a kereveten.

Donna Concepcion belép és rémülten sikolt fel:

— Mit tettél?

— Meggyaláztam! mondja Fernando. Itt a bizonyosság! (A levelet mutatva.) Megölttem őt!

— Nem! vág közbe Matilde.

— Én öltem meg őt! Én . . . én magam! erősíti Fernando.

— Mennyi vér! kiáltja Enriqueta néje.

— Nem baj, anyám! mondja rá Fernando. Ez a folt, amely tisztít.

Ezzel végződik Echegaray színműve.

De vajjon joga van-e Fernandónak ily meglegedetten veregetni a mellét és örülni a beállott nagy tisztaságnak? Matildének, akit szeretett, gyilkossá kellett lennie és miért? Mert Fernando, aki rajta örült szenvedélyivel csüngött, az első silány megbúsásra, amelyet Matilde megczáfolt, úgy, ahogy tudta, durván elütte

magától? És ha Julio ur nem szánja rá magát ama levélke megírására, örök időnkig is sötétségben marad. Olyan gyanúok alapján, amelyek szerint Fernando itélkezik, csak Párisban itélhet egy elvakult hadi törvényszék. Ez a darabnak lényeges szerkezeti hibája.

Nincs meg tehát e műben az a közvetlenség, az a tiszta, átlátszó pszichologia, a cselekménynek az az energikus és egyenes fejlődése és biztos haladása a cél felé, mint a spanyol költő egyéb drámaiban.

Szellemessége, dialektikája azonban oly vakító, hogy e művének is nem egy jelenetét kivülről alig írja meg ma valaki a világlitteratúrában. E zsenialitása egybevetve fényes technikájával megmagyarázza azt, hogy a darabnak erős lélektani és kompozícióbéli fogyatékei daczára külsőleg soha egy dőcögés nem észlelhető a csupa tüzzel és erővel megirt egyes jelenetek között. Egy-egy virtuóz mondattal a színpadon formailag eloszlalt sok olyan skrupulust és tiltakozást, amelyet gondolatunkban előidéz.

A mai bemutatón a darabnak teljes külső sikere volt. Matilde szerepét **P. Márkus** Emilia elragadó hévvel, nagy művésztemperamentumának egész erejével játszotta. A toilettejéért is tiszteletben álló diva ma csupán egy egyszerű türkiskék és egy szintén nem pazar barna moiré-ruhát viselt, de színészi képességeivel régen fejtett ki ily fényűzést, mint ma este. **Mihályfi** mint Fernando melegséggel beszélt és gondos alakítás volt a **Bercsényi** Don Justo-ja is, amely alak az Echegaray-irodalomban már ismert szellemes raisonneurök egyike. A többi szereplő részint a középszerűségig emelkedett, részint ezen a leszállított színvonalon alul maradt. **Dr. Molnár Géza.**

Felségét a községek egységes elnevezéséről szóló törvényjavaslat visszavonására. A mai ülés feladata lesz megállapítani ama felirat szövegét is, melyet ez a küldöttség át fog adni ő Felségének, kérve, hogy e törvénytől, tekintettel a szászokra és a többi hazai nemzetiségekre, tagadja meg a szentesítést.

Jelentés a költségvetésről.

A képviselőháznak mai ülésén terjesztette elő Hegedűs Sándor a pénzügyi bizottságnak az 1898-iki állami költségvetésre vonatkozó jelentését. A nagy gondtal és alaposan szerkesztett jelentésből — mely a budget megvitatásán kívül az adóreformmal, a valutarendezés-sel, a közigazgatási reformmal és a szolgálati pragmatikával foglalkozik — a következőket közöljük:

A bizottság az 1898. évi állami költségvetést, mely a rendes kiadásokban 7,827,847 forinttal, a rendkívüliekben 15,142,853 forinttal és így összesen 22,970,700 forinttal haladja meg az 1897. évi előirányzatot, e jelentékeny kiadási emelkedés dacára, kevés változtatással ajánlja a képviselőháznak elfogadásra. Teszi ezt azért, mert a kiadások emelkedését egyfelől, túlnyomó nagyrészen törvények okozzák, vagy pedig azok a bevételek fokozásával járó üzemi kiadásokból származnak; és másfelől azok csak jelentéktelen részben keletkeznek személyzet-szaporításból. A szabad bírálatnak és megállapításnak korlátai oly szűkre voltak a fenti tényezők által szabva és ezen korlátokon belül minden egyes tétel olyannyira megokoltnak tűnt fel előttünk, hogy az államháztartási mérleg szigorú szemmel tartásával és a takarékoság követelményeire való minden tekintet mellett is, azokat elfogadandóknak véljük.

Ezekből kitérünk az 1898. évi állami előirányzatban előforduló főbb változások természetét és meg van adva annak magyarázata is, hogy a költségvetésben sokat változtatni nem lehetett.

De ezenkívül megjegyzendő, hogy államháztartásunk még csak nem is foglalja most már egészen magában mindazon kiadásokat, melyeket a törvényhozás elhatározása folytán a kormány több évre terjedőleg és így 1898-ban is tehet. Mert az állami költségvetésen kívül a kormány rendelkezésére állanak, külön törvények alapján, még más jelentékeny összegek is.

Tehát államháztartásunk csaknem fél milliárd (498,240,570) frtra menő kiadásai még csak ki sem merítik egy év állami tevékenységének pénzben kifejezhető értékét, mert ezenkívül az állam utján még jelentékeny összegek dolgoznak főleg kulturális és gazdasági téren termékenyen.

E tekintetben az intézkedések hasznos és üdvös volta mellett azonban szem előtt kell tartani a budgetjog és nyilvántartás azon helyes pénzügyi politika követelményét is, hogy minden kiadás, amely az évi állami költségvetés összeállításánál tudva van, lehetőleg beillesztessék.

Ez mint egyik irányadó szempont vezetett, midőn 1898. évi irányzatot átolvastuk és azon, a kormányval egyetértőleg változásokat eszközöltettünk. — E változások folytán a rendes kiadások 20,000 forinttal leszállítottak, az átmeneti kiadások és beruházások czimén 481,000 frt, a rendkívüli bevételeknél pedig 459,000 forint vételett be az előirányzatba és így lett az összkiaadás 498,721,570 forint, az összes bevétel 498,775,291 forint. Főlösléleg 53,721 forint. Az 1898. évi előirányzat mérlege változtatásaink következtében a fölöslegnek 22,000 forintnyi csökkenésével záródik, de ennek jelentősége nincs és az egész államháztartásra vagy pénzügyi politikára semminemű befolyást nem gyakorol.

Az államháztartás jellemzésére még fel kell említenünk azt is, hogy az egyes miniszteri tárczák külön adósságainak tőkeösszege most 63,848,572 forint, és ennek kamatterhe 5,384,726 forintra megy; tehát az 1897. elején levő állapothoz képest 2,665,000 forintnyi tőkeszaporulatot mutat fel. Ezt főleg a közoktatásügyi és igazságügyi tárczákban előforduló és építkezésekkel kapcsolatos hitelműveletek okozzák.

A költségvetés átvizsgálása alkalmával feltűnt a bizottságnak az átruházási jog igénybevételének

túltengése. A bizottság felhívta a kormány figyelmét e körülményre.

A bevételi előirányzatra nem sok megjegyzésünk van. A legfőbb bevételi tételek a megelőző évek zárszámadására vannak alapítva, sőt ennek eredményén jóval alul maradnak és még a kedvezőtlen 1897. év eddig ösmertes, három első negyedének eredménye által is teljesen igazolva vannak.

E számokkal igazolva van a bevételi főbb tételek előirányzatának elfogadhatósága; sőt azok nagyobb előirányzatot is indokolnának, de helyeselnünk, hogy a kormány szigorú volt a bevételek számításában; egyfelől azért, hogy államháztartásunk most sokkal több kedvezőtlen esélynek van kitéve és különösen azért, mert a gazdasági helyzet minden irányban romlott és még a kilátások sem javultak. Másfelől most már az előre nem látható kiadások is tömegesebben és nagyobb összegekkel fordulnak elő és így szükséges, hogy azok fedezésére az államháztartás önmagában tartalékokkal bírjon. Sőt helyeselnünk ezt eljárást azon szempontból is, hogy a kedvező bevételek teljes kimerítése ne csábítsa se kormányt, se törvényhozást, se közvéleményt oly kiadások és követelések felállítására, melyek állandóan terhelnék államháztartásunkat. Annnyival is inkább óvatosoknak kell lennünk, mert a tervezett reformok is nagy állandó kiadásokkal járnak.

Az adóreformnak sokszor sürgetett kérdésében a pénzügyminiszter csak nemrég 1897. december 6-án tett jelentést a tisztelt képviselőháznak. Azóta ez ügy — az idő rövidségénél fogva — lényegesen nem változott. De azt hisszük, helyeselnünk kell a kormánynak az egyenesadók reformjának előkészítésében követett óvatos, körültekintő eljárását, hogy — mint a pénzügyminiszter ur mondá — előbb főleg a föld-, a házadót minden tekintetben és pedig az állami adóügylet az adózók jövedelmi és kereseti viszonyaiban és a terveknek ezekre kiható vonatkozásaiban beható tanulmány- és adatgyűjtés tárgyává teszi; hogy így a tervezett reform és igazságosabb teherelosztás a bel- és külföldi tapasztalatok biztos alapjára építhessék. Természetes, hogy a mostani rendszer anomáliái és aránytalanságai nem engedik, hogy a reform sürgetésével csak egyszer is elhallgassunk, habár ezzel azt elhamarkodni és az évtizedekre szóló munkát elrontani épen nem akarjuk.

A fogyasztási adók reformja tekintetében azon helyes kettős szempont által vezéreltetni magát a kormány — mint a pénzügyminiszter ur a bizottságban újra kijelenté — hogy egyfelől: a fogyasztási adók jövedelme a fogyasztási területnek egészen biztosítsassék; másfelől: hogy a fogyasztási adóknak alávetett iparágak életképességére és fejlesztésére az adórendszer és mérték minden irányban tekintettel legyen. Azt is kijelenté a miniszter, hogy e szempontokat a kormány érvényesítette az Ausztriával tervezett kiegyezésben is, úgy, hogy csak sajnálni lehet, hogy tőle és Magyarországtól nem függő akadályok miatt, e tervét már eddig is keresztül nem vihette. Megnyugvásunkra szolgál azonban az, hogy egy vagy más formában, csakis ezen szempontok érvényesítésével akarja a kormány a fogyasztási adók reformját megoldani. Igen természetes, hogy ezt is sürgősnek tartjuk.

A valutarendezés nagy műve, a most lefolyt évben — fájdalom — nem igen haladt előre. A kormány folytatta az előkészületeket és változatlan program alapján, állhatatosan törekszik a feladat megoldására; de ebben külső körülmények akadályozzák. Kívánnunk, követelnünk kell az ország érdekében, miszerint, mielőst az akadályok szolgáló körülmények változnak — és ezek elhárítására kormányunk is tegyen meg mindent, mi tőle kitélik — hozzá kell látni, a törvényben megszabott módon, a reform befejezéséhez; különösen pedig ragaszkodni kell azon állásponthoz, melyet az 1897. évi állami költségvetés előterjesztése alkalmával jelentett be a pénzügyminiszter, hogy tudniillik mielőst az akadályok elhárítók, a törvényhozásoknak ez bejelentésük és ezeknek alkalom nyújtásuk az életbeléptetésre.

A törvényhozás előreláthatólag 1898-ban nem

lesz abban a helyzetben, hogy a sürgősebb és időhöz kötött feladatok mellett, a közigazgatás reformjával is foglalkozhassék; sőt a kormánnytól is csak azt követelhetjük, hogy ennek előkészítését egy percig se téveszse szem elől. De ezt — a jövő érdekében — követelnünk kell.

A hivatali szolgálati pragmatikát többször sürgettük és el kell ösmernünk, hogy egyes miniszteriumokban azóta, részben az adatgyűjtés haladt, részben — például a pénzügyminiszteriumban — szerves gyűjteményes munka is készült; szükségesnek tartjuk annak egyöntetű szerves feldolgozását valamennyi szolgálati ágra nézve.

A horvátok költségvetése.

(Távirati tudósítás.)

A horvát országgyűlés napirendjén ma a költségvetés tárgyalása volt. Dr. Eggersdorfer előadó hosszabb beszédben elfogadásra ajánlja a költségvetést.

Gróf Khuen-Héderváry Károly horvát bán kifejti, hogy a költségvetés sokban egyezik az előző évekkel. Ha egyes tételek magasabban irányozvák elő, úgy ez természetes dolog, mert a fejlődés emeli a szükségletet. A bán röviden reflektál azután a kiadási és bevételi tételek arányára és azt mondja, hogy a kormány a legnagyobb takarékoságot tanúsítja, hogy eleget tehessen a növekvő igényeknek. Kéri a házat, hogy erre hívják fel a nép figyelmét.

Megemlékezett azután az ország mezőgazdasági helyzetéről is. Kétségtelen, hogy a rossz aratás miatt a Dráva és a Száva mentén nyomorban van a nép és hogy érdekében kell valamit tenni. A kormány beszerezte a szükséges adatokat és hajlandó is az ottani lakosságnak segítségére lenni. Hogy erről a költségvetésben nincs gondoskodás, annak oka az, hogy a tavalyi tétel még teljesen érintetlen és hogy az inszalapból is állanak eszközök rendelkezésre. Kéri a házat, fogadja el a költségvetést. (Élénk zsevivő kiáltások.)

Báró Rukavina a javaslat ellen szól fel. Az ellenzéknek — ugymond — fel kell keltenie a népből az öntudatot és elő kell rá készítenie, hogy szükség esetén füttyköst fogjon a kezébe. (Élénk mozgás jobbfelől.) Horvátország rossz helyzetének a németek az okai, mert Berlin úgy tekint Magyarországot, mint egy lépcsőt a Kelet felé. A kormány és a püspökök a szabadközművesek szolgálatában állanak.

Kossovác: Irják meg Djakovára!

Báró Rukavina beszéde végén hevesen kifakad a bán ellen, ami a jobb oldal arra indítja, hogy lelkesen tüntessen a bán mellett.

Az interpellációk során dr. Frank kérdést intézett a bánhoz, mit szándékozik tenni, hogy szemben a fiemei autonomista párt és a magyar kormány közt való konfliktussal és báró Bánffy e hónap 11-én kelt rendeletével Horvátország fiemei érdekeit és jogait megóvja.

A jövő ülés holnap lesz.

Az új kormányzó.

— Beiktatás Fiumében. —

(Távirati tudósítás.)

Az új fiemei kormányzó, gróf Szapáry László, ma foglalta el hivatalosan állását. Tulajdonképpen installációnak kellett volna lennie, csak hogy a jelenlegi zavaros állapotok miatt az ünnepi aktus csak hivatalos beiktatásra zsugorodott össze. A nép, az istenadta nép, egyszerűen fumigálta az új kormányzót. Künn gyönyörű szép verőfényes idő volt, valóságos illatos tavasz, bent azonban a polgári keblek jégszokrényekké alakultak át.

Ilyen alkalommal lobogó-diszben szokott pompázni a nekünk oly drága város. Csak azért sem tüztek ki lobogót egyetlen egy házra sem. Ugoesa nem koronáz, Fiume nem lobogó. Csak egy házon volt lobogódisz s talán megvigasztalta ez az egy a kormányzót mindert. Mert ők voltak a lobogók: a Mária-klastrom apácái.

De ha a fiumei patricziusok házai zászló-talanok voltak, annál hatalmasabb nemzeti lo-bogó lengett az impozáns kormányzói palota román.

Gróf Szápáry László délelőtt érkezett Budapestről Fiuméba, Pragerhofon és St-Péteren keresztül. A vasuti állomáson dr. Gál Tibor miniszteri tanácsos, gróf Wickenburg Márk miniszteri titkár és lovag Milcenich Péter városhatósági igazgató fogadták és üdvözölték.

A kormányzó az állomásról a kormányzósági palotába hajtatott és déli tizenkét órától kezdve a hivatalok és az állami iskolák tisztelgő küldöttségeit fogadta.

A palota kupolájára fölvtették a magyar zászlót, a hatalmas kapu előtt díszruhás portás foglalt állást és katonai díszőrség teljesített szolgálatot.

A mai nap során a következő testületek tisztelegtek:

a fiumei városi hatóság negyven tagból álló küldöttsége lovag Milcenich Péter vezetése alatt, a kormányzói hivatal tisztikara, Gál miniszteri tanácsos vezetésével, a tengerészeti hatóság, a révhivatal és kereskedelmi tengerészeti akadémia Csökte miniszteri tanácsos vezetésével; továbbá: a királyi törvényszék, élén Thierry lovag, kuriai bír., törvényszéki elnökkel, a királyi ügyészség, dr. Fésüs György királyi ügyésszel, a pénzügyigazgatóság dr. Feichtinger Elek pénzügyigazgatóval, a dohánygyár Termancic igazgatóval, az államvasutak tisztviselői, Moravék forgalmi főnökkel, a posta- és táviró-hivatal pedig Duimich ellenőrrel az élén. Ezek után a Mária árvaház tisztelgett valamennyi bennlakó növendékével, Herczeg Teréz főnöknő vezetése alatt. Az állami főgimnázium tanári karát Fest Aladár igazgató, az állami felső kereskedelmi iskola tanítótestületét pedig Riegler Sándor igazgató vezette a kormányzó elé. Az állami felsőbb és elemi leányiskola, az állami kisdudóvó, az állami polgári fiúiskola, az állami elemi fiúiskola és a plasei állami elemi iskola küldöttségeit az új tanfelügyelő, Donáth Imre vezette.

Milcenich lovag a következő rövid olasz beszéddel üdvözölte a kormányzót:

— Nekem jutott a szerencse, hogy a fiumei municipió tisztviselői karát méltóságod színe elé vezessem, ajánlván magunkat magas kegyeibe. Biztosítjuk méltóságodat arról, hogy mindnyájan, *ismervén kötelességeinket, azoknak teljes odaadással eleget is fogunk tenni.*

Mire gróf Szápáry László kormányzó a következőket válaszolta:

— Nagy örömmre szolgál, uraim, hogy a municipió tisztviselőit ezen rendkívüli alkalommal fogadhatom. Biztosítatom önöket arról, hogy különös gondot és figyelmet fogok fordítani arra, hogy ezen drága város fejlődjék és nagyobbodjék. Azt hiszem, helyesen cselekszem, ha ezen célnak az eléréseért édes atyám nyomdokain fogok haladni. Reményem, hogy a municipió tisztviselői ebben a működésben támogatni fognak.

A kormányzó az összes tisztviselőkkel kezelt fogott, azután még huzamosan társalgott velük.

A holnapi nap során fogadja a kormányzó a klerust, a katonaságot, a kereskedelmi kamarát, a konzulátusokat, az Adria és az Ungaro-Croata gőzhajózási társulatok küldöttségét, valamint mindazokat a magánvállalatokat és magánosokat, akik nála tisztelegni óhajtanak.

Az új kormányzó ma intézte el az első hivatalos aktát. *Walluschnigg* Antal, a főfő autonómista kérvényt adott be a kormányzósághoz egy politikai napilapnak a megindíthatása iránt és a *Voce del Popolo*-nak, az autonóm-párt közlönyének politikai jogügyében. A kormányzó mindkét reálbeli kérelmet azon joga alapján, amelyet neki a Fiumében érvényben levő 1852. évi császári sajtópátens ad, *elutasította.*

Ilyeténképpen éppen azok az ősi törvények, amelyekhez a fiumeiek oly szívósan ragaszkodnak, okozták az első kellemetlenséget az autonómistáknak.

KÜLFÖLD.

Nem egyezkedünk! Holnapra nagyfontosságú értekezlet volt tervben Bécsben, *Gautsch* miniszterelnöknel. Az értekezletnek az volt a célja, hogy azon a németek és csehek a nyelvrendelet kérdésében valami közös megállapodásra jussanak. Ez a konferencia azonban — mint bécsi tudósítónk telefonon jelenti — *elmarad* és bizonytalan időre halasztódik. Ennek az újabb fordulatnak, amely egyébként már tegnap előrelátható volt, a német képviselők az okozói, akik az utolsó pillanatban kijelentették, hogy a prágai eseményekre való tekintettel *nem mennek el a konferenciára.* A tegnap történtek után, úgy mondják, *egyáltalán nem akarnak egyezkedni.* A helyzet Bécsben e vonakodás következtében — ha ugyan lehetséges — még zavarosabb lett.

Itt említjük meg, hogy egy szó sem igaz azokból a híresztelésekből, mintha a *Gautsch*-kormány most újra elő akarná venni a kiegyezésnek már kész megállapodásait. Hiszen, amikor a kabinetet kinevezték, az volt első feltétele, hogy e megállapodásokat magára nézve kötelezőknek elismerje. Azonban a junktim a kvóta és e megállapodások között a *Gautsch*-kabinettel szemben is fennáll.

A Dreyfus-ügy.

(Távirati tudósítás.)

Gróf Walsin-Esterházy szinpadias felmentésével a francia katonapárt akarata ellenére elérte azt, hogy az Ördög-szigetek tragikus lakójának az ügye még aktuálisabb lett, mint valaha volt. A sok valódi és hamis bizonyíték, a sok valódi és hamisított levél produkálása után bekövetkezett az általános bábeli zavar, amelyben össze-vissza kiabálnak az emberek és egyik sem érti meg a másikat a szavát. Egyetlen egy óhajtatás hatja át a kedélyeket és ez az, hogy világosságot szeretnének látni ebben a mestersegesen összebonyolított ügyben. Ugy látszik, maga Faure Felix is szeretne valami bizonyosat tudni, mert a mai nap során hosszasan konferált a hadügyminiszterrel, aki valószínűleg maga sem tudja még, hogy miféle következményei lesznek a Walsin-Esterházy fölmentésének. Ma már a Dreyfus-afférből egy sereg affér keletkezett. A *Zola*-affér, az *Aurore* afférje, *Piquard* ezredes afférje, *Dreyfus* Mathieu afférje, a *Scheurer-Kestner-Leblois* afférje és még sok más egyéb ügy. Így például *Clemenceau*, az *Aurore* főszerkesztője arra akarja kapacitálni a kormányt, hogy vonják őt is felelősségre. Egy mai cikkében a következőket írja:

Bejelentették mindazoknak a férfiaknak az üdöztetését, akik a Dreyfus-ügyet újra a szőnyegre hozták. Brávó! *Dreyfus*, *Piquard*, *Leblois*, *Scheurer* és *Zola*, mind, mind jelenjenek meg az esküdtek előtt. Megígérem, hogy az esküdteknek olyan irásszakértői véleményt fogok előterjeszteni, amely nem a zárt ajtók mögött készült. Ezen a nagy napon minden titok ki fog derülni. *Piquard* elő fog jönni a kazamatákból, hogy mint tanu nyilatkozzék. *Gouse* tábornok azoknak a famózus leveleknek a szerzője, melyeket oly gondosan elrejteti iparkodtak. Meg fog jelenni, de nem zárt ajtók mögött. Titkolódszást akartak és a legnagyobb-foku nyilvánosság lett belőle. Hallgatni akartak, de majd beszélni kell. Kitűnően organizálták a hazugságot és az igazság a napfényre fog jönni.

A republikánus lapok konstatálják, hogy a jobboldal vezetői voltak, akiknek köszönhető, hogy Zolát az esküdtek elé utalják.

A *Lanterne* kijelenti, hogy a helyzetet *Jaurés* jellemezte legjobban, amikor azt mondta, hogy:

„Ti a köztársaságot ki akarjátok szolgáltatni a tábornokoknak.”

A *Petit Republique* írja: A köztársaság veszélyben van, mert veszedelembé hozza a kardnak és a tömjének az összeműködése. *Azok*, akik huszonnyolc év óta össze vannak

esküdve a szabadság ellen, azok, akik arra várnak, hogy a köztársasági intézményeket megsemmisítsék, fölütik a fejüket.

Ők okozták a mostani kavargást. Konstatálandó dolog, hogy *Scheurer-Kestner*-a szenátus negyedik alelnöki állására nem is pályázott, állítólag azért, mert nem akarta, hogy a szavazást úgy magyarázzák, mintha az a *res judicata* fölött hozott szenátusi plebiszcitum volna.

Legyen világosság!

A „*Norddeutsche Allg. Ztg.*” jelenti: Párisban az eddig *Dreyfus*- és *Esterházy*-párt mellett egy harmadik párt van keletkezőben, amely oly emberekből áll, akik nem vádolnak senkit, de azt állítják, hogy a *res judicata*-val való előhozakodás nem elég, hanem szükséges, hogy a kedélyeket az *ügyek felderítése* által megnyugtassák.

A *Rappel*-ben ma kétszáz tudós, művész és író aláírásával a következő nyilatkozat jelent meg:

Mi, alólirottak, tiltakozunk az 1894-iki *Dreyfus*-pör alkalmával megsértett jogrend nevében és tiltakozunk azok ellen a misztériumok ellen, amelyek az *Esterházy*-affért körülveszik és határozottan követeljük a *Dreyfus*-pör revízióját.

A nyilatkozatot a többek között *Anatole France*, *Zola*, *Mounod*, *Koechlin*, *Halévy*, *Pierre Lano*, *Jaques Bizet*, *Trarieux* (volt igazságügyminiszter), *Ducleaux* (a Pasteur-intézet igazgatója), *Jean Adalbert* és *Bonny* doktor is aláírták.

Cavaignac a „*Rappel*”-ben megjelent manifestumról azt mondja, hogy azt olyan emberek írták alá, akikről nem lehet feltenni, hogy elhamarkodva cselekedtek volna egy még homályos ügyben. Ők is csak azt akarják, amit mindenki, hogy tudniillik történének valami, legyen az akármi, csak legyen alkalmas arra, hogy a kedélyeket lecsillapítsa.

A lapok legnagyobb-része *élesen elítéli Zola* levelét. Ellenben az *Aurore*, a *Rappel*, a *Radical* üdvözlik Zolát.

A *Libre Parole*-ban *Drumond* mintegy pendantképpen levelet intéz a köztársaság elnökéhez, melyben rámutat egy *Dreyfus*-szindikátus létezésére, és olyanannak tünteti föl azt, mint amely az állam biztonsága ellen van irányozva.

A *Siècle* felhívja az igazságügyminiszteriumot, hogy derítse ki, vajjon szerepeltek-e egyáltalában titkos iratok a *Dreyfus*-ügyben. Ha voltak és azokkal visszaélést követtek el, a *Dreyfus*-pört okvetlenül meg kell újítani. A *Siècle* azt állítja, hogy *Faure* elnök, aki akkor tengerészeti miniszter volt, a titkos bizonyítékokról tudomással sem bírt. Felteszi a kérdést, tudott-e *Dupuy* akkori miniszterelnök a jogsértésről, amelyt a titkos bizonyítékokkal *Mercier* akkori hadügyminiszter elkövetett. *Casimir Perier* volt elnököt és ezt hangsúlyozzuk, mondja a *Siècle*, anélkül, hogy demitől félnék, *Mercier* csakis azután ismertette meg a titkos aktákkal, miután már *Dreyfus* elítélték. *Perier*-t meg akarta nyugtatni *Mercier*, de az úgy találta, hogy a neki bemutatott bizonyítékok nem megbízhatók. De mindig őrizkedett attól, hogy elárulja azt, hogy ezeket a döntő bizonyítékokat a *Dreyfus*-per alatt úgy csempészték a tárgyalási terembe, anélkül, hogy a vádlott, vagy védője megtekinthették volna. Ezt a „*Siècle*” szerint *Perier* több szenátornak és képviselőnek el is mondotta. A „*Siècle*” elvárja, hogy hivatalból fogja az igazságügyminiszter elrendelni a *Dreyfus*-per revízióját.

Zola ügye.

Ma az a hír volt elterjedve, hogy *Zolát* elfogták. Erről azonban szó sem lehet, mert az ő ügyében csak sajtóeljárás lehetséges, amely előzetes letartóztatást nem ismer. *Zola* úgy nyilatkozott, hogy a legnagyobb türelmetlenséggel várja a törvényszék elé való állíttatását, mert elő akarja adni bizonyítékait, mindazonáltal ma délig nem hívták *Zolát* a bíróság elé.

Zola nyílt levele folytán a polgári bíróságnak alkalma lesz a *Dreyfus*-ügyben is ítéletet mondani, ha *Zolának* a *Dreyfus*-pör aktáit

is rendelkezésre bocsátják. Egyébként 5 maga egész biztosra veszi felmentését, ha megengedik, hogy védekezhessék és hogy vádját bizonyíthassa.

A klerikális diákok nagy tüntetéseket rendeztek ma Zola ellen. A Mont-Martre és a Quartier latin lakói ezekkel a szavakkal illeték Zolát:

— Köpjétek le őt!

Zola levelének példányait százával égetik el az utcákon. Még a börzén is történetek összeszólközások az Esterházy-ügy kapcsán. Egy kissé mulatságos dolog is megesett azonban ez ügyben.

Egy Dreyfus nevű börzelátogató nevének megváltoztatását kérelmezte. Megengedték neki. És ő átváltoztatta a nevét — Piquard-ra.

Egyébként azt a szenzációs hírt kolportálják, hogy legközelebb meglepetésszámba menő letartóztatás várható. Az Esterházy pártján levő lapok sejtetik, hogy ez a kellemetlenség Zolával fog megtörténni.

Az államügyesség különben már foglalkozik az ügyével. Valószínű, hogy Zola már a hónap végén meg fog jelenni az esküdtszék előtt.

A szorongatott Piquard.

A turini „Stampa”, egy az olasz kormányhoz közel álló katonai lap szerint Piquard perében nagy érdekességű fordulat várható. Mikor Piquard a hadügyminiszteriumban dolgozott, megtudta azt, hogy sok tisztet küldenek Elzászba kémszolgálatra és biztossággal állíthatja azt, hogy magában a miniszteriumban áruroló tiszték vannak. Piquard Dreyfus ártatlanságát bizonyító leveleket talált, de amikor megmutatta azokat feljebbvalóinak, azonnal áthelyezték Algirba. Mielőtt elutazott, egy barátjának nagyon fontos iratokat adott át és azt mondta neki:

— Sejttem, az én karrierem, de még az életem is rövid lesz.

Algirban csupa olyan parancsokat kapott, amelyeknek teljesítése a legnagyobb életveszéllyel járt. Egyszer husz embert adtak melléje és megbízták, hogy tegyen ártatlanná kétszáz lázadót, akik ellen legalább is egy zászlóaljlat kellett volna küldeni. Valóságos istencsodája, hogy ép bőrrel került ki ebből a veszedelmes kalandból.

Azoknak a lapoknak a közléseiből, amelyek a vezérkarral összeköttetésben állnak, körülbelül meg lehet tudni, hogy mivel fogják vádolni Piquard ezredest. Így az *Éclair*-ből megtudjuk, hogy nagy bűnül rójják föl neki, hogy amikor főlebbvalói már utasították arra, hogy szüntesse be Esterházyról a vizsgálatot, Piquard annak dacára folytatta. Azt a levelezőlapot, amelyet Piquard produkált, megmutatták főlebbvalóinak, mert meg akarta győzni őket arról, hogy Esterházy ellen való gyanúja jogos volt. Piquard azt állítja, hogy ezt a levelezőlapot Zehwarzkoppen német katonai attaché írta. Ezzel azt akarta bizonyítani, hogy Dreyfus kapitány deportálása után is tüntek el iratok a miniszteriumból. Érdekes, hogy amikor Piquard ezredes hivatkozott bizonyos írásbeli hasonlatosságokra, melyek súlyosan terhelik Esterházyt, felebbvalói azt mondták neki, hogy azok ugy sem bizonyítanak semmit. Ezt ugyanazok az emberek mondták Piquardnak, akik Dreyfust annak az alapján ítélték el, hogy az ő írása és a bordereau közt bizonyos hasonlatosságot találtak.

Piquard ezredest különben igen szigorúan őrzik, látogatást fogadnia nem szabad, s különös gondnal ügyelnek arra, hogy a külvilággal ne érintkezessék.

Az a vizsgáló tanács, amely elé Piquard kerül, két tábornokból, két ezredesből és egy alezredesből fog állani.

A bíróság elnöke *Kermatin* tábornok lesz. Ez az ugynevezett vizsgáló tanács. Csakis oly kérdésekkel foglalkozik, amelyek a katonák rossz magaviseletére és szolgálati vagy fegyelmi vétségekre vonatkoznak.

Walsin-Esterházy.

Rochefort lapja, az *Intransigeant*, mikor Walsin-Esterházy ügye először fölmerült, nagy hangon jelentette ki a bámuló világnak, hogy Walsin-Esterházy korának és a kontinensnek egyik legfélelmetesebb vívója és lövője. Aki vele páros viadalra kiáll, az akár előre meg is írhatja végrendeletét. Amikor azután Dreyfus Mathieu fellépett vádjával Walsin-Esterházy ellen, Rochefort lapja kijelentette az aggódó világnak, hogy a rettenetes Walsin-Esterházy provokálni fogja mindazokat, akik vádaskodni merészelték ellene.

Most, hogy az ő póre elmúlt, aggódva leste a közvélemény az ő lovagias fölháborodásának megnyilatkozását. Szinte látták már a vörceppeket fleuretjének fényes pengéjén és hallották gyilkos golyóinak borzasztó süvöltését, melynek nyomán a biztos halál fakadt.

És valóban *Walsin-Esterházy* óriási elégtételt akar venni Scheurer-Kestneren, Zolán és Mathieu Dreyfuson, mert amint Párisból jelentik, ezt a három urat halált megvető bátorsággal — ötszázezer frank kártérítés erejéig be akarja pörölni.

Zola levelére csak annyit mondott Walsin-Esterházy, hogy legokosabb Zolát letartóztatni. Ami nyugdíjaztatását illeti, arra nézve oda nyilatkozott, hogy egészségügyi okokból hagyja el a hadsereget. Továbbá azért is, mert szabad kezet akar magának biztosítani cselekedeteire vonatkozólag.

A hadügyminiszter nyilatkozata.

A „Gaulois” ma közli báró *Reijer* klerikális képviselőnek a hadügyminiszterrel folytatott beszélgetését. *Billot* Reijernek a Dreyfus-ügyről ezeket mondta:

A kormány nem beszélhet a kormányának cselekednie kell. És ezt a kötelességét teljesíti is. Az egész Dreyfus-Esterházy-esetben nincs szó vallási momentumról. Azt csak mesterségesen hozták vele összefüggésbe. Nincs szó a fajellentétekről sem. Ő hozzá a hadsereg körében uralkodó felfogásról nagyon rossz hírek érkeznek ugyan, de a kormány ez irányban is meg fogja tenni kötelességét.

Végül a sok szálló hír regisztrálásaképen megemlítjük, hogy a *Droits de l'homme* egész komolyan azt meséli, hogy a kormánynak mindenáron tartania kellett Boisdeffre-t. Az orosz czár ugyanis egyenesen kívánta, hogy a francia vezérkar élén Boisdeffre maradjon meg.

Az sem utolsó dolog, hogy állítólag az a 12 tiszt, akit Zola nyílt levelében megtámadt, esátlakozni fog a Zola ellen megindított védeljárásához. Ezek a tiszték kiszámították, hogy mennyiben sértette meg Zola az ő becsületüket s állítólag abban állapodtak meg, hogy egyenkint 100—100.000 frank kártérítést fognak követelni.

Ha véletlenségből Zolát el találják ítélni, úgy akár bátran nekiülhet egy második *Nanán*-nak a megírásához, hogy legyen miből megélnie, mert különben eléggé tekintélyes vágyona aligha lesz elegendő ennek a sok megsértett becsületnek a kielégítésére.

TÁVIRATOK.

1848. emléke.

Bécs, január 14. A bécsi község-tanács mai ülésén *Matzenauer* liberális község-tanácsos azt indítványozta, hogy márczius 13-án a bécsi község-tanács a bécsi nép élén ünnepelje meg az 1848-évi márcziusi nagy napok emlékét.

Egy hang az antiszemita részéről:

— Igen ám, a zsinagógában!

Matzenauer indítványát azzal fejezi be, hogy tegyen a község-tanács egy választmányát márczius 13-án az 1848-iki hősök sírjaira koszorúkat, miközben egy szónok méltassa a nap jelentőségét. Az antiszemita közbekiáltanak:

— Na ja, több se kell!

A többség gúnyos kiáltásai közben az indítványt a városi tanács elé utasítják, amely azt bizonyára örökre eltemeti.

Münster gróf kitüntetése.

Bécs, január 14. Hivatalos távirat azt a hírt hozza Párisból, hogy gróf *Münster* német nagykövetet a becsületrend nagykeresztjével tüntették ki. Ez a kitüntetés összefüggésben van gróf *Münster* fáradozásaival, amelyeket Németország, Oroszország és Franciaország a keletázsiai ügyben való egyetértésének létrehozatala körül kifejtett.

Bismarck állapota.

Hamburg, január 14. *Bismarck* herceg állapota lényegesen javult, úgy, hogy a *vaskanczellár teljes felépülése várható*. Az a hír, mintha a láb-érdaganathoz még vizibetegség járult volna, nem bizonyul valósnak. A herceg a szokottnál tovább marad ugyan az ágyban, de családja körében ebédel.

Tüntetés a magyarok ellen.

Bukarest, január 14. *Moldvának Romániával való egyesítésének évfordulóját* az idén nagy — magyarellenes tüntetéssel fogják Krajovában ünnepelni. Az ünnepegekhez lerándul a kulturliga egész elnöksége, melynek nevében *Delavrancea* mondja az első beszédet. — A napirenden a *nemzetiségi* kérdés lesz, mely alatt az *erdélyi románokról* lesz szó, kiknek érdekében a liga mostanában új akcióra készül. Legközelebb Bukarestbe várják az erdélyi elégtelent oláhok vezérét, hogy velök az akció részleteit megállapítsák.

A kínai kölcsön.

London, január 14. A „Times”-nek jelentik *Pekingből* éjho 13-áról: A kínai kormány nem utasította vissza Oroszországnak a kölcsön ügyében tett előterjesztéseit. A tárgyalásokat csak felfüggesztették, mert a kínai kormány reméli, hogy Anglia kevésbé súlyos feltételek alatt fogja kisegíteni.

Vasuti szerencsétlenségek statisztikája.

Berlin, január 14. A képviselőház elé ma terjesztették a múlt nyáron megessett porosz vasuti szerencsétlenségek szomorú statisztikáját. A számok valósággal megdöbbentik az embert. *Meghalt 32 utas és 132 vasuti alkalmazott és munkás, megsebesült 198 utas és 223 vasuti tisztviselő és munkás*. E számok tulszárnyalják a múlt évben Angliában elért rekordot. Ellenben a francia szerencsétlenségek száma körülbelül azonos a Poroszországban előfordult vasuti szerencsétlenségekével.

Egy bank bukása.

Triest, január 14. A *Loevy M.* és társa híres bankvezér likvidált. Az üzletet az „Uniobank” fióküzlete veszi át.

HIRES.

A Zubovics kétszázezer forintja.

Megirtuk a minap, hogy *Zubovics* Fedor honvédhuzárszázados, az ismert sportiu, elvesztett kétszázezer forintot értékpapirokban. A pénz még aznap megkerült (ugyancsak értékpapirokban), mert *Zubovics* a borítékot tévedésből egy kigyóteri levél-szekrénybe dobta és a magyar királyi postaigazgatóság ebből az esetben hamarabb megkerítette a *Zubovics* kétszázezer forintját, mint a poszkizli idejében a magáét. Siket Traján postaigazgatónak elévülhetetlen érdeme a dolog és ő kétségkívül még ma is örül a postaintézmény e ritka sikerének, de már *Zubovics* Fedor — mint a vitéz kapitány ur maga beszél — a szerencsés megtalálás óta szigorúan bünhődik azért, hogy a szórakozottságot oly magas és szinte meg nem engedett mértékben merté gyakorolni. Az eset óta ugyanis egyre-másra kapja az ilyenforma leveleket:

Nagyságos Ur!

Őn megtalált kétszázezer forintot, melyet már nyilván elvesztettnek hit. Engedje meg, hogy gratulál.

jak ahhoz a szenzációhoz, mely pukkant akkorát, mint a szárazföldi torpedó. Szerencsekivánságaimmal egyidejűleg arra is kérem, hogy segítsen ki engem pillanatnyi pénzzavaromból, mely oly állandó, mint a közjogi alap. Ha ötszáz forint alamizsnát nyújt az ugysis elveszettnek hitt összegből, leghálásabb embere lesz önnek

F. Adorján
díjnok, az 6 négy gyermekével.

Igen tisztelt kapitány ur!

Én feltaláló vagyok, de repülőgépem egyes alkatrészeit alumíniumból kell készítenem. Anyagi viszonyaim azonban csak a puhafát engedik meg. Esedezem tehát, hogy ismert nagylelkűségéből kifolyólag kétezer forint segélyt utalványozzon nekem az ugysis elveszettnek hitt összegből. Eddig ugyanis Kanyurszky György professzor ur támogatott (mint minden budapesti feltalálót), de sajnos, ő se mehet el az alumíniumig, legfőlegb csak a keményfáig.

Alázatosan esedezvén az ugysis elveszettnek hitt összegért, vagyok tisztelője:

K. Márton,
magánmérnök.

Uram!

Az ugysis . . . stb. összegből csak nyolczvan forint segélyt kérek. A varrógépem ugyanis elromlott és ezidőszent, sajnos, csak a nyelvem pereg. Segítsen, drága nagyságos uram, segítsen rajtam az ugysis . . . stb. . . . összegből.

Alázatos szolgandje:
ösv. R. Istvánné,
fehérmű-varró és a
Medve-utcában.

. . . És így tovább. Zubovics Fedor a sok toladó kéregető elől, értesülésünk szerint, már most déli egöv alá kénytelen utazni. Ott még nem igen tudnak az esetről, mert különben még a szicziiai kénbányászok is kérének az ugysis . . . stb. . . . összegből. Arra pedig Zubovics kapitány urnak szüksége lesz, mert úgy tudjuk, hogy éppen mostanában olyan expedícióra készül, hogy az szenzációja lesz az egész világnak.

— Pap csendőrszuronyok közt. Szegedi tudósítónk a következőket táviratozza: Csapó János csongrádi kath. segédlelkészt kihágásért már régebben ötven forint büntetésre, vagy öt napi fogházra ítélte el a szegedi törvényszék. Az ügyészség felszólította a segédlelkészt, jelentkezék büntetésének kitöltésére, de az elítélt rá se hederített a felszólításra. Ezért ma csendőrök mentek el érte. De nem könnyen boldogultak vele, mert Csapó csak erőszaknak engedett, úgy, hogy a csendőrök, akikkel dulakodni kezdett, kénytelenek voltak őt megvasalni. A reverendás papot a szuronyos csendőrök az esti órákban szállították be a szegedi csillagbörtönbe. — Ezeket mondja tudósítónk távirata az esetről, melyre vonatkozólag Hegyi csongrádi plébános, a szuronyok között Szegedre szállított káplán közvetlen följjebbalója egy távirati nyilatkozatában a következőket mondja el:

Csapó János csongrádi káplán a szegedi királyi ügyészség ma délután zsandárokka a szegedi csillagbörtönbe hurcoltatta. Okul szolgált az elfogatásra, hogy 1895. október 7-én reggel Maszlag István és Makai Anna jegyesek Csapó káplán előtt egyháziilag egybekeltek és csak aznap délután kötötték a polgári házasságot, mert azt hitték, hogy október elseje előtt léven háromszor kihirdetve, őket a polgári házasság nem kötelezi. A jegyeseket mind a három fórum felmentette, minthogy magában véve semmi büntetendő cselekedetet nem műveltek, de Csapót öt napi fogházra (átváltoztatható 50 forint pénzbírságra) ítélte. A bírság behatárlatán lévén, az ügyész Csapót felhívta fogságának leülésére, mit az, a közbejött karácsonyi ünnepek miatt meg nem tehetvén, ma öt az ügyész elfogatta. Emiatt Hegyi plébános, Sperling Béla káplánjával arra van utalva, hogy Jézus nevenapján meggyónatassanak néhány száz hívőt ketten, mintegy 3000 iakolás fiúval. A liberális rendszer tehát jól dolgozik.

Közöltük a plébános ur nyilatkozatát, de hogy véleményt mondhasunk az ügyről és a megvasalásról, ösmernünk kellene apróra az összes részleteket. Az a körülmény mindenesetre meggondolandó, hogy az 50 forint bírság behajthatlansága olyan módos plébániában, hol két káplán is tartanak, nem-e csupán a martiromságra való törekvés — amit most az illető káplán könnyű szerrel el is ért. Sic itur ad astra.

— Irányi Dániel síremléke. A függetlenségi és 48-as párt néhai vezérének, Irányi Dánielnek síremlékét fog állítani a keresepesi-uti temetőben levő sírja fölé. Az országgyűlési függetlenségi párt pályázatot hirdetett az emlékre, amelyben több művész vett részt. A megbízást Kallós Ede kapta meg. Az emléket még ez év őszén felállítják a Deák-mauzóleum közelében.

— A Ferencz-rend veszedelme. A napokban hírt adtunk arról a Rómából tervezett reformról, amely nagy veszedelemmel fenyegeti a magyarországi Ferencz-rendet. Az új szabályzatot, mint értesülünk, Bán Sándor, a budapesti rendház főnöke megkapta. Az még nem bizonyos, vajjon a szigorított szabályzat teljes egészében érvényre jut-e. A magyarországi rendházak sem a szigorú szabályok életbeléptetésére, sem annak határidejére nem kaptak direktívát.

— A görög hadsereg ujjszervezése. A görög hadsereget, melynek gyöngéit a legutóbbi görög-török háború ugyancsak leleplezte, ujjszervezik. Mint az atheni Akropolis jelenté, immár teljesen bizonyos, hogy az ujjszervezéssel Waldkampff-Tusina altábornagyot bízzák meg. György király maga fordult Ferencz József 6 Felségéhez, hogy adja hozzá beleegyezését. A tábornokot már febrárban Athénbe várják, hogy működését megkezdje. Valamennyi görög lap, pártkülönbség nélkül, kifejezést ad afölötti megelégedésének, hogy a hadsereg ujjszervezése ily kitünő kézre jutott.

— A honvédfőparancsnokság palotája. A budai díszterem már egy esztendő óta készen áll a magyar királyi honvéd-főparancsnokság új palotája. A háromemeletes épület melő kiegészítője a honvédelmi miniszterium palotájának, amelynek épen a főszomszédságában van. A hatalmas új épületet már a múlt évben át akarták adni rendeltetésének, de teljes kiszáritása sok időt vett igénybe. Ezért csak most csinálják a belső berendezését, mely igen izéles és stilszerű lesz. Különösen a József főherceg honvéd-főparancsnoksági hivatala lesz díszes. A palota ünnepélyes felavatása alkalmasint májusban lesz.

— A leánygimnáziumok érdeke. Dr. Wlassits Gyula vallás- és közoktatási miniszter mintegy két évvel ezelőt kibocsátott ama rendeletének, hogy a kiváló tehetségű és szorgalmas nők főiskolai tanulmányokat is végezhetnek, meg volt az az üdvös hatása, hogy az országban több magánjellegű oly iskola keletkezett, melyeknek célja a polgári vagy felsőbb leányiskolákat végzett növendékeket a gimnáziumi érettségi vizsgálatra előkészíteni s ily módon az egyetemi tanulmányokat számukra megkönnyíteni. Tekintettel arra, hogy ez idő szerint még állami leánygimnázium nincsen, a vallás- és közoktatásiügyi miniszter e magánjellegű iskolákat szükségletük szerint lehetőleg támogatni fogja, legelső sorban pedig az Országos nőképző egyesületet a leánygimnáziummal összekötendő építkezések és átalakítások céljaira az eddiginél nagyobb szerű segélyben részesíti.

— A tegnapi párbaj. Dollinger tanár ma délelőtt operálta a tegnapi véres piactolypárbaj sebesültjét, Fennész János mérnököt. A beteget elaltatták, mert a műtét különben nagyon megviselte volna. A golyónak csak egy részét találták meg a bejutott csontszilánkokkal együtt az agyvelő hártájába mélyedve. A sérült állapota nem valami megnyugtató, mert vérferdőzés tünetei mutatkoznak.

— Szociálista bajok. Nyíregyházi levelezőnk táviratozza: Megyénk szociálistái drága pénzért sem akarnak fuvart vállalni és ezért a földbirtokosok a dohányt sem tudják beszállítani a beváltó-hivatalba. A birtokosok most elhatározták, hogy egymást segítik a fuvarozásban.

Debrecezi tudósítónk a szociálisták mozgalmaokról a következőket írja: A szociálisták Balkány, Mihálydi és Martonfalva községekben mindegyre nagyobb vérszemét kapnak. Már a csendőrség is alig képes kihágásaiktól visszatartani őket. Balkányban a főbíró, amiért ez hét kolompot közülök elfogatott, agyba-főbe verték, úgy, hogy a szerencsétlen bírót a nagy-kállói kórházba kellett szállítani. Martonfalván, ahol Debrecezen városnak tizezer holdas birtoka van, a következő teljesíthetetlen kívánságokba foglalják össze programjukat.

1. A napszám télen nyáron 2 forint legyen,
2. a feles föld munkálása lépjen életbe és vesszen a harmados föld,
3. mindenkinek szabad legyen dohányt termelni.
4. más helyekből napszamos és fuvaros ne jöjjön Martonfalvára,
5. a napszamos se községi, se egyházi adót, se tándíjat ne fizessen,
6. az orvos ingyen írjon receptet és a patikus ingyen adja az orvosságot,
7. községi jegyzőnek szociálista parasztember választassék,
8. Aki Martonfalván nem akar szociálista lenni, annak háza gyujtassék fel,
9. A Guach — Debrecezen város erdős pusztája — osztassék ki tanyákiul.

Mohácsi levelezőnk táviratozza: A szociálista mozgalom már olyan veszélyes jellegű, hogy a rendőrség a legszeleesebb körű intézkedéseket tette meg. Baranyamegye csendőreinek számát százszal megszaportották. A rablás és fosztogatás napirenden van. Herczegmarok községben a kereskedőket ismét megtámadták. Beremenden Láng Sándor kereskedő üzletét feltörték. Tamás István sebényi lakostól zabot loptak. Pobala István mohácsi földművestől a kora esteli órákban szárnyas állatokat akarták lopni s midőn a gazda a tolvajok elriasztására kiment az udvarra, rálöttek, úgy, hogy most élet-halál között lebeg.

— A főudvarmester állapota. Gróf Szpáry Géza főudvarmester állapota ma sem változott. Az éjszakát — mint már öt napja — ma is almatlanul töltötte, ami az idős főurat nagyon elgyengíti. Nagy veszély azonban nincs. A főudvarmestert, kit felesége, György Teréz grófnő odaadóan ápol, naponkint kétszer látogatja meg dr. Lammiczer József.

— Az a bizonyos léghajó. Lapunk legutóbbi számában hírt adtunk arról, hogy ismét láttak valahol egy léghajót és ismét ráfogták, hogy az Andree léghajója. Megszoktuk már, hogy minden olyan hírt nyomon követnek a czáfolatok és a tudósok nagy komolyan bizonyítgatják, léghajó volt-e a léghajó és ha igen, ki? Már ma itt is van a czáfolat. Berlinből táviratozzák ugyanis a következőket: Berlini szakkörök határozottan kétségbe vonják azt a hírt, hogy André léghajóját augusztus elején Észak-Amerikában látták. Baró Richtshofen utal arra, hogy ama hely közelében, ahol a léghajót látták vasut van. Ha tehát a hely a világforgalom körén belül fekszik, érthetetlen, miért tartott a hír megérkezése öt hónapig. Különben ugyanaz a hír, mely most Stockholmból érkezett, már az ősszel Brit-Kolumbiából a berlini földrajzi társasághoz érkezett, de nem sokat törődtek vele és még azt se tartották szükségesnek, hogy a hamis hírt nyilvánosságra hozzák.

— Halálhír. Baranyavári Ullmann Mórca György a Pester Lloyd-társulat, a Pesti könyvnyomda részvénytársaság és a Euja-gőzmalom-társaság elnöke, tegnap este 81 éves korában meghalt. Az elhunyt, aki a budapesti ár- és értéktőzsde egyik alapító tagja és alelnöke volt, a hazai kereskedelem legelső vezérégyéniségei közé tartozott. Halálát özvegye s nagy családja gyászolja. A tözsdehatóság a haláleset hírére rendkívüli ülésben elhatározta, hogy a temetésen a tisztviselői karral együtt testületileg vesz részt, a koporsóra koszorút tétel és a tözsde palotájára gyászlobogót tűzet.

— Hajókatasztrófák. Fiuméből táviratozzák: Az utolsó hetek rendkívül ködös időjárásának, úgy látszik, két osztrák hajó esett

ldozatul. Az egyik, a *Maddalena* borral megkódva *Selvéből Fiuméba* indult s bár ide már régen meg kellett volna érkeznie, *eddig semmi nyoma sincsen*. A másik az *Adriatico* gőzös december 30-án indult el *Huelva* spanyol kikötőből Fiuméba. Január 8-án kellett volna megérkeznie, de még ma sem tudják, hogy hol jár.

— **Kevés a gyilkos szerszám!** Amióta olyan sűrűn hangoztatják a világbékét és minden nagyobb városban egyesületek alakulnak a béke megvédésére és megszilárdítására, azóta egyre-másra kitűnik, hogy kevés a gyilkos szerszám. Mert hát ha nem volna kevés, akkor nem történik a fejüket különben tiszteletreméltó úri emberek mindig csak azon, hogyan lehetne a már meglevő fegyvereket tökéletesíteni vagy számukat egész ujak feltalálásával szaporítani. A békét, melyet a békeegyesületek tűztek napirendjükre, nem ezeknek akadémikus fejtegetései és okos tanácsai védelmezik meg, hanem a gyilkos szerszámok. Azokban a magazinokban, melyek tele vannak különféle rendszerű puskákkal, szuronyokkal, száz halált osztogató ágyúkkal, azokban őrzik a békét; a gyilkos szerszámok tartják féken mindig a kitörni kész erőket, mert fél mindenki attól a pillanattól, amikor emberek kezeibe adják a gyilkos szerszámokat, melyek így egyszerre életre kelnek. Telve vannak a magazinok, egész szuronyerdő van mindenütt és mégis kevés a gyilkos szerszám. Akármiféle új felfedezés történik, mindjárt megkísérlik, nem lehetne-e azt a hadviselés céljaira kihasználni? Alighogy használatba vették a motoroskocsikat, mindjárt kipróbálták, mennyiben lehet ezeket a katonaság céljaira felhasználni; mihelyt általánosabban használni kezdték a kerékpárt, rögtön ráültették a katonákat is és nemsokára egész kerékpáros-osztályokat szerveztek; most meg az a legújabb hír érkezik, hogy a villamosságot is a gyilkos szerszámok számának szaporítására akarják felhasználni. Természetesen *Amerikából* érkezik a hír. Onnan, ahol csaknem minden új dolog megszületik. *Amerikából* ugyanis azt jelentik, hogy *Ohio*ban az amerikai kormány elé két felfedezést terjesztettek, amelyek éppen nem látszanak lehetetleneknek és nagyon eredetiek. Ez a két felfedezés: *villamos kard és villamos lasso*, melyek villamos kiütésekkel fogják az ellenséget megsebesíteni. Szóval, ismét új gyilkos szerszámokat találtak ki, de azért ez még mind kevés. Még jóval, többnek kell lenni, hogy a békeegyesületek békében tanácskozassanak a békéről.

— **A megszőkött uzsorás.** *Schreiber* Adolfot, a hajszolt uzsorást, még mindig nem tudta megcsipni a rendőrség. A főváros minden zegét-zugát felkutatták, de még a nyomára sem akadtak. Ma délelőtt *Schreiberné* táviratot kapott *Abbaziából*, a fiától. A távirat tartalma a következő: *„Anyám, nagyon nyughatalan vagyok, félek, baj lesz.”* Az uzsorás felesége ma újra fenn járt a rendőrségnél. Panasza megint csak az, hogy a detektívek nagyon alkalmatlanok neki. *Szombatfalvi* detektív-főnök most új irányban indította meg a nyomozást.

— **A zágrábi kettős gyilkosság.** *Zágrábból* táviratozzák: A tegnapi gyilkosság mindkét áldozata ma *belehalt sebeibe, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna*. A férfi *Csibulin* Mátyás odrai földműves. Az asszonyt *Szijs* Bertának hívták és tojással kereskedett. A vizsgálatot folytatják. *A gyilkosnak már nyomában vannak.*

— **Massage és ivóvíz.** Az országos közegészségügyi tanács e hónap 13-án tartott ülésében, konkrét esetek kapcsán, szükségesnek mondotta ki a massage gyakorlatának szabályozását és külön bizottságot küldött ki az erre vonatkozó szabályrendelet tervezetének kidolgozására. A tanács állandó járványbizottsága pedig újból tárgyalás alá fogja venni a fővárosi ivóvíz kérdését, hogy ennek helyes és végleges megoldására vonatkozó — szak szempontból részletesen indokolt — javaslatát mielőbb felterjesse a belügyminiszterhez.

— **A kaszárnya halottai.** Az üllői-úti kaszárnyában, a *Mária Terézia* nevet viselő osztrái és királyi 32-ik gyalogezredben egy rövid hét alatt két öngyilkosság történt. Ennek a két öngyilkosságnak az okáról érdekes részlet olvasható a kaszárnyából az egyiknek a súlyos következményei is esznek.

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy *Budai* József 32-ik gyalogezredbeli katonája a takarodó után *leugrott a harmadik emeletről* s meghalt. A szolgálatvezető őrmester azt mondotta, szerelmes volt, a szerencsétlennek pajtásai pedig azt beszélték, hogy rapportra volt rendelve.

A baka mondott igazat. Az őrmester rendelte a következő napra századkihallgatásra s ez elől menekült a halálba a szegény újoncz. Ennek pedig az előzménye az volt, hogy az őrmester folyton zaklatta a kissé ügyellen embert. Újév napján egy órával később jött be szegény a kaszárnyába. Az ilyesmit másnap századkihallgatás követi, ami hat óra kurtavassal, vagy egy heti kaszárnyaárstennal végződhetik. *Budait* előbb az őrmester büntette, de kegyetlenül. Mikor mindenki pihent, neki teljes fölszereléssel baphtakot kellett állania s *addig verték sovány arczát, míg fel nem dagadt.*

A századparancsnok az öngyilkosság után kérdezősködött, miért unta meg a fiú ezt a szép életet s lassankint kiderültek az őrmester viselt dolgai s ezért most a *hadbíró*ság elé állították.

A másik eset ma délután történt. *Polácsék* Izidor újoncz szülőinek a *Rombach-utca* 16. száma alatt levő lakásán föbe lötte magát. Nem halt meg, de aligha marad életben. A tizenhatos számú katonái kórházban ápolják. A legény katonáskodása óta folyton betegeskedett, s talán a betegsége vitte az elkeseredett elhatározásra.

— **A kauzáló.** *Hoffmann* Károly, az ezredévi kiállítás egyik volt felügyelője, több szolgának megígérte, hogy a kiállítás bekezdése után állást szerez nekik. Mindjárt biztosítékot is kért 50—100—200 forintot, foglalkozást azonban eddig egyiknek sem kerített s a kauzáló sem tudja visszaadni. Öten följelentették s a rendőrség ma délelőtt letartóztatta. *Hoffmann* Károlynak érdekes multja van. A nyolcvanas években került Budapestre. Ismeretséget kötött *Lánczy*-Ilkával, a Vigaszínház művészijével s feleségül is vette. A boldogság nem tartott sokáig. Az asszony válópórt indított s elváltak. Azóta *Hoffmann* több előkelő hivatalban volt alkalmazva, csak az ezredévi kiállítás után nem juthatott álláshoz. A pénze elfogyott s e miatt nyult a máséhoz. Most egymásután keresték a szerencsétlenek, akik kauzáló adtak s követelték rajta a pénzüket. Késégsbeesésében öngyilkossággal akart menekülni a bajból, legalább ezt írta *Barabás* országgyűlési képviselőnek néhány nappal ezelőtt küldött levelében. Tudta, hogy a rendőrség keresi s folyton bujkált. Tegnap éjjel lakásán a szálmazsák és az ágynemű alá rejtőzött, miután húzták ki a detektívek.

— **Zsebmetsző a temetésen.** *Friedmann* Armin fiatal zsebmetsző tegnap délután a Szentkirályi-utcában egy temetésen tizenöt zsebet kikutatott s ahol talált valamit, mindent kilőpött. Egy detektív éppen akkor ért oda, mikor odébb akart állani.

Szathmáry György.

1845—1893.

Szathmáry György miniszteri tanácsos, az ország egyik legkiválóbb tanügyi kapacitása, ma 53 éves korában, hosszú betegség után meghalt. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium kipróbált derék munkamester, a közélet pedig egy minden szépért és jóért harczoló bajnokot vesztett el benne.

Szathmáry György a hunyadmegyeyi Maroslyén született 1845-ben. A középiskolákat Gyulafehérváron és Kolozsváron, jogi tanulmányait pedig a kolozsvári és a budapesti egyetemeken végezte. Még mint fiatal ember belépett a Hon szerkesztőségébe s ő kezdeményezte a hunyadmegyeyi magyarosítás akcióját.

A hetvenes évek elején ugyanis még ritkaságszámba ment Hunyadmegyében az állami néptiskola. Látkadátlan munkásságának köszönhető, hogy azóta Hunyadmegye minden jelentékenyebb pontján állami néptiskola s Déván állami főreáliskola, tanítóképző-intézet és felhő leányiskola létesült. Déva város: 1881-ben képviselőnek választotta meg s a parlamentben is ő volt a legalkalmasabb szószólója az iskolágynek. Mint a közoktatásügyi bizottság előadója, sok gyakorlati módosítással erősítette a kö-

zépiskolai törvényben az állami felügyelet és ellenőrzés jogkörét.

Sokoldalú elfoglaltsága dacára is időt tudott szakítani magának az irodalmi tevékenységre.

A Budapesti Szemlében a *Balkán és népeiről* megjelent terjedelmes tanulmánya után, Trefort miniszter megbízásából készült. *Az amerikai verseny és a magyar mezőgazdaság* című szakmunkájával idejében rázutatótt a tengerentúlról fenyegető közgazdasági verseny bajaira. Eredeti munkálkodáson kívül gazdag fordítótevékenységet fejtett ki. Ő fordította le *Castelar: A művészet és a vallás*. *A római művészet és a klasszikus művészet* című munkáit, *Sorel*-nek *Európa és a francia forradalom* című művét, *Hoppónak: Lengyelország alkotmánya* című történelmi tanulmányát. A magyar tudományos akadémia 1898-ban érdemeinek elismerésül levelező tagjának választotta.

Gönczy Pál halála után meghívták a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumba miniszteri tanácsosnak s ott is nagy buzgalommal és szakértéssel látta el rezzortját.

Halálát özvegye, öt gyermeke s igen kiterjedt rokonság gyászolja.

Temetése vasárnap délután három órakor lesz a Pálma-utca 8. szám alatti halottasházból.

A szerb király zsaroló.

A szerb király állítólagos megszarolása ügyében megindított vizsgálat egyre kevesebb új adatot vet már a felszínre és így természetesen annál több a találgatás. Így a szerb főkonzul Belgrádba való utazásából sokan egyszerre képviselőlet változásra következtettek.

A főkonzult távirattal rendelték a szerb fővárosba, hogy a kabinetirodának jelentést tegyen a botrány pör mibenlétéről — ezt oeszelték az emberek — s vissza sem tér Budapestre, hanem átadatik tisztségét olyan valakinek, akit erre a pozícióra nála alkalmasabbnak tartanak.

Ma aztán kiderült, hogy mindez pusztá találgatás volt. *Barlovátz* szerb főkonzul január 10-én utazott el Belgrádba s — mint ahogy itthon előre megmondta — tegnap este tért vissza Budapestre.

Utazása — ahogy egyik munkatársunknak ma elmondotta — *semmiféle összefüggésben nincs a bűnpörrel*. Arra, hogy őt táviratilag lerendeljék, nem is volt szükség, mert elintézték mindent távirat és levél útján. Ő szerb katonatiszt s a görög-keletiek Szilvester-estéjén, január 12-én, nagy ünnepély van a belgrádi tiszti kaszinóban, amelyben rendszeren a király is részt vesz az egész udvarával. Így történt az idén is s *pusztán ezért utazott Belgrádba*.

A botrányról az egész ünnepen egyetlen szót sem váltottak. Végtére az ilyen dolgok mindenkinek a leprivátabb ügyei közé tartoznak, akár megtörténtek legyen, akár nem. És el sem képzelhetni, hogy eféléket olyan körök, amelyekben ő felsége a király megfordul, nyilvánosan tárgyaljanak.

Ő tőle nem kérdezősködött senki, ő sem fakgatott senkit, de annyit mondhat, hogy *nemely lapnak az a híre, mintha a zsarolási kísérlettel foglalkozó ujságokat Belgrádból és Szerbiából kitiltották vagy lefoglalták volna, nem igaz*.

Ott olvasta egyik budapesti ujságban az államrendőrségnek a bűnyürről kiadott hivatalos értesítését is.

Sem erre, sem más hivatalos jelentésre és egyáltalán semmiféle közleményre nézve, amely a zsarolásról szól, megjegyzést vagy nyilatkozatot nem tehet már állásánál fogva sem. Az egész ügy kezdettől fogva a rendőrség kezében van; amit ez jónak lát, közlétehet.

Ami pedig végül azt a hírt illeti, hogy őt állásáról visszahívják, olyan mese, aminőt végtelen nagy számban gyártottak már *Benkő* Rózi szerepével kapcsolatban.

A rendőrség *Benkő* Rózi és barátja *Kovács* F. Sándor ellen a vizsgálatot már-már be is fejezte. Ma csak néhány kevésbé lényeges tanut hallgattak ki főképen *Kovács* F. Sándor úzelméire nézve. Holnap átkísérik mindkettőt a királyi ügyészséghez.

Zendülés az adó miatt.

Ezzel a czimmel lapunk legutóbbi számában megemlékeztünk arról az összeütközésről, mely az adó miatt Bagaméron volt a csendőrség és a község lakossága között. Az esetről ma a következő részleteket írja levelezőnk:

Nagyvárad, január 14.

Bagamért kizárólag magyar ajkú evangélikus református lakosság lakja s bár a nagyváradi káptalannak is ehelyütt nagy kiterjedésű birtoka van, mindazonáltal a nép nagyobb része elég ragyos, de a múlt évi rossz termés és az egyre szaporodó végrehajtás, foglalás a kedélyeket a legvégsőig csigázta.

Most is az adóvégrehajtás idézte elő a bajt. Az állami végrehajtó Székelyhidről csendőrfedezettel érkezett a községbe, hogy több helyen foglaljon. Így betért Kovács György földmives házába is, akinek állítólag 3 forint adóhátraléka van. Ő váltig bizonyítgatta, hogy tartozását kifizette és erről bizonyítványt akart hozni a község házáról. A végrehajtó azonban hajthatatlan maradt. Két véka tengerit az esküdttel lefoglaltatott, ami miatt heves összeütközés támadt köze és a földmives között. Csakhamar nagyobb tömeg verődött össze, mely fenyegetőzni kezdett. A helyzet mind veszedelmesebbé vált és a munkástömeg egyre ezt kiabálta:

— Üssük agyon a bitang csendőröket! Le a nép gyilkosaival!

Köveket dobtak a csendőrökre, akik miután meg is sebesültek, egy Balogh Imre nevű munkást, aki egyenesen nekik támadt, leszarattk.

— Gyilkosok! hóhérok! hangzott ekkor. Üssük le a csendőröket! Üssük le a jegyzőt is, mert ő küldte a nyakunkra!

A csendőrök bevonultak a község házába, melyet ostromolni kezdett a lakosság. A csendőrök belülről lövöldözni kezdték a nép közé, miközben többen súlyosan megsebesültek. Végre is a csendőrök is és Szárhtory Endre jegyző is egy hátsó ajtón elmenekültek. Ekkor a tömeg felgyújtotta a jegyző háza udvarán levő szalmaboglyákat, amiből csakhamar lángba borult a jegyző istállója is. Könnyen leghetett volna az egész község, ha Takács Sándor bíró erőlyesen fel nem szólítja a népet az oltásra, figyelmeztetvén őket arra, hogy a saját házuk is elpusztulhat.

A bagaméri háború reggeltől estig tartott és az érmihályfalvi főszolgabírótól a székelyhídi királyi járásbíróhoz csak délután három órakor érkezett meg a távirat, mely a veszedelmet hírül hozta. Dobozy Kálmán felszólítására Debreczenből egy század katonaság ment Bagamérra. Kintaztak Nagyváradról Bagamérra dr. Perjéssy Mihály királyi ügyész és Ember Géza vizsgálóbíró, hogy a vizsgálatot megindítsák.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Ondricek Budapesten. Ondricek Ferenc, a nagy hegedős, jövő szerdán, e hónap 19-én tartja meg hangversenyét a Royalban Lafitte Charles zongoraművész közreműködésével. A műsor ez: Ernst: Hegedűverseny (fés-moll); Bach: Chaconne; Ondricek: Barcarolle, Romanze; Wagner: Albumblatt; Paganini: Moto-Perpetuo; Ondricek: Ábránd az „Eladott menyasszony” felett; Rheinberger: Cassacaglia; Schubert Liszt: Frühlingstaube; Moszkovszky; Etincelles. — Ondricek csak a múlt héten tért vissza hazájába Londonból, ahol legutóbb a kristálypalotában tartott hangversenyén a község lelkes óváncziók mellett bucsuztatta. Budapesti estélyét Véry Béla zeneműkereskedése rendezte.

* A csehek. A cseh vonósnégyes társulat január 17-ikén tartja a Royalban bucsuestélyét. Előadja Beethoven a-moll, Haydn g-moll és Tancsew 5. számú kvartettjeit; ez utóbbi újdonság. Jegyek Rózsavölgyi és társánál kaphatók.

* A kormány kópvasárlással. A kormány a téli hiállításból, a tegnapi említett tizenhárom művön kívül, még a következő két festményt vásárolta meg: Tölgyessy Arthur „Hajnali szürkület”-ét és Kinnach László „Fürdő libái”-t. A megvásárolt tizenöt mű vételára összesen 13.150 forint.

* Tina di Lorenzo a Vígsházban. Az érdekes olasz vendég, Mm. Duse Eleonora vetélytársa, február 10-én kezdi meg vendégszereplését a Vig-

színházban. Őt estén át a következő darabokban fog fellépni: Otthon, Adrienne Lacouivre, Vasgyáros, Fedora és Frou-Frou. A szép olasz művész a minap Pétervárott játszott a császár előtt. Oroszországból Bukarestbe megy, onnan pedig február 7-én Budapestre érkezik s pár napi pihenés után itt megkezdí vendégszereplését.

* A harang. Kazalitzky Antalnak ilyen című három felvonásos színműve lesz a Vígsház legközelebbi újdonsága. A főbb szerepeket Fáy Szeréna, Delli Emma, Rostagni Irén, Nógrády Jolán, Nikó Lina, Rátonyi, Góth, Rónaszáki, Tapolczai, Hegedüs, Kazalitzky és Gál játsszák. A bemutató előadást január 20-ára tervezik.

* Lehmann Lili. Aki már annyi gyönyörűséget szerzett nekünk a színpadon és a hangversenyteremben, a szeniális Lehmann Lili ma este újra eljött hozzánk és énekelt a Vigadó nagytermében. Hangjának és művészetének széles kalibere a színpadon szerezte ugyan meg neki a legtöbb babért, de tökéletes ő dalénekesnőnek is. Rendkívüli poézissal énekelt mindent, Beethovent, Schumann, Brahms és Schubert. A közönség lelkesült tetszésnyilatkozataira műsorát meg kellett toldania Schubert „Haidenröslein”-jével és Franz „Herbst”-jével. Az idei hangverseny-szezon egyik legbecsebb estétjét szerezte meg nekünk.

* A Burgszínház új igazgatója. A „Burgszínház” igazgatóválsága meglepő gyorsan megoldódott. Dr. Schenlther Pál, a berlini „Vossische Zeitung” kritikus a Burgszínházat egyelőre csak négy hónapig, tehát a nyári szünetekig, ideiglenesen vezetni. Ha beválik, azután három évre kötnek vele szerződést, amelylyel nyugdíjgény is jár. Schleuther — mint a „Neue Freie Presse” írja — február 1-én veszi át a vezetést. Felesége, aki a berlini királyi színházban játszik, egyelőre még ott marad. Az ideiglenes szerződést azzal indokolták, hogy az összes udvari állások betöltésénél mindig így szoktak eljárni, másrészt pedig maga Schleuther is így kívánta, hogy előbb a viszonyokkal megismerkedhessék.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* Kontuzlóra fuztó. Ily című röpirat jelent meg „Egy magyar honpolgár”-tól, melyben a dilettans politikus fegyelmezetlenségével ugyan, de sok jó idea van fölvetve, többi közt amellet argumentál, hogy segítsük a cseheket önállóságához — mert ez illik hozzánk, szabadságot szerető népekhez; buzdít, hogy igyekezzünk kereskedelmünket a Keletre kiterjeszteni, szerezzünk magunknak tengeri kikötőket (könnyű azt mondani!) és a végén oda lyukad ki, hogy csinálja meg a szabadelvű párt a nemzeti párttal a fuziót. Peraze, peraze.

Deák Ferenc beszédei.

— V. és VI. kötet. —

Könyi Manó nagy munkája ismét nagyot haladt. A Franklin Társulat kiadásában ma megjelent Deák Ferenc beszédeinek V. és VI. kötet.

Az V. kötet az 1867. és 1868. évek történetét tárgyalja, a VI. kötet pedig az 1873. évig terjed. Szándékosan nem úgy jelöltük meg a köteteket, hogy Deák Ferencnek mely esztendőben mondott beszédeit tartalmazzák, mert Könyi munkája nem egyszerű egymásutánja Deák Ferenc megnyilatkozásainak, hanem egyttal hűséges rajza annak a kornak, amelynek vezető lelke Deák volt.

S e rajz a legnagyobb mértékben objektív. Azon idők szereplőinek feljegyzéseiből, memoirjaiból, hiteles okmányokból, iratokból, jelentésekéből van összeállítva, minden megjegyzés nélkül. De ez a szerkesztés olyan bravuroz, hogy a kor történetének megírásához szinte teljesen elegendőnek látszik Könyi könyve.

A munka — eltekintve Deák beszédeitől — kivált azokra nézve fontos, akik nem látták a maguk szemével a kiegyezés nagy idejét és — nem akadván még e kornak történetírója — majdnem kizárólag Könyi könyvére vannak utalva, ha azt a heroikus kort megérteni akarják. Pedig e kor ismerete és megértése ma sokszorosan fontos.

Az V. kötet elején nagyérdékű feljegyzéseket találunk az aldunai konfoederáció tervéről. Azután e kötetet majdnem egészében a hatvanhetedik koronázás tényei és a gazdasági kiegyezés kérdései foglalják el. Rendkívül érdekesek az első kvótamegállapításra vonatkozó iratok, amelyek sokrészt új világításba helyezik az első kvóta kiszámításának alapjait. Ugyancsak nagy figyelemre számíthatnak az államadóssági járulékra vonatkozó előadások is.

A VI. kötetben nagy helyet foglalnak el az 1868-iki munkálatok, a horvát kiegyezés, a nemzetiségi törvény, az Erdélyvel való unió végrehajtása tárgyában. Kiválóan aktualisak e kötetben Deák Ferencnek a katolikus autonomia, a képviselői inkompatibilitás és katonai igazságszolgáltatás felől tett nyilatkozatai.

Könyi Manó nagy szolgálatot tett, amikor összegyűjtötte és hozzáférhetővé tette Deák beszédeit, gondosan felkutatyán a nagy államférfiu minden legkésebb politikai kijelentését. És derekas munkát végzett, amikor úgy szerkesztette meg munkáját, hogy hiteles magyarázatát adta, mindegyik beszédnek ama körülmények előadásával, amelyek között egy-egy nyilatkozat keletkezett. Az ő munkája nélkül sok nagyfontosságú kijelentés és érdekes följegyzés teljesen elkallódott volna.

FŐVÁROS.

(A belvárosi vásárcsarnok.) A mérnöki hivatal elkészült a belvárosi vásárcsarnok tervével. Négyféle képen építhető, ezek közül a legolcsóbb 900.000, a legdrágább 1.400.000 forintba kerül. A mérnöki hivatal fölveti azt a tervet is, hogy a belvárosi vásárcsarnok kérdését a központi vásárcsarnok kibővítésével oldják meg. Így azonban a Gizella-tér környékén lakókon, akik amiatt panaszkodnak, hogy a központi épülettől messze vannak, mivel se segítenek.

(A vízszűrők csödfje.) A rendkívüli közgyűlést, amelyen Halmos polgármester jelentést tesz a megromlott vízszűrő ügyéről, jövő péntekre vagy szombatra hívják össze. Ma délelőtt ebben a tárgyalásban értekezlet is volt a polgármester elnöksége alatt s megbeszélést a jelentés egyes adatait. A városi környéken lakók úgy akarnak a vízvezeték okozta bajon segíteni, hogy a vízszükségletet az artézi kutból fűdözzék. Az artézi vizet azonban a főváros nem adja ingyen s most az ügyet a közgyűlés elé vitetik, hogy legalább, a mostani vízméziára való tekintettel, ideiglenesen függeszse föl a vízdíj szedését.

(Az összehírdetlenség.) Az ujonnan megválasztott bizottsági tagok inkompatibilitása ügyében beadott főlebbazás a közigazgatási bíróságnál már nemsokára tárgyalás alá kerül. Az ítélőtanács elnöke Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, előadója pedig Vasdényei Géza lesz.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Hetvenhat éves orgyilkos. Megrázó tragédia játszódott le tegnap Bécsben, az esküdtszék előtt. Lipka János, egy hetvenhat éves aggastyán tilt a vádlottak padján. Orrul rálött a vejére, azért került arra a szomorú helyre öreg napjaira. Az eset előzményei a következők: Lipka, aki a bécsi polgári társaságnak egyik nagyon kedvelt alakja volt, nemrégiben férjhez adta fiatal és szép leányát egy Sonnenschein nevű orvoshoz. Az öreg ur abban a hibben, hogy lánya boldog lesz, nyugodtan, megelégedetten morzsolgatta le öreg napjait. Egyszer azonban kipattant a keserű titok, hogy a férj durva, hitvány ember és a nagy türelmü asszony végre is kénytelen volt válópárt indítani ellene. A törvényszék el is választotta őket, de egyttal jogot adott a férjnek, hogy minden héten kétszer meglátogathassa feleségét a szülői házában. Az elvált asszony szülei mindig zoppant igazottak voltak, valahányszor megjelent náluk békés életük megkeserítője és a fiatal asszony is több ízben beteg lett arra a napra, amelyen férjének jónni kellett. Ilyen körülmények között nem csoda, ha az após bosszút forralt. Egy ízben, mikor lánya nagyon rosszul érezte magát az utált férfi látásától és a szokottnál tovább maradt nála, elmenet utána

ment és a sötét lépcsőházban rálött, a golyó azonban csak könnyű sérülést okozott. A futásnak eredt férjre még háromszor lött rá az elkeseredett apa, de egyszer sem találta. Az esküdszék némi jóindulattal viseltetik az agg iránt, a kinek ügyében holnap hoznak ítéletet.

— Az inkriminált csók. Almásy Lujza kisasszony, a színészakadémia növendéke rágalmazás miatt kéri megbüntetni Körmendy Gyula miniszteri hivatalnokot és feleségét.

A bíró: Hát mit híreszteltek önről Körmendiké?

A panaszos: Jaj kérem, szégyenlem én azt úgy megmondani.

A bíró: Pedig meg kell mondania! Csak ki vele! Sohse szégyelje magát.

A panaszos: (halkan, lesütött szemekkel) Azt híresztelték, hogy engem egy fiatal ember megcsókolt.

A bíró: Megcsókolta! No hát az még nem olyan borzasztó dolog! Mást nem mondtak?

A panaszos: De igen. Azt is mondták, hogy esernyőt loptam.

A bíró: Ez már nagyobb dolog. Látja, ezen kellett volna kezdenie, mert az esernyőlopás nagyobb bűn, mint a csók.

A panaszos: Oh dehogy! Isten ments!

A bíró a tanuk kihallgatása után a rágalmazó házaspárt három-három napi fogházra és 15 forint pénzbüntetésre ítélte.

— A magyar jogász-egylet e hó 15-én (szombaton) délután 6 órakor az ügyvédi kamara helyiségében (Szemere-utca 10. sz.) teljes ülést tart, amelynek tárgya; örökjogi kérdésekről szóló feletti vita folytatása.

— Halálos ítélet A miskolci törvényszék 12 esztendei fegyházra ítélte Fehér József nápszámot, aki a vele vadházasságban élő Kovács Mária 21 késszurással megölte. A kassai ítélő tábla megváltoztatta ezt az ítéletet és Fehér Józsefet gyilkosság büntette miatt kötélhalálra ítélte.

— A Simonyi — Van der Becke párbaj. Még a múlt nyáron történt, hogy Simonyi Dénes és báró Van der Becke nógrádmegyei földbirtokos párbajt vívtak, amire a bárónak egy levele adott okot, amelyben a Simonyi családját megsértette. A párbajban Van der Becke súlyosabban megsérült. Ma tárgyalta ezt az ügyet a törvényszék, mely Simonyi Dénest öt napi, báró Van der Becke-t pedig tíz napi államfogházra ítélte.

A méreg-gyűjtő.

— A végtárgyalás harmadik napja. —

Ma már befejezték a bizonyító eljárást. Kihallgatták az összes tanukat, meghallgatták a szakértőket s holnap már a perbeszédre kerül a sor. Holnap hirdetik ki az ítéletet is.

A mai bizonyító eljárás során nagyobbára mentő tanukat hallgattak ki, akik azt bizonyították, hogy Gárdos Lajos jól bánt a feleségével, nem éhezette, nem kizárta őt, amint azt a terhelt tanuk vallják. A másik része azt vallja, hogy Gárdos föl akarta jelenteni az anyósát a járásbírósnál, mert azt híresztelte róla, hogy ő gyilkolta meg a feleségét.

De nem jelentette fel. Sőt amikor megidézték a rendőrség elé, legelső kihallgatása alkalmával a méreggyűjteményt sem hozta szóba; a felesége állítólagos öngyilkosságáról sem beszélt.

Vannak olyan tanuk is, akik azt bizonyítják, hogy Gárdosné nagyon el volt keseredve és sokszor beszélt öngyilkosságról, sőt egy ízben meg is kísérelte az öngyilkosságot.

A kihallgatott tanuknak két allentmondó csoportja áll szemben egymással.

Az egyik csoport szerint több mint valószínű, hogy Gárdos ölte meg a feleségét, mert ráunt, mert mást szeretett, mert minden áron szabadulni akart tőle. A mérgeket nem gyűjtési szándékkal szerezte meg. Ő maga adta be a méregcseppeket a feleségének, s mikor egyesek följelentéssel fenyegettek, kérésre, rimánkodásra fogta a dolgot, majd azzal állott elő, hogy nem kaphat többet 10—15 esztendei fegyháznál. De különben majd kivágja ő magát, s a leg-

rosszabb esetben a környezetére fogja háritani a gyanút.

A másik csoporttal viszont azt bizonyította a védelem, hogy Gárdos szerette a feleségét és hűséges volt hozzá s ha Gárdosné halálát morfium-mérgezés idézte elő, hát az nem történhetett másképen, mint hogy a szeszélyes, ideges asszony öngyilkossági szándékkal maga vette be a morfiumot.

Melyik csoportnak van igaza? Annak-e, amelyet az anyós állított a törvény elé, vagy annak, amelyet a vádlott kérelmére hallgattak ki? Megeskették a tanukat s az ítélet meghozatalánál a bírónak kell majd gondosan és bölcsen mérlegelniük az egyes vallomásokat.

Annai bizonyos, hogy a tanuknak nincs közvetlen tudomásuk a gyilkosságról.

Fölolvasták a törvényszéki orvosszakértők véleményét is, mely a maga nemében anikam. Nem vélemény az, hanem vádirat, s bizony nem csodálkozunk, hogy a védő összetűzött az orvosszakértőkkel.

Mérgezésnek tulajdonítható-e Gárdosné halála vagy sem? Erre kellett volna a szakértőknek megfelelniük. E helyett azonban mérlegelték a vizsgálat során kihallgatott tanuk vallomását és e vallomások alapján kizárták tartják az öngyilkosságot, és azt, hogy Ritter Róza mérgezte volna meg az orvosságával Gárdosné. „Más” mérgezte meg.

Az orvosszakértő urak ezzel a véleménynyel egyenesen rámutatnak Gárdosra. Hát hiszen lehet, hogy igazuk van; de vádolni nem a szakértő, hanem az ügyész szokott.

A végtárgyalás lefolyásáról egyébiránt a következő tudósítással számolunk be.

Az öreg Gárdos.

A bizonyító eljárást a vádlott édesatyjának kihallgatásával kezdték meg. Az elnök figyelmezteti, hogy megtagadhatja a vallomástételt, de a tanu kijelenti, hogy vallani akar.

Az ügyész: Igaz az, hogy ön megígérte özv. Fedorcsáknénak, hogy magához veszi, ha nem tesz följelentést a fia ellen?

Gárdos: Az igaz, hogy magamhoz akartam venni, de nem azért, hogy lebeszéljem a följelentésről, hanem, hogy gyámoltója legyen a feleségemnek. Akkor még szó sem volt arról, hogy bevádolja a fiamat.

A védő: Hát miért járt maga Fedorcsáknénál?

A tanu: A Juliska miatt, aki akkor beteg volt. — Miért ellenezte maga, hogy a fia elvegye Fedorcsákné leányát?

— Mert még nem készült el a vizsgálataival. De nem bírtam vele. Az örülésszerű szerelmes volt a leányba s inkább elhagyott bennünket, mint hogy lemondjon róla.

— Nem beszélt önnek a fia arról, hogy összezördült a feleségével valami Poros-leány miatt s hogy akkor eltűnt a borotvája?

— Erre nem emlékszem.

— Hát arról beszélt-e, hogy egyszer, mikor hazajöttek a vendéglőből, az asszony rosszul lett s mikor magához tért, azt mondta, hogy mérget vett be?

— Erre sem emlékszem.

— Hát arra emlékszik-e, hogy mikor az asszony már nagyon közel volt a lebetegedéshez, a férje valami ajándékot ígért neki, ha fia születik?

— Az igaz. De az asszony azt felelte, hogy nem kell neki ajándék, csak az anyját vegye magához.

— Arról nem beszéltek-e, hogy ha az asszony túl lesz a szülésen, akkor valami utazást fognak tenni?

— A fiam mondta, hogy ha leteszi a vizsgálatait, akkor majd elmennek Mária-Czellre s onnét Meládiára.

— Ön egyszer meglátogatta a fiát, aki akkor nem volt otthon. Nem tapasztalta ez alkalommal, hogy az asszony kotorászott a férje íróasztalában?

— De bizony láttam. Meg is kérdeztem a fiamat: „Szabad a feleségednek a té fiókodban kutatni?” A fiam azt felelte erre: „Hiszen mi megértjük egymást.”

— Amikor egyszer a fia a feleségével kint járt magánál, nem látott az asszony arczán karmolást?

— Láttam, meg is kérdeztem, mi az, amire azt mondta, hogy a férje megöltötte. Hanem az csak amolyan ostobaság volt.

Az ügyész: Ostobaságnak nevezi azt, ha a férj a feleségét megveri?

A tanu: Nem lehetett az komoly dolog. A fiam meg is ölelte a csókolta a karmolás helyét, mondván: No még itt is, még itt...

Az ügyész: Előbb megverte, aztán lecsókolta a helyét. (Derűtség.)

A védő: Hát azt nem mondta-e az asszony: Jaj Istenem, csak leányom ne legyen?

A tanu: A szerencsétlen Emma nemcsak, hogy leányt nem akart, de egyáltalában nem akart több gyermeket. Panaszkodott is a feleségemnek, mikor más állapotban volt.

— Ez a Ritter Róza nem csinált-e maga és a felesége közt valami pletykát?

— Arról nem tudok.

— Nem számított-e arra, hogy maga majd gazdasszonynak veszi?

— Arról már van tudomásom. Egyszer nálunk volt s akkor megkérdeztem, hogy nem jönne-e hozzám. Azt mondta erre, hogy ő már nem megy férjhez. Nem is azt gondolom én, hogy feleségül jöjjön hozzám, feletem neki, hiszen van nekem feleségem, hanem gazdasszonynak.

A vádlott édesanyja.

Következik a vádlott anyjának kihallgatása. A beteges asszonyt Gárdos házmesternője kíséri a terembe. Az elnök székel kintálja meg és megkérdezi: akar-e vallani?

— Igen.

— Majd a védő ur fog önhöz kérdéseket intézni.

— A védő: Mért ellenezte a férje, hogy a fia elvegye Fedorcsákné leányát?

— Mert nem volt kész a tanulással.

— Mikor a szülés után kijött Szent-Endrére, örömmel jelentette, hogy gyermeke született?

— Nagyon örült, hogy a felesége szerencsésen tulesett a szülésen.

— Kért valami teát?

— Kért.

— Volt-e arról szó, hogy majd biztosítani fogja a kis leányát?

— Volt.

— Tud arról, hogy a fia kérte a feleségét, hogy menjen Zala-Egerszegre?

— Hallottam, mikor mondta a feleségének, hogy menjen Zala-Egerszegre lebabázni, mert ott rokonai vannak, akik gondját fogják viselni.

— Miért nem ment vissza még aznap a fia Budapestre?

— Vissza akart menni, de lekészt. Csupa víz volt, mikor visszajött, annyira futott.

— Hallotta, hogy a fia valamit ígért a feleségének, ha fia fog születni?

— Ígért neki fülbevalót s czimbalmot.

— És mit mondott erre az asszony?

— Hogy neki nem kell semmi.

— Igaz az, hogy maga könyörgött Fedorcsáknénak, hogy ne tegyen följelentést a fia ellen, inkább magához veszi s életfogytig eltartja?

— Magamhoz akartam venni, de nem azért, hogy ne tegyen följelentést a fiam ellen, hanem pusztá szánalomból.

— És mit mondott a fia, mikor meghallotta, hogy maga beszélt Fedorcsáknéval?

— Haragudott nagyon. Azt mondta, hogy utóvégre még azt fogják hinni, hogy ő biztatott föl.

— Örült a menyé, mikor más állapotban volt?

— Dehogy örült. Azt mondta, hogy megöli magában a gyermeket.

— Mit felelt maga neki erre?

— Azt mondtam, hogy ne próbálja ezt, mert életével játszik.

Az ügyész: Azt is mondta, hogy magát megöli?

— Igen. Azt mondta, hogy megöli magát, ha leánya születik.

A védő: A Ritter Róza csinált köztük valami pletykát?

— Életveszélyes bajt csinált.

— Mi volt az?

— Azt mondta, hogy a férjem megkérte a kezét. Én ezért szemrehányást csináltam a férjemnek.

Az ügyész: Hát az öreg Gárdos is megkérte még a felesége életében másnak a kezét.

A vádlott: Arra a pletykára nézve akarok nyilatkozni, melyet Ritter Róza csinált. A Ritter Róza nekem és a feleségemnek mondta, hogy az édesapám megkérte a kezét. A feleségem ezt aztán visszamondta az anyámnak.

A mentő tanuk.

Fülöp Teréz családleány azt bizonyítja, hogy a Porosék és Gárdosék sokszor együtt mulattak, de azt nem vette észre, hogy Gárdos valamelyik Poros-leánynak udvarolt volna.

Schmiedmayer Jánosné tanu azt vallja, hogy Gárdosné egy ízben nála nyaralt Nyitra-Egerszegen. Három hónapi tartózkodásra ment hozzá, de csak hamar levelet kapott anyjától és tüstént hazautazott. Anyja levele nagyon felizgatta, mert férje hűtlenségéről volt benne szó. A védő ezzel a tanuval azt akarja igazolni, hogy Gárdosnéban az anyja keitette fel a féltékenységet.

Ehrlich Anna család volt az öreg Gárdosék-

nál. Hallotta, amikor Gárdosné egyszer azt mondta, hogy Juliska leányát öreg szüleikhez viszi, ő pedig elmegy majd oda, ahonnan nem lehet visszajönni.

Jónak Károlyné cizteratanitóné ismerte Gárdosné. Amikor az asszony meghalt, Fedorcsákné azt mondta neki, hogy a leánya nem természetes halállal halt meg. Később találkozott Fedorcsáknénál magával Gárdossal, aki így szólt hozzá:

— Mit szól hozzá, az anyósom azt mondja, hogy én öltem meg a feleségemet.

A tanu erre azt ajánlotta neki, hogy jelentse föl az anyósát. Ritter Róza is jelen volt ennél a beszélgetésnél s azt mondta, hogy alighanem morfi-ummal mérgezte meg Gárdos a feleségét. Gárdos erre nagyon izgatott lett. A szeme könyezett. Majd így szólt:

— Föltéve, hogy csakugyan megmérgeztem a feleségemet, mi haszna abból az anyósomnak, ha tíz-tizenöt esztendői kapok?

Gárdos: Lehetséges, hogy amikor az anyósom fenyegetőzött, hogy majd följelent, azt mondtam, hogy mit érne el vele, még ha el is ítél-nének.

Dr. Kovács Pál ügyvéd elmondja, hogy a mikor Gárdosné meghalt, Gárdos eljött hozzá s tanácsot kért tőle, hogy milyen magatartást kövessen a gyanuval szemben. Már előzőleg megegyezett a tanu segédjével, hogy majd jelentést tesznek a do-logról az ügyészségnek. A tanu azonban előbb föl akarta szólni az anyóst, vajjon föntartja-e a vá-dat. Másnap reggel azonban eljött hozzá Gárdos s azt mondta, hogy most már fölösleges minden eljárás, mert már megtörtént az anyós részéről a föl-jelentés.

Az ügyész: Mikor történt ez?

A tanu: Ugy emlékszem, hogy husvét előtt.

Az ügyész (Gárdoshoz): Április 8-án már észrevette a morfium hiányát, tehát ha csakugyan el volt határozva, hogy följelent a dolgot, mégis, mikor letartóztatták, nemcsak hogy nem említette az öngyilkosságot, de sőt eltagadta, hogy mérget tartott a házában.

Gárdos: Hogy miért nem tettem följelentést, azt már többször említettem. Nem akartam, hogy megbolygassák a halottat nyugalomban, nem akartam, hogy gyermekeimet megfoszassák ápolójuktól.

— Miért nem tett említést az öngyilkosságról?

— Bocsánatot kérek, de említettem a beret-vát, említettem, hogy le akart ugorni az emeletről.

— De a mérgekről nem tett említést?

— Nem, mert Holéczyval abban állapodtunk meg, hogy a mérgeket eltagadjuk.

— Ha ön ártatlan, akkor kötelessége lett volna elmondani, hogy ilyen meg ilyen mérgek vannak, hogy két gramm morfium hiányzik s hogy valószínű, hogy az asszony öngyilkos lett.

— Nem mondhattam ezt, mert Holéczyval megállapodtunk, hogy megsemmisítjük a mérgeket.

Az elnök: Ez a diskusszió már nagyon el-fajul, elannyira, hogy nem is vehetjük be a jegyző-könyvbe.

Az ügyész: Akkor a jegyzői teendő egyálta-lában értéktelen.

Az elnök: Mindent nem vehetünk be, ez fizikai képtelenség.

Pratti György tanu, dr. Kovács Pál iroda-vezetője is azt vallja, hogy Gárdos föl akarta jelen-teni rágalmazás miatt az anyósát.

Tinkai Mariska tanu „széles”, ideges asz-sonynak ismerte Gárdosné. Tudja, hogy a férje nagyon szerette.

Dr. Kovács Károly makói tanár Poroséknál találkozott a Gárdos házaspárral. Azt tudja, hogy a vádlott szorgalmasan készült szigorlataira és hogy Gárdosné féltékeny volt az urára.

A szakértők véleménye.

Ezután a szakértők véleményének felolvasá-sára került a sor.

A **boncolóorvosok** véleménye szerint az asszony mérgezés következtében halt meg. Valószí-nűleg a belladonna valamely készítménye ölte meg. Felletár Emil országos vegyész megvizsgálta a halott belső részeit s morfiumot talált bennük, mely a jód-sav reakcióját kivéve, minden színreakciót muta-tott. Az országos vegyész több ívre terjedő véle-ményében megjegyzi azonban, hogy lehetetlen biztos-sággal megállapítani, vajjon valamely rothadó holt-testben növényi mérge van-e, különösen nehéz meg-állapítani a morfiumot, melynek a bomlásra a leg-nagyobb hajlandósága van. Hogy Gárdos Lajosné holttestében morfium van, azt összetett vegyi bizo-nyíték alapján állapította meg, de csak nyomoknak mondható csekély mennyiségben, úgy, hogy **hatá-rozottan a mérgezést nem lehet megállapítani. Ezt csak orvostanilag lehet.** Ezért felsorolja, mik a morfium mérgezés külső tünetei.

A **törvényszéki orvosszakértők** mindenek-előtt alapvetően mondják az egyik boncoló orvos-

ama véleményét, hogy ifjabb Gárdosné halálát légembólia okozta, ebben Gárdos, aki azt állította, hogy a felesége a szülés után kikelt azt ágyból, félrevezette őket, lévén Gárdosnak érdekében az or-vosok félrevezetése. Majd szemrehányással illették a halotti bizonyítványt kiállító orvost, aki bár nem volt kezelőorvosa Gárdosnénak, mégis annak val-lotta magát s ezzel félrevezette a halottkémet, aki megbizva a kezelőorvos bizonyítványában, nem tar-totta szükségesnek, hogy tüzetesebben megvizsgálja a halottat. Ha ez megtörténik, ugymond, az orvosok véleménye és ez a vizsgálat is biztosabb alapokon nyugodnék. Az orvosszakértők határozottan mérge-zésnek tulajdonítják Gárdosné halálát. Erre vallanak a halált megelőző kórtünetek: a mély horkolás, a nyelv hátracsuszása, a halványkékes foltok. A tör-vény orvosszakértői kizártnak tartják a tanuvalomá-sok alapján az öngyilkosságot, kizártnak tartják azt is, hogy Ritter Róza mérgezte volna meg az orvosságával Gárdosné, hanem megmérgezte más, aki a mérget két izben adta be neki.

Az igazságügyi orvosi tanács, mely a két véleményt fölülvizsgálta, mindenben hozzájárult az orvosszakértők véleményéhez. Szerinte Gárdosné két adagban kaphatta a mérget. Az első adagot kihe-verte, de a második, nagyobb adag halálát okozta. Azok a tünetek, melyekről a környezet tanuságot tesz, valamint az országos vegyész vizsgálatának eredménye határozottan morfium mérgezésre val-lanak.

Az elnök (a szakértőkhöz): Vajjon a morfium, illetőleg annak vegyületei, időfolytán elvesztik-e mérgező hatásukat?

Dr. Ajtay: Ha a morfiumot jól elzárva, sőtét helyen őrzik, sokáig megtartja mérgező hatását. Kül-önben pedig huzamosan tartani anélkül, hogy hatását vesztené. lehetetlen. Átlag egy évig tart a hatása. Más anyaggal keverve, a bomlása gyorsabb.

Az elnök: Figyelembe véve a tanuk vallo-mását, nem következtethetnek-e azokból arra, hogy Gárdosné elmezavarban szenvedett?

Dr. Ajtay: A tárgyalás folyamán hallottak alapján azt, hogy Gárdosné elmezavarban szenved-tett volna, teljesen kizártnak tartom. Egyetlen egy adat sincs arra, hogy Gárdosné abnormis lett volna.

Hevesebb jelenetek.

A védő: Nem fordult elő a gyakorlatában olyan eset, hogy bomlásnak indult holttesteknél le-hetetlen volt a halál okát megállapítani?

Dr. Ajtay: Erre már kiterjeszkedett az igazság-ügyi orvosi tanács.

A védő: Tessék nekem felelni, nekem ahhoz most semmi közöm, hogy mit mondott az orvosi tanács.

Dr. Ajtay: A védő urnak egyáltalában nem felelek, hanem csak a törvényszéknek. (Leül.)

Az elnök (a védőhöz): Tessék hozzám intézni a kérdést.

A védő (izgatottan): **Követelem, hogy ne-kem feleljen.**

Az elnök (az orvosszakértőkhöz): Tessék fe-lelni: Fordult elő eset, hogy nem tudták megállap-ítani a halál okát?

Dr. Ajtay hosszabb előadásba kezd. Hivatko-zik egy miniszteri rendeletre, mely a halál okának megállapításáról szól mérgezési esetben.

A védő: Ezzel még nem felelt meg a kérdé-semre.

Az elnök: Konstatálom, hogy megfelelt. Azt mondta a tanár ur, hogy fordult elő ilyen eset.

A védő: Én nem hallottam, de elfogadom, amit az elnök ur mond. Most azt szeretném tudni, hogy miből készül a morfium. Kérem, tanár ur, ne tessék ezt zaklatásnak vagy tiszteletlenségnek venni, de én ezt tudni óhajtom.

Dr. Ajtay: Erre nem felelek. **Nem engedem, hogy úgy bánjanak itt velem, mint tanuval.** Én orvosszakértő vagyok, nem pedig orvostanu.

Az elnök: Tessék kérem tanár ur felelni a védő kérdésére.

Dr. Ajtay: Nem felelhetek rá, tessék azt a kér-jeést vegyészhez intézni.

A védő: A szakértő urak véleményében a morfiummérgezés körjelenségei közt előfordul az is, hogy a látában szűkülés állott be. Legyen szives az orvosszakértő urnak megmondani, kinek a vallomá-sából merítették ezt?

Az elnök: Ez nem orvosi kérdés.

Dr. Ajtai: **Ez egyenesen valótlanság.** A mi véleményünkben arról szó sincs. Az igazságügyi or-voai tanács és az országos vegyész véleményében igenis benne van, de mint a morfiummérgezés teo-retikus képe.

Ezután a végtárgyalás folytatását délutánra halasztották.

A délutáni tárgyalás.

Délután négy órakor nyitotta meg az elnök a végtárgyalást. A tanuk kihallgatása előtt még a szakértőkhöz intéztek kérdéseket.

Ádám bíró: Szokott-e előfordulni **közvetle-nül a szülés után öngyilkosság?**

A szakértő: Azt nem tartom valószínűnek — az anyai szeretet miatt. **Gárdosnénál kizárt-nak tartom az öngyilkosságot.** (Mozgás.)

A védő: Micsoda betegségek ellen használják a morfiumot?

— Nem betegség ellen használják, hanem fájdalom enyhítésére, ott, ahol nyugalomra van szük-sége a betegnek.

— Mutatja-e a tapasztalati tudomány azt a példát, hogy a morfiumot öngyilkossági szándékból is szedték?

— Ilyen eset is lehetséges.

— Tudja-e, szakértő ur, mit szól Heintz, a hirneves orvos, a morfiumról?

Elnök: Ne tessék ilyet kérdezni. Ha a védő ur megmondja, amit az mond, mi úgy is el-hisszük.

A védő (Gárdoshoz): Mit mondott önnek Ajtay orvos ur, amikor elméjét megvizsgálta?

Az elnök: Nem Ajtay orvos ur, de törvény-széki szakértők vizsgálták meg Gárdost.

— Hát szakértők (Gárdoshoz): Mit mondot-tak önnek a szakértők?

— Ne tessék ily kérdést intézni, erre nem engedem meg a feleletet.

— Nekem a kérdésekre a törvény megadja a jogot s mivelhogy látom, hogy a szakértő urak **animozitással** viseltetnek a vádlott iránt a szak-értői véleményadásnál

Az elnök (közbeveg): Ha így folytatja a védő ur, kénytelen leszek erősebb eszközökhöz nyulni.

A védő: Nem engedi meg, elnök ur, hogy feleljen Gárdos a kérdésre?

— Nem engedhetem.

— Ugy kérem ezt jegyzőkönyvbe venni.

Ujabb tanuk.

Ezután még néhány újabb tanut hallgat-tak ki.

Krucshin Károly Gárdosnak főnöke volt. Családi dolgairól mitsem tud, arra azonban emléks-zik, hogy Gárdos panaszkodott, hogy nem lépte-tik előre.

Bérczy Béla rendőrkapitány azt vallja, hogy Gárdost ápril 22-én hallgatta ki.

A védő: Ön a kihallgatás után felügyelet alá helyezte Gárdost?

— Igen.

— Tud arról, hogy Gárdos ekkor is folyton tanult?

— Erről nincs tudomásom.

Ezután **Poros** Istvánt, a Poros-leányok fu-testvérét kihallgatták. Ismerte Gárdost is, feleségét is. s több izben fordult meg velük együtt nyilvános helyeken.

A védő: Gárdosnén vette észre az utóbbi időben bizonyos ingerlékenységet?

— Egyforma volt az kérem mindig.

— Tud-e arról, hogy férje rosszul bánt vele?

— Egyformán bánt az vele mindig.

Az ügyész: Egyformán verte mindig. (De-rűltség.)

Az elnök (a tanuhoz): Feleljen a kérdésre, ez nem felelet!

— **Tanu**: Ugy bánt vele mint előzőleg, de sohasem bántotta.

— A haláleset után szomorú volt Gárdos?

— Láttam már nála szomorubb embert is. (Derűltség.)

— Emlékszik-e arra, hogy tervben volt, mi-szerint maga **Gárdossal** Mária-Czellbe megy, ha az asszony túl lesz a szülésen?

— Igenis emlékszem. Gyalog készültünk oda-menni.

Posch Károly aranyműves vallja, hogy **Gár-dos** és neje több izben megfordultak nála s kisebb vásárlásokat tettek. Arra is emlékszik, hogy Gárdos butonokat rendelt nála.

Az ügyész: Milyen értékben?

— Pár forintért. Csekélység volt az egész.

A védő: Az nem baj, a figyelem a fő!

Az ügyész: Dehogy! A pénz a fő! (De-rűltség.)

Fürst Tivadár tanu azt mondja, hogy Gárdos több izben meglátogatta és sirva panaszkolta el, hogy mennyire szerette boldogult feleségét.

Miután a védő még egy levelet csatolt be, amelyből kiderült, hogy Gárdos márczius 6-án kü-lönléle pálinkákat kért rokonaitól — az összes ta-nukat megeskették. Ezzel a bizonyítási eljárás vé-gezt. A perbevezédek holnap reggel 9 órakor kez-dődnek.

SPORT.

† Az első program. A magyar lovaregyletnek és az osztrák jockey-klubnak ez évre kiirt pro-pozícióiból összeállítottuk a *Budapesten, Tátra-Lomniczon, Bécsben és Kottlingbrunnban* futandó főbb versenyeknek a programját. A főversenyek határnapjai a következők:

		korona	méter
<i>Április</i>	10.: Przedswit handicap	12,000	1200
"	11.: Háromévesek szabad handicapje	12,000	1600
"	21.: Államdíj	21,500	2400
"	24.: Trial Stakes	44,000	1600
<i>Május</i>	1.: Lipót-díj	9400	100
"	8.: Nemzeti-Hazafidij	24,500	1600
"	12.: Kancza-díj	24,500	2000
"	14.: Alagi díj	38,000	2000
"	15.: Károlyi memorial	40,000	1000
"	19.: Király-díj	121,000	1800
"	21.: Tavaszi kísér. verseny	11,000	1000
"	26.: Osztrák kancza-díj	23,000	2400
"	30.: Buccaneer verseny	17,000	3200
<i>Janus</i>	2.: Hadseregi akadály-verseny	6000	4600
"	5.: Derby	114,000	2400
"	9.: Metropole-díj	23,000	1100
<i>Julius</i>	13.: Tátra handicap	20,000	1600
"	17.: Kárpáti díj	60,000	1200
"	24.: Schönau díj	23,000	2400
"	28.: Kétévesek nagy handicapje	12,000	1000
"	31.: Helenenthal díj	50,000	1200
<i>Auguszt.</i>	2.: Kottlingbrunn nagy handicap	12,000	2000
"	6.: A vöslau díj	12,800	6400
"	7.: Kottlingbrunn díj	17,000	2800
"	20.: Szent István-díj	80,000	1800
"	21.: Kettős ivad. verseny	25,000	1100
"	28.: Királyné-díj	59,000	2000
"	28.: Nyári kísérleti verseny	11,000	1100
<i>Szept.</i>	4.: Nagy freudenau hep.	17,000	3200
"	8.: Gr. Eszterházy Memorial	3400	1200
"	11.: Bécsi nagy handicap	17,000	1600
"	15.: Verneuil handicap	12,000	1200
"	18.: Jubileum-díj	47,000	2400
"	25.: Őszi kísérleti verseny	11,000	1100
<i>Október</i>	1.: St. Léger	72,000	2800
"	6.: Lovar-egyleti díj	21,400	2800
"	8.: A földművelésügyi miniszterium díja	40,000	2400
"	9.: Totalisateur handicap	24,000	2000
"	11.: László-díj	42,000	1400
"	16.: Kahlenbergi díj	24,500	3200
"	23.: Ausztria-díj	100,000	1300
"	25.: Primás II.	10,000	2800
"	27.: Bucsú-handicap	1200	2000
"	30.: Heuckel Memorial	2300	1600

† A nizzai versenyek. Nizzából táviratozták: A Rivierán ma kezdődött az ötnapos meeting, mely 17-én, 20-án, 23-án és 26-án folytatódik. A versenyegylet a monakói játékbank támogatásával az idén felemelte a különben is szép díjakát, csak-hogy minél több külföldi lo vegyen részt a nemzetközi jellegű versenyeken, de nem ért el célját, mert a messze távol miatt csak két idegen — angol lo: *Detonator* és *Bowline* jött le a Vaj kies völgyébe. Franciaország nagy akadályverseny-anya-ga azonban a szokott népes számban van képviselve. Az időjárás nem igen kedvező. Közönség óriás számban van jelen a világ minden tájáról. Tőlünk gróf *Festetics* Taszilo magyar királyi főpohárnok-mester és neje *Hamilton* Mária hercegnő, *Péchy* Andor császári és királyi kamarás, báró *Kutschenbach* Sándor és még többen voltak jelen. A mai nap főszáma a 20.000 frankkal díjazott 3000 méter távú *Prix de Monte-Carlo* gátverseny-handicap volt. Eredménye a következő:

1. Mons. A. Menier 4 éves	<i>Gagny</i>	64 kiló.
2. Mons. Romanet 4 éves	<i>Ramier</i>	60 kiló.
3. Gr. de Drée 5 éves	<i>Roi de Thule</i> 63 ¹ / ₂	

Fogadások: 6:1 *Gagny*, 25:1 *Ramier*, 12:1 *Roi de Thule* ellen. Favoriteok a mons Ledat 4 éves *Réve-je* 4:1, mons. Andrews 5 éves *Dorá-ja* 5:1 és Mars-Brochard kisasszony 4 éves *Fra Benedetto-ja* 5:1 voltak.

NYILTTÉR.

Húzás február 11-én
Eugen herceg szoborsorsjegyek 50 kr.
Főnyeremény értékű Magy. lesz. és pénzü. bank
75.000 korona ajánlja: V. Deroltya-utca 6.

ROYAL nagyszálló BUDAPESTEN.
Kugler-féle raktár a bodogában, naponta friss nagy választék eredeti bombonliókból. Legfinomabb csokoládék kicsinyben, nagyban árak mellett eladhatók. Színházi előadások után friss étel, naponta hangverseny. *Schmitt Károly igazgató.*

NEWYORKI GERMANIA

Életbiztosító-Társaság.

Európai osztály: Berlin, Leipzigerplatz 12.

(a társaság saját biztosa.)

Nem kölcsönös. Részvényeseknek korlátozott osztalék 120.000 korona.

1890. végén érvényben levő biztosítások: 856 millió korona.

tényleges vagyon: 111

tízre felosztva a biztosítottak javára: 7¹/₂

ingyen háborúbiztosítás. A biztosított az osztalékot évenként felveheti.

Évenként osztkoronó díjaztatás.

Magyarországi vezérképviselőség:

Budapest, V., Váci-körút 16. sz.

Igazgató: **KÁLLAY GYULA.**

Első osztr. biztosító-intézet

KATONAI SZOLGÁLAT ESETÉRE

Bécsben. (Kölcsönös.)

Magyarországi Igazgatóság: Budapest, V., Váci-körút 16.

Igazgató: **Kállay Gyula.**

Bevonulás esetén a biztosított összeg, az összegyűlt osztalékokkal együtt, kifizetetik. Be nem vonulás esetén a befizetett díjak visszatérítetnek és az osztalékok is kifizetnek.

Prospektusok készséggel adatnak és bővebb felvilágosítást szívesen nyujt

Az igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 14. (Utóéjszda.) A déli tőzsde zárata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 358.—, Magyar hitelrészvény 384.—, Anglo-bank 162.—, Bankver. 259. Union-bank 302.55, Länderbank 218.25, Osztrák-magyar államvasut 346.25, Déli vasut 82.25, Elbevölgyi vasut 267.—, Északnyugoti vasut 252.—, Török dohányrészvény 135.50, Rimamurányi yasmü 251.50, Alpesi hánya 144.90, Májusi járadék 102.35, Magyar koronajáradék 99.65, Török-sorsjegy 61.—, Német márka azonnali szállítás 58.87. Német márka ultimóra 58.85.

Berlin, jan. 14. Irányzat szilárd. Májusi járadék 102.20, Ezüst járadék 102.10, Osztrák aranyjáradék 103.10, Magyar aranyjáradék 103.20, Magyar korona-járadék 100.25, Osztrák hitelrészvény 224.50, Osztrák-magyar államvasut 147.40, Déli vasut 35.75, Elbevölgyi vasut 134.25, Osztrák bankjegy 169.80, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 169.80, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.85, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.38, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 94.60, Laura-kohó 135.50, Harpeni 186.90, Olasz központi vasut 135.40, Török sorsjegy 116.20. Az utóéjszden: Osztrák hitelrészvény 224.75, Osztrák-magyar államvasut 147.25, Déli vasut 35.75, Magyar aranyjáradék 103.20, Disconto-társaság 201.70.

Páris, január 14. Irányzat szilárd. Uj 3⁰/₁₀-os francia járadék 102.—, 3⁰/₁₀-os francia járadék 103.17, 3¹/₂%-os francia járadék 107.35, Osztrák-magyar államvasut 739.—, Osztrák aranyjáradék 103.70, Déli vasuti elsőbbség 388.—, Alpesi hánya 315.—, Török dohányrészvény 291.—, Török sorsjegy 113.50, Olasz járadék 94.10, Spanyol kölcsön 60.32, Meridional 682, Ottomán bank 568.—, Rio Tinto 686.—, Debeers 759.50, Eastland 135. Chartered 82.50, Randfontein 55.75

New-York, január 14. (C. T. B.)

	január 14.	január 13.
	cents	cents
Buza januárra	98 ¹ / ₂	98 ¹ / ₂
" májusra	91 ¹ / ₂	92 ¹ / ₂
" júliusra	85	85 ¹ / ₂
Tengeri májusra	84 ¹ / ₂	84 ¹ / ₂

Chicago, január 18. (C. T. B.)

	január 18.	január 12.
	cents	cents
Buza májusra	90	90 ¹ / ₂
Tengeri májusra	29 ¹ / ₂	29 ¹ / ₂

Mezőgazdaság.

Az őrlési forgalom ellen. Az alsó-ausztriai mezőgazdasági társaság tegnap báró Gudenusz előnklete alatt ülést tartott, amely kizárólag az őrlési forgalom kérdésével foglalkozott. A társaság egyhangulag a következő határozati javaslatot fogadta el: „A mezőgazdasági társaság abban a körülményben, hogy a provizórium alatt Magyarországon fentartatik az eljárás, súlyos károsítását látja az egész

osztrák és magyar mezőgazdaságnak, valamint a közép- és kis-molnáriparnak és sajnálatának ad kifejezést afölött, hogy a korábbi miniszterium és a magyar kormány ígéretei ellenére ez az intézmény, amely csakis a magyar nagy malomipar és a nagyöke spekulációja kizárólagos érdekeinek szolgál, továbbra is fentartatik. A bécsi mezőgazdasági társaság ennél fogva az egész osztrák és magyar mezőgazdaság érdekében indítatva érzi magát az őrlési forgalom fentartása ellen óvat emelni és kéri a jelenlegi kormányt, hogy minden erejéből intézkedjék annak megszüntetésére. Ezenkívül elhatározták, hogy az osztrák mezőgazdák március 8-ikára gyűlésre hívják össze. — Az alsó-ausztriai tartománygyűlés mai ülésén szintén foglalkoztak az őrlési forgalom kérdésével. Báró Ehrenfels indítványt terjesztett elő, amely szerint a kormány felszólítatik, hogy az alsó-ausztriai gazdákat és molnárokat oly súlyosan károsító őrlési kikészítési forgalmat szüntesse meg. Ezen indítvány indokolása kiemeli, hogy a korábbi kormány már megígérte 1898 január elsejére az őrlés-kikészítési forgalom megszüntetését és hogy a magyar vegyipari malmok ezzel az eshetőséggel számolva, nagymennyiségű gabonát szereztek be, hogy ezt kihasználhassák. Az őrlés-kikészítési forgalom megszüntetésének nagy jelentősége van a Magyarországgal megkötendő kereskedelmi és vám-szerződésre és ezt nem szabad kompenzációs eszköz felhasználni arra, hogy Magyarország további politikai előnyöket nyerjen.

Az osztrákoknak az őrlési forgalom megszüntetésére vonatkozó követeléseivel szemben a magyar kormány álláspontja az, hogy Ausztriának nincs joga ezt követelni, mert az őrlési forgalom megszüntetése *kiegészítő része a kiegyezésnek*, minthogy pedig az osztrákok még a provizóriumot nem fogadták el, nincs joguk a megszüntetést követelni. A magyar kormány nem is gondol arra, hogy az ő kivánságait teljesítse.

Ipar és kereskedelem.

Egy vasuti vállalkozó bajai. A *Hazai bank igazgatósága* részéről Auspitz Gyula építési vállalkozó fizetési zavarai tárgyában az alábbi értesítést veszszük:

A Hazai bank, mint az Auspitz Gyula cég által épített és tulajdoni részben a forgalomnak már át is adott magyar-északnyugoti helyi érdekű vasut finanszírozója a vasut kiépítéséhez szükséges pénzüsszeget az e tárgyban létrejött szerződéses megállapodásnak megfelelőleg a munkálatok mikénti teljesítésének és a mindenkori kiutalások mérvének megállapítása céljából a bank részéről megbízott Gedlicka Antal főmérnök szigorú ellenőrzése mellett kettős alakban bocsátotta a vállalkozó cég rendelkezésére: 1. hogy a vasut elsőbbségi részvényeire usualis magasságu lombardölleget adott; 2. hogy a kincstár, a törvényhatóságok, városok és nagyközségek részéről a vasutnak biztosított hozzájárulásoknak a bank részére való egyidejűleges engedményezése ellenében mérskelt előleget nyujtott. Ez ügyből kifolyólag a bankot veszteség nem érheti. Tekintve már most, hogy a nevezett vasut teljes kiépítéséhez szakértők szavatolása szerint még szükséges összeg mindaddig még ki nem utaltatott és hogy ugy a vasut, mint a bank és a vállalkozó között kötött szerződésből kifolyólag a vasut kiépítése iránti rendelkezés az esetben, ha a vállalkozó fizetéseiben megakadna — ami egyébként mindaddig kimutatva nincs — a vasutrészvény-társaságnak, illetve a banknak világoosan fentartott, kizártnak tekinthető, hogy a vasut kiépítése kellő időben be nem fejezethetnék. Az ügy rendezése iránti tárgyalások egyébként folyamatban vannak és előreláthatólag már a legközelebbi napokban teljesen simán befejezhetők is lesznek.

A bank ezen nyilatkozatából kétségkívül kitűnik, hogy a bankot veszteség nem érheti, mivel ő mindenképen fedezve van. Ami azonban ebben az egész ügyben nincsen kiderítve, az, hogy *miért* jutott Auspitz Gyula vállalkozó fizetési zavarokba, illetve miért nem bocsátotta a Hazai bank a vállalkozó rendelkezésére az építés fennakadás nélküli folytatásához szükséges összeget. Ez — ugy látszik — a bank és a vállalkozó közötti belső ügy, amely azonban, amint a nyilatkozatból látjuk, már a legközelebbi napokban „simán befejezhető lesz“.

Kőbányai sertésptacz. január 14. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 50—51 krajczárig. Közép (páronként 251—320 kilgrig terjedő súlyban) 50—51 kr. Könnyű (páronként 250 kilgrig terjedő súlyban) 51—52 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilgr. felüli súlyban) 49—50 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 48—49 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47½—48½ krajczárig. Sertéslétszám: 1898. január 12. napján volt készlet 18.094 drb, január 13-án felhajtott 867 drb, január 13-án elszállított 657 drb, január 14-én maradt készletben 18.304 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertés vásár, január 14. A főpenczvárosi petroliumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertés vására 1898. január 13-án érkezett 495 drb. Készlet január 12-éről 332, összes felhajtás 827 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 478 drb.; elszállítatlan maradt 349 drb. Napi árak: 120—180 kilós 49—50 kr., 220—280 kilós 49—50 kr., 320—380 kilós 49—50 kr., malacz 35—38 kr. A vásár hangulata lanyha volt.

Budapesti szurómarhavásár, január 14. A mai vásárra felhozott élő állatokból: 274 drb belföldi, 15 drb növendékbortut, 91 drb bárányt. Leölt állatokból: 93 drb belföldi, 45 drb galicziai, 225 drb bécsi bortut és 101 drb bárányt. Az egész állomány eladott. Napiárak élő állatoknál: Bárány párja 4—6.50 frtig, belföldi bortu 10—22 frtig drbonként és 36—44 frtig 100 kilogrammonként, növendékbortu 21 frtig 100 kilogrammonként élő sulyra. Öltött állatoknál: Belföldi bortu 54—60 frtig, galicziai 52—56 frtig, bécsi 54—60 frtig 100 kilogrammonként. Bárány párja 4.50—7 frt 100 kilogrammonként vágósúlyban.

Pénzügy.

A szövetségi törvényjavaslat. A szövetségi ügyének törvényhozási reformja tárgyában tegnap értekezlet volt az igazságügy-miniszteriumban Erdély Sándor igazságügyminiszter elnöklété alatt. A tanácskozás alapjául az igazságügyminiszteriumban készült törvénytervezet szolgált, amelyet az értekezlet általánosságban letárgyalta és mint a céljának megfelelő, a részletes tárgyalás alapjául elfogadott.

A görög államadosságok. Athéni jelentések szerint a külügyminiszter a külföldi hatalmak megbízottjaival már megállapította a nemzetközi ellenőrző bizottság létesítésére vonatkozó törvényjavaslatot. Az érdekeltek nagy hatalom mindegyike egy megbízottat nevez ki a bizottságba, amely az ex-territorialitás jellegével bír. A hadikölcsön kamataira le vannak kötve bizonyos adók, monopóliumok és vámbevételek, amelyek mintegy 47 millió drachmát tesznek ki. Ezeket a jövedelmeket egy görög magántársaság szedi be és szállítja be a nemzetközi ellenőrző bizottsághoz. Amennyiben a lekötött jövedelmek hozadékából nem telnek a kamatszükségletre, a hiányt az állam pótolni tartozik, viszont az esetleges többlet a régi kölcsönök törlesztésére és kamatozásának feljavitására fordíttatik.

Délafrikai aranybányászat. A délafrikai Witwatersrand területén fekvő bányák aranytermelése 1897. december havában 310.712 unciát tett ki, ami a legmagasabb termelési hányad, amelyet egy hó alatt valaha elértek. Az utóbbi három év alatt a termelés havonként kitett:

	1895	1896	1897
	Unczia	Unczia	Unczia
Január	177,463	148,178	209,832
Február	169,295	167,018	211,000
Márczius	184,945	173,952	232,087
Április	186,323	171,108	235,698
Május	194,580	195,008	248,305
Junius	200,941	193,640	251,529
Julius	199,453	203,873	242,479
Augusztus	203,573	212,479	259,603
Szeptember	194,764	202,561	262,150
Október	192,652	199,981	274,175
November	195,218	201,118	297,124
December	178,428	206,517	310,712
Összesen	2.377,635	2.276,428	3.084,674

A havonkénti kimutatások ezentúl fel fogják ölelni az összes délafrikai köztársasági bányákat.

Közlekedés.

Az államvasutak hajójárat. A fiume-anconai és fiume-velencei államigazgatás segélyezett hajóvonalának 1897. évi személyforgalma az előző évhez képest ismét jelentősen emelkedett, kivált a Velencei-öböl felé forduló vonalon, hol tudvalevőleg a régi hajó helyett a modern forgalmi igényeknek megfelelő új hajó állított szolgálatba. Utazott ugyanis.

	1897-ben utas		1898-ban utas	
	I osztályban	III	I osztályban	III
Fiuméből	1,192	4,767	5,949	1,090
Anconába			4,011	5,101
Anconából	968	5,188	6,156	982
Fiuméba			4,965	5,947
Fiuméből	2,487	856	2,343	1,525
Velencebe			615	2,140
Velenceből	1,721	768	2,489	1,096
Fiuméba			488	1,584

Összesen 6,368 11,569 17,927 4,693 10,079 14,772 E szerint 1897-ben 3,165 utassal, vagyis csaknem 18%-kal több szállított mint az előző évben mely többletből 2,108 utas a fiume-velencei forgalomra esik.

Díjmérséklések burgonya és tengeri szállítmányokra. Az 1897. évi súlyny termés folytán Magyarország északi vidékein, nevezetesen Árva, Bereg, Liptó, Sáros és Turóc vármegyékben nagymérvű burgonyahiány állott be, mely miatt az élelmezésre, takarmányozásra és szeszégetésre szükséges burgonyának távolabb fekvő termelési helyekről való beszerzése vált szükségessé. Ezt megkönnyítendő elrendelte báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter, az illető vidékek gazdasági egyesületeinek illetve közgazdasági bizottságainak, a földművelésügyi miniszter által pártolt kérelmeire, hogy bármely magyarországi államrészről a fentnevezett vármegyék területére rendelt, teljes kocsiakományokban, az illetékes hatóságok által kiállítandó kellő igazolvánnyal feladott burgonya-küldemények a magyar királyi államvasutak vonalain az 1898. évi április hó végéig a rendes viteldíjakkal szomban — a távolság szerint — 30—40 százaléknyi mérséklés mellett szállíttassanak. Hasonló kedvezményt engedélyezett a miniszter a Trencsén vármegyébe mezőgazdasági, illetve takarmányozási célokra, valamint a mezőgazdasági szeszgyárakban leendő feldolgozás végett szállítandó tengeri küldemények után is és felhívta továbbá a kassa-oderbergi vasutat is, miszerint saját vonalaira nézve hasonló kedvezményt engedélyezzen, mely felhívásnak ezen vasút igazgatósága értesülésünk szerint a legkészségesebben meg is felelt. Elrendelte a miniszter végül, hogy a szóban levő inséges rendeltetésű küldeményeknek tényleg a mondott célra való felhasználása az illető vármegyék közgazdasági bizottságai által szigorúan ellenőriztessék.

Kereskedelmi czéggjegyzések.

A) Új czégek.

- Pozsonyi törvényszék.** Wildmoser Zsigmond, fűszer-, anyag- és festékkereskedő **Pozsony.**
- Brand Izó, széna- és szalma-kereskedő **Pozsony.**
- Lechner Károly utóda Langenthal edényáru-kereskedő **Pozsony.**
- Weisz Rezső rőfőskereskedő **Gálántha.**
- S.-A.-Ujhelyi törvényszék.** Gottsegen Sámuel vendéglős **Király-Halmecz.**
- Szakátsy Károly czukrasz és kávéház **S.-A.-Ujhely.**
- Szabadkai törvényszék.** Sternberg Malvin vegyes és piperekereskedő **Baja.**
- Szegedi törvényszék.** Gyéres Mór férőidvatereskedő **Szeged.**
- Székesfehérvári törvényszék.** Stern Béla szatóc **Székesfehérvár.**
- Zalaegerszegi törvényszék.** Komlós M. Miksa vegyes-kereskedő **Zala-Egerszeg.**
- Budapesti törvényszék.** Kuschitzky és Grünhut ru-gyanta és pinczegazdasági czikkek kereskedése **Budapest.**

B) Czégnegyzések.

- Budapesti törvényszék.** Rieger Emil **Budapest.**
- Grünblatt Adolf és Társa **Budapest.**
- Glasz Julia és Társa **Budapest.**
- Magyar fényező, máz- és kence-gyár **Budapest.**
- Zilahli törvényszék.** Friedmann Mór **Tasnád.**
- Fried Lajos **Magyar-Valkó.**
- Epstein Baruch **Kraszná.**
- Rötmejer József **Zilah.**
- Somlyai és Bihari **Zilah.**
- Debreczeni törvényszék.** Egyéki fogyasztási szövetséget **Egyek.**
- Szegedi törvényszék.** Götzl B. és Társa **Szentos.**
- Szatmári törvényszék.** Farkas és Hirsch **Nagy-Bánya.**
- Reitter Adolf **Szatmár-Németl.**
- B.-Gyarmathi törvényszék.** Korsós József **S.-Tarján.**

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, január 14.

A mai gabonaforgalom külső kerete minden-esetre furcsa benyomást keltett. A malmok páholyai üresen maradtak, mert egészben két malom küldte ki képviselőjét a gabonacsarnokba. Ezek köre „csoportosított” az eladók három-négy kocsiakományu buzájukkal. Szakszított ilyen volt az üzlet a többi kenyérmagvak és takarmányneműek piacán: se

kereslet, se kínálat. Természetes, hogy ily körülmé-nyek között armozgalmról sem lehetett szó. A ha-táridővásáron is méla csend honolt, az ügynökök zsebbe rakott kézzel eltűnődnek az elmúlt szép időkhöz, amikor némelyike két-háromszáz körtjeget is fogyasztott egy napon, míg mostanában van olyan ügynök, aki „boldog új év” óta nem hasz-nálta irónját. De a határidő piacon azért mégis előfordul annyi üzletkötés, hogy számszerint meg lehet állapítani — az árhanyatlást. Mert a szilárd irányzat első létfeltétele az üzleti élénkség. Pangó forgalomnál még sohasem emelkedtek az árak, plane amikor az árnyó már egymagában is magas. A külföldi sürgönyök sem szolgáltattak okot barátságosabb hangulatra. Amerikából jeleztek körülbelül egy krajczáros „hausset” (1/2 cent). Értesültünk továbbá, hogy a „Cincinnati Price Current” szerint a téli vetések állása tartósan kedvező. Egyébként azt jelentik Newyorkból, hogy Argentiniában nagy mér-veket öltének az elszállítások a tengeren. Ezt némi-kép igazolja egy délután beérkezett bécsi telefon-tudósítás, amely szerint ma ott eladtak egy na-gyobb tétel új *Laplata-buzát* áprilisi szállítással. Ez eladás egyéb körülményei és feltételei egyelőre még titokban maradtak, alkalmasint holnap köze-lebbet hallunk e dolgról. Bécsben, ugy látszik, nem ijedtek meg tulságosan a délamerikai jövevényről, mert tavaszi buza ott ma este 11.72 forintot jegyez, szemben a tegnapi 11.78 forintos záróárfolyammal. Az osztrák malmok agyarkodása az örleési forgalom ellen képezi különben mostanában ott a beszéd tár-gyát. Éppen a helyes időpontot választották ki a Lajtán tuli malmok, hogy most kelnek ki a bevétel megkönnyítése ellen, amikor idegen buza nélkül egyáltalában szünetelhetnének a fővárosi malmok. Vagy talán ezt akarják osztrák jóakaróink? A kon-tinentális piacok délután kivétel nélkül lanyha ár-folyamokat jelentettek.

Buza.

Készárú-üzlet buzában. Buzában alig volt forgalom, olcsóbbodó elkel, néhány kocsiakomány olcsóbb áron.

Előfordult eladások buzában.

Minőség munkasúlyban	6 vagy új	származás	alkalmaz- kinti suly kilóiban	minőség megjegyzés	eladás hely	ár néltó 100 kilóknál	közép. vagy 8 hóra
100	uj	tiszai	75	—	Budapest	12.65	8 h.
100	—	—	74	—	—	12.60	8 h.
100	—	pestvidéki	76	—	—	12.72 1/2	8 h.

Hivatalos jegyzések buzában.

F A J	Minős. suly hektol.	100 kilogr. közép. ára frttól frtig	Minős. suly hektol.	100 kilogr. közép. ára frttól frtig
Tiszavidéki	uj	74 12.40 12.50	75	12.60 12.65
„ „ „ „ „	„	78 12.70 12.75	77	12.55 12.65
„ „ „ „ „	„	78 15. — 18.10	79	15.15 18.20
„ „ „ „ „	„	80 18.25 18.30	—	— —
Pestvidéki	uj	74 12.85 12.45	75	12.55 12.60
„ „ „ „ „	„	76 12.65 12.70	77	12.80 12.90
„ „ „ „ „	„	78 12.95 13.05	79	13.10 13.15
„ „ „ „ „	„	80 18.20 18.25	—	— —
Fejérmegyei	uj	74 12.45 12.55	75	12.65 12.70
„ „ „ „ „	„	76 12.75 12.80	77	12.90 13. —
„ „ „ „ „	„	78 13.05 13.15	79	13.15 13.20
„ „ „ „ „	„	80 13.25 13.80	—	— —

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 170.600 métermáza buza és 90.000 métermáza liszt; a Silosban 54.100 métermáza buza, a nyugati pályaudvaron 82.907 métermáza buza és 3802 métermáza liszt.

Határidőüzlet buzában. Buzában kevés üzlet volt, lanyhuló irányzat mellett.

Előfordult határidőkötések buzában.

Határidő	Délelőtti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
márczius	11.95	11.94—95—92—99	11.97	11.88	11.89—90	11.89
május	11.61	— 98—97—	11.57	—	—	—
szep.	9.45	9.47—45—43—42	9.41	9.42	9.43—44—	9.43

Hivatalos határidőjegyzések buzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámoló árfolyamok
	január 14.		január 13.		
	pénz	ára	pénz	ára	
márcs.	11.87	11.89	11.92	11.93	—
szep.	9.41	9.43	9.43	9.43	—

Rozs.

Készárúüzlet rozsbán: Rozs üzletlen volt.

Páris, jan. 14. Szesz folyó óra 41.75 frk = 21.99 frt; decz-re 42.25 frk = 22.27 frt; négy első óra 42.25 frk = 22.27 frt; májustól 4 óra 42.25 frk = 22.27 frt. Az árak 10.000 liter-százalékonként 1/4% leszámítással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55.

Cukor.

Prága, jan. 14. Nyerscukor 88% cukortartalom alapján franco Aussig, azonnali szállításra 12.97 forint, okt.-decz. szállításra 12.92 forint új campagne.

Hamburg, jan. 14. Nyerscukor f. o. b. Hamburg azonnali szállításra 9.30 márka, február szállításra 9.35 márka, májusi szállításra 9.57 márka, augusztusi szállításra 9.75 márka. Irányzat tartós.

Páris, jan. 14. Nyerscukor (88 fok) kész áru 29.—29.50 frk, fehércukor novemberre 31.7/8 frk, decemberre 32.— frk, 4 első óra 32.50 frk, 4 óra májustól 32.7/8 frk. Finomított készáru 102.—102.50 frk.

London, jan. 14. Jávacsukor 11.3/4 shilling, ártartó. Nyerscukor nyugodt; finomított darab-cukor jól keresve, ártartó. Jegyezett cukor nyugodt, ártartó. Külföldi tört szilárdabb. Jegyezett: készáru 11 shilling, márcz.-ápr.-ra 11.1/2 sh., május-aug.-ra 11.4/2 sh. Répucukor ártartó, a zárlat nyugodt. Német (88%) januárja 9.3/4 sh., februárja 9.5 shilling, áprilisra 9.6/4 shilling, májusra 9.7/4 shilling, júniusra 9.8/4 shilling. Határ-időzlet: januárja 9.4/2 sh., februárja 9.5/4 sh., márcziusra 9.6 sh., áprilisra 9.6/4 sh., májusra 9.7/4 shilling, júniusra 9.8/4 shilling.

Olajok.

Páris, jan. 14. Repceolaj folyó óra 54.75 frk (= 25.77 frt); januárja 54.75 frk (= 25.77 frt); négy első óra 55.— frk (= 25.89 frt); négy óra májustól 54.75 frk (= 25.77 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, jan. 14. Repceolaj helyben 55.— márka (= 32.34 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, jan. 14. Repceolaj májusra (hordóval) 58.— márka (= 31.10 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

London, jan. 14. Repceolaj 23.9 shilling. Lenolaj 15.4/2 sh. Gyapotmagolaj 14.—14.6 sh. Terpenin 24.24/2 sh.

Petroleum.

Hamburg, jan. 14. Petroleum helyben 4.80 márka = 2.82 frt.

Antwerpen, jan. 14. Petroleum fin. helyben 14.25 frank = 6.77 frt.

Bréma, jan. 14. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, jan. 14. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.35 cents; United Rife Line Certificated deczemberre 65.—; Nyers petroleum deczemberre 5.95.

London, jan. 14. Petroleum, amerikai 4 3/8 — 4 1/4 sh., orosz 4 1/4 — 4 5/16 sh.

Kávész, tea, rizs.

London, jan. 14. Santos határidő lanya és alacsonyabb: jegyezett: jan.-ra 30.3 sh., márcz.-ra 30.6 sh., máj.-ra 31.— sh., júliusra 31.2 sh., szept.-re 31.6 sh., decz.-re 32.— shilling. Tea: Ceylon általán ártartó. Rizs: ártartó.

Fémek.

London, jan. 14. Réz, G. M. Brände 48 5/8 — 48 7/8 font sterling készáru és 49.—49 1/4 font sterling 3 óra; best sel. 52 1/4 — 52 3/4 font sterling. Ón: finom külföldi 63 — 63 1/4 font sterling készáru és 63 1/16 — 64 1/16 font sterling 3 óra. Ólom: angol 12 3/4 font sterling; külföldi 12 3/8 — 12 1/16 font sterling. Horgany: külföldi 18 — 18 1/16 font sterling. Higany: 7.— font sterling első és 6.196 font sterling másodikból. Vas: A glasgovi nyersvaspiac ártartóan indult, és gyengébben zárult, mérsekelt üzlet mellett, zárlatárak: 45.7 sh. készáru és 45.10 sh. egy óra; Cleveland 40.6 sh. készáru és 40.9 sh. egy óra; Hematit 48.7 shilling készáru és 48.10 sh. egy óra; Middlesbrough 49.1 1/2 sh. készáru és 49.4 1/2 sh. egy óra. A nyersvaskészlet Glasgoban 336.711 és Middlesbroughban 50.405 tonna.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, január 14. A mai határidő vásár lanya irányzattal folyt le s jöllehet a külföldi jelentések inkább szilárdak voltak. Kötöttet buza tavaszra 11.79—11.75 rozs tavaszra 8.82—8.80 frton.

Hivatulósan jegyezett: Buza tavaszra 11.75—11.76, rozs tavaszra 8.79—8.80, tengeri máj.-jun. 5.55—5.57, zab tavaszra 6.64—6.66, repce jan.-febr. 13.40—13.50.

Eoroszló, január 14. Buza helyben 18.70 márka (= 10.99 frt) sárga. Buza helyben 18.60 márka (= 10.93 frt). Rózs helyben 14.90 márka (= 8.76 frt.) Zab helyben 14.—márka (= 8.23 frt.) Tengeri

helyben 12.—márka (= 7.06 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, január 14. Buza holsteini 180—186 márka (= 10.58—10.93 frt). Rózs meklenburgi 140—150 márka (8.23—8.32.) Rózs orosz 107—108 márka (= 6.29—6.35 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Rorschach, jan. 14. I. mm. magyar buza —frank (= —frt). Orosz buza 27.29 frank (= 12.86—13.82 frt). Román buza 26.—28.50 frank (= 12.38—13.58 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 frt.

Páris, január 14. (Mégnyitás.) Buza folyó óra 28.10 frank (= 13.39 frt). Buza deczember óra 28.10 frank (= 13.39 frt). Buza 4 első óra 27.50 frank (= 13.10 frt). Buza 4 óra májustól 27.40 frank (= 13.06 frt), Rózs folyó óra 17.40 frank (= 8.29 frt). Rózs deczember óra 17.60 frank (= 8.38 frt). Rózs 4 első óra 17.60 frank (= 8.38 frt). Rózs 4 óra májustól 17.75 frank (= 8.44 frt) minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, január 14. (Zárlat.) Buza folyó óra 28.25 frank (= 13.46 frt). Buza deczember 28.10 frank (= 13.39 frt). Buza 4 első óra 27.60 frank (= 13.15 frt.) Buza 4 óra májustól 27.50 frank (= 13.11 frt).

Pétórvár, január 14. Rózs helyben 6.70 rubel.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, január 14. A prágai tartománygyűlés tegnapi ülésén előfordult események hatása alatt a spekuláció ma tartozkodó volt. Csak alpesi bányarészvényekben fejlődött ismét élénk üzlet, mivel nagyobb mérvű vásárlások történtek ebben a papírban. Az ezen értékben mutatkozó szilárd irányzat átszarmazott csakhamar az egész piacra és az árfolyamok emelkedtek.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 355.87—356.25, Länderbank 219.25—218.—, Union-bank 302.50, Tramway 459, Osztrák magyar államvasut 345.15—346.12, Déli vasut 82.—82.95, Prága duxi 96.50, Prágai vasipar 704.50, Alpesi bánya 144.10—145.60, Rimamurányi 252.—252.75, Török sorsjegy 60.60—60.30, Német márka 58.83 frton köttetett.

Délelőtt 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 356.—, Magyar hitel. 383.50, Anglo-bank 161.50, Union-bank 302.50, Länderbank 218.25, Osztr.-magyar államv. 346.—, Déli vasut 82.—, Alpesi bánya 145.40, Rimamurányi 251.—, Májusi járadék 102.35, Török sorsjegy 60.70.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 356.—, Magyar hitelrészvény 383.50, Länderbank 218.—, Unionbank 302.50, Anglo-bank 161.50, Bankverein 260.—, Osztrák-magy. államv. 346.25, Déli vasut 82.—, Elbevölgyi vasut 266.—, Északmagyoti vasut 251.—, Alpesi bánya 145.30, Rimamurányi 251.—, Prágai vasipar 705.—, Májusi járadék 102.30, Magyar koronajáradék 99.65, Török sorsjegy 60.70, Német márka 58.85 frton köttetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 121.10, Magyar koronajáradék 99.60, Tiszai kölcsönsorsjegy 140.25, Magyar földtermentosítási kötvény 96.65, Magyar hitelrészvény 384.—, Magyar nyereimnykölcsön sorsjegy 154.—, Kassa-oderbergi vasut 191.50, Magyar kereskedelmi bank 1430.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—, Magyar keleti vasut állami kötvények 122.75, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 255.—, Rimamurányi vasrészvénytársaság 250.50, 4.2% papírjáradék 102.35, 4.2% ezüstjáradék 102.35, Osztrák aranyjáradék 121.75, Osztrák koronajáradék 102.75, 1860. sorsjegyek 144.50, 1864. sorsjegyek 189.25, Osztrák hitelsorsjegyek 197.75, Osztrák hitelrészvény 357.50, Angol-osztrákbank 162.—, Unionbank 302.25, Bécsi Bankverein 259.—, Osztrák Länderbank 218.50, Osztrák-magyar bank 938.—, Osztrák-magyar államvasut 346.13, Déli vasut 82.—, Elbevölgyi vasut 266.—, Dunagőzhajózási részvény 456.—, Alpesi bányarészvény 144.50, Dohányrészvény 135.—, 20 frankos 9.53 1/2, Császári királyi vert arany 5.69, Londoni váltóár 120.05, Német bankváltó 58.85, Az irányzat szilárd

Berlin, január 14. (Tőzsdéi tudósítás.) A megnyitás igen szilárd azon feltevésre, hogy a birodalmi gyűlés megszavazza a tengerészeti költségvetést. Bánya- és kőszénártek emelkedtek. Vasutak és bankok élénkek. Magánkamatláb 3 1/4%.

Berlin, január 14. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék —, 4.2% ezüstjáradék 102.10, 4% osztrák aranyjáradék 103.10, 4% magyar aranyjár. 103.20, osztrák hitelrészvény 224.50, magyar koronajáradék 100.20, déli vasut 35.70, osztrák-magyar államvasut 147.40, Károly Lajos-vasut 107.80, Kassa-oderbergi vasut —, orosz bankjegy 216.60, bécsi váltóár 169.80, 4% új orosz kölcsön 100.—, magyar beruházási kölcsön 102.50, olasz járadék 94.60. Az irányzat szilárd.

Berlin, január 14. (Utőtőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 224.80, déli vasut 35.70, osztrák-magyar államvasut 147.20. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 14. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék 86.50, 4.2% ezüstjáradék 86.70 4% osztrák aranyjáradék 103.40, 4% magy. aranyjár. 103.15, magy. koronajáradék 100.15, osztrák hitelrészvény 301.12, osztrák-magyar bank 500.—, osztrák-magyar államvasut 298.75, déli vasut 72.63, északmagyoti vasut 213.50, elbevölgyi vasut 229.50, bécsi váltóár 169.70, londoni váltóár 20.385, párisi váltóár 80.85, bécsi bankverein 222.12, Unióbank —, villamos részvény 141.40, alpesi bányarészvény 122.50, 3% magy. aranykölcsön 91.30. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 14. (Utőtőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 302.87, osztrák-magyar államvasut 298.50, Déli vasut 72.63.

Hamburg, január 14. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 87.05, osztr. hitelrészv. 302.75, osztr.-magyar államvasut 746.50, déli vasut 172.—, olasz járadék 94.50, 4% osztr. aranyj. 103.50, 4%-os magyar aranyj. 103.50. Az irányzat csendes.

Páris, január 14. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.4.—, 3 1/2% francia jár. 107.35, olasz járadék 94.10, osztrák földhitelrészv. —, Osztrák magy. államv. 793.—, déli vasut —, Francia töl. jár. 102.—, 4% osztr. aranyjáradék 103.70, ottomanbank 563.—, párisi bankrészvény 904, osztrák Länderbank —, alpesi bányarészvény 315.—, Dohányrészvény 291.—. Az irányzat szilárd.

London, január 14. (Zárlat.) Angol consolok 112.75, déli vasut 7.3/8, spanyol járadék 60.3/8, olasz járadék 93.1/8, 4% magy. aranyjáradék 101.25, 4% rupia 62.3/8, Canada pacificvasut 92.—, leszámítási kamatláb 2.3/8, ezüst 26.1/16. Bécsi váltóár 12.14. Az irányzat nyugodt.

New-York, január 14. ezüst 57.50.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. január 14-én reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Csapadék mm., Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Csapadék mm. Lists stations like Arvadárja, Schmezbánya, N.-Szombath, etc.

A közep-európai légnyomási maximum kissé Keletre toltódott és szokatlan magasságát (789 mm.) megtartotta. A depresszió a nagy Északon van, ahol a nyomási különbségek feltűnően nagyobbak. A hőmérséklet egész Európában még mindig magasabb a normálnál, jöllehet tegnap óta némi lehűlés tapasztalható. Csapadék csupán a kontinens északi és keleti szélén volt. Közép-Európában pedig a száraz idő az uralkodó. Hazánkban az idő kissé lehűlt, de a fagy csak gyenge volt. Kevés csapadék előfordult a keleti megyékben. Erdélyben a szél helyenkint viharos. Széraz idő várható, mérsékelt éjjeli fagygal.

VIZÁLLÁS.

— Január 14-én. —

Table with columns: Feljő, Vizmérsés, Vizállás reggel, Aradás v. apadás v. apadás, Feljő, Vizmérsés, Vizállás reggel, Aradás v. apadás v. apadás. Lists locations like Scharding, Passau, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Ercsi, Paks, Mohács, Ujvidék, Zimony, Pancsova, Bázsa, Orsova, M.-Palva, Zsolna, Szered, Érsekújvár, Győr, Zákány, Eszék, M.-Szardah, Zagráb, Sziszek, Mitrovicza, Károlyvár, Novi, Banjaluka, Doboj, Zvonik, Taza, M.-Sziget, Tisza-Ujlak, V.-Namény, Csep, Tokaj, Szolnok, Szegrad, Szeged, Tittel, Szamos, Deés, Szatmár, Lajozváros, Labarza, Homonna, Ungvár, Bártfa, Zemplén, Zsolca, Berek, H.-Nómeti, R.-Ujlak, Sarstyd, Csicsa, Nagyvárad, Balvány, Borosjenő, Békés, Gy.-Fehérv., Árad, Mákó, K.-Kostály, Temesvár, N.-Eocakar.

Isék magyarizata: * = Jéges víz; + = 0 felett; - = 0 alatt; < = áradt; > = apadt; ? = köztéves.

Felölös szerkesztő: Liposey Ádám.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. január 14-én.

Main table containing market data for various securities, organized into sections: I. Államadósság (Magyar, Osztrák), II. Más közkölcsönök, III. Záloglevelek és kölcsönkötvények, IV. Elsőbbségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékpénztárak, VII. Biztosító-társaságok, VIII. Gőzmozgók részv., IX. Bányák és tőlgány, X. Vasművek és gépgy., XI. Könyvnyomdák, XII. Különléte váll. részv., XIII. Közleked. váll. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénzjegyek, XVI. Váltak árfolyamai, XVII. Határidősre kötött értékp., XVIII. Lastmódo árfolyamok.

A felmérés adatai az értéktőzsde hivatalos árjegyzéséből származnak, melyek általánosan nem alkalmazzák a napi árfolyamot, az értéktőzsde hivatalos árjegyzéséből kell venni.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRO HIRDETESEI

Központi kiadóhivatal:

Minden azó 2 krajczár, vastagabb betűkből azedve 4 krajczár.

Fiók-kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Előre szótendők kézirataiban, levélbélyegekben vagy postautólevélben.

V. ker., Marokkói-utca 4. szám.

A hirdető címzett is közli a hirdetésben, vagy a választ post-restans kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Csészert az apróhirdetést postautólevélben kell adni, s a választ az utólevélben kell adni. — Mindenki közzétételéért a hirdetőnek kell fizetnie.

LEVELEZÉS.

Többeknek. Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a válasz bélyeg mellékelve van. A kiadóhivatal. 1204-1

Kéziasan nevelt, művelt úri leány ismeretségre vágyom, cizmetnek mondható, 23 éves, fiatal magánhivatalnok vagyok. Úras időmet nem akarom a mai világ léha mulatására felhasználni, inkább egy kedves, művelt leány társaságában töltönném azokat. Leveleket kérek „Felix” jelleg alatt. 1750-1

Komoly ajánlat. Sorsom balra fordult. Ott hagytam kisvárosi doktori cizmát, gyűgyeltem és most itt lézengok a 26-és székfoglalás minden fűszere, minden ismerettség nélkül, egyedül, tres szívevel. Először állásomból kifolyólag ugyan nagy a jövedelmem, de mihaszna pompa, kincs, ha élvezze amla. Keresek, kutatok egy oly hölgyt, kivel együtt szórakoznék, sajna még eddig nem találtam. Megkísérlem ez után talán szerencsém lesz egy hozzá illő hölgyvel megismerkedni. Levelet „Distingué” jelleg alatt a lap kiadóhivatalába kérek. 1780-1

Hölgyeim! Sok bánt és csalódás után vizsgálatra vágyom, s mi tud egy reményben eszelődt fiatalembert jobban megvizsgálni, mint egy széplelkű csinos nő igaz barátsága. Mindegyik kizárásával tehát olyan kedves, művelt, csinos leány, vagy fiatal övezgasszony ismeretségre keresem, ki engem 23 éves ölego csinos fiatalombort őszelton barátjává fogadna. Leveleket „Rokonszouves” cím alatt a kiadóhivatalba kérek. 1802-1

Két doktor nagyon kéri az aranyos kis babát, ha imá meg akar a lap kiadóhivatalába, akár a megbeszélit helyre. Két doktor cizmát alát, hogy miert nem jött el, s egyuttal imá meg, hogy legközelebb hol és mikor találkozhatnánk. Valamint egy és más körülményt a meghoztatásra vonatkozólag, mit annak idején nem beszélünk meg elég részletesen. A viszontlátásig kezeit csokolja Doktor. 1884-1

Szerény 415 tessék van a kiadóhivatalban Lotórt holdogsságtól, kérem azt átvenni s ha válaszol róla közölni azt a helyen. 1842-1

Levelezni óhajj egy nagyon szép kis lányka, csinos kaloznatiszttal. Leveleket „Sárka” jelleg alatt kér a kiadóhivatalba. 1898-1

Minden érdek nélkül levelelmi óhajj egy 17 éves kékeszomú kis lány fiatal orvossal. Leveleket „Marika” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldjétek. 1880-1

Boldogtalan jellegre érkezett leveleimet kérem vissza azon illeték-telen kezeltől amelyek azokat elvitték. Az illeté előtt azok értéket nem bírnak tegye hál mindot egy horitékba és adja ho a kiadóhivatalba „Tövedesből” jelleg alatt. 1846-1

Egy barna hajú, két szomá leányka levezetésbe óhajj lépni egy jelleg alatt a lap kiadóhivatalába kérek. 1832-1

Gleichenberg. Kedves levelel megkaptam, de csak holnap fogok arra válaszolni mert nagyon sok dolgom van ma. Mennyi új dolog! Mikor válaszolhatok magyál? Nem jöhete fel holnap este a szalomba? Még mindig nem vagyok egészen biztos annak eredetéről amlól írt, legvalószínűbb hogy magától jött, és most kerestél velem az illeték, hogy legyen mivel foglalkoznom. Nagyon humánus. Ez is egyike kedély gyogyító eszközeimnek? Nagyon kedves, köszönöm, bár én is hozzá járulhaték a maga gyógyításához. Különbön nem tudhatni a jövőt. Pá. „Marlotta” 1844-1

Géza 1. Kérem legyen minél előbb szorencsóm. 427-1

Francia baba cizmet hirdetés feladója kéretik cizmet beküldeni a kiadóhivatalba. 1828-1

Boldogtalan 23. Jellegre fopostára küldött levél nekem szólt! Meri nem kaptam meg. Pénz nem boldogít. 1840-1

Sándor. Mi az, hogy már 2 nap óta nem látalak? Kérek adj hírt magadról. Képzeld csak Sanyikám, legnagyobb vágyom eljesni, tudnillik melyek oda, tudod január 30-án. Különbön nincs senmi újsg, csak tegd szeretnélek már látni. Remélem, hogy ma vagy holnap. Csókollak. 1814-1

Nagysájos asszonyom! Mit jelentsen hosszú halgatása, csak nem burszikk rem? vagy ismét talált valami új dolgot, ami elvonja tölem? Lám, lám ilyenek az asszonyok! Szombaton ott lesz egy-e? Kézszókkal „Philosophus” 1870-1

Mimoza. Tegnap nem jöhete. En fájlaltam legjobban. Szombaton okvetlen ott leszek, remélem, hogy semmi akadály közbe nem jölet. Kérem a második negyest és souper-eszardást részamre fenntartani. Márvány szép kacsóit csókolja „Fekete bajusz” 1804-1

Egy festő előkül ur ismeretségre vágyik. Levelet „Mozsa” cím alatt a helyen kérek. 1808-1

Szerénynek levele van a kiadóhivatalban Lucientől. 486-1

HÁZASSÁG.

Egy fiatal és némi vagyonnal bíró vidéki kereskedő házaság szeléből szelönes leány vagy fiatal övezgy asszony ismeretségre óhajj. Vagyonnal bírók előnyben részesülnek. Levelet „Izgi boldogság” cím alatt a kiadóba kérek. 1418-2

Házasodni óhajj fiatal, intelligens, művelt miniszteri tisztviselő. Nem kíván hozományt, csak egy öt megértő, széplelkű, csinos, művelt leányt keres. Levélbeli ajánlatokat „Teljes boldogság” cím alatt a lap kiadóhivatalba továbbít. 1804-2

Szegény szép leányt, vállalkésség nélkül óhajjok nőül venni. Először nemcsak családból származó földbirtokos vagyok, boldogtalan gazdag ember. Oly szegény leány, aki képesek őrá magát arra, hogy engem boldoggy tegyon, írjon „Pénz nem boldogít” cizmet a lap kiadóhivatalába. 1834-2

Vagyonos csinos külsejű fiatal földbirtokos vagyok ki nagyobb utazásomból hazatérve, ismeretségre híknában, házaság szeléből ez után óhajjok megismerkedni egy csinos művelt, és jó családból való fiatal leánnyal. Leveleket „Diskrét” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérek, melyet azonban az apróhirdetések között jelezni kérek. 1791-2

ÁLLÁST KERES.

Házvezetőnői állást keres, egy abban jártas, intelligens nő. Cizmet a kiadóhivatalban. 1828-3

Fiatall ember elvállal bármely otthon elvégzendő írásbeli munkát és ajánlja magát *észerd* ügyek elintézésére. Leveleket „Tikár” jelleg alatt kér a kiadóhivatalba, hol az cizmet megküldhető. 1660-8

Fiatall megbízható magánhivatalnok, elvállal az esti órákban írásbeli vagy más leendő elvégzését szegény díjazásért; esetleg magános hölgy vagy úrnál *magánhivatalnok* állást is elfogadna. Levelet a kiadóhivatalba „Diskrét” és megbízható” jelleggel kérek. 1824-8

Intelligens, 40 éves nő keres házvezetőnői állást magános úrnál. Esztog anyahivatalnok is ajánlkozok. A vidéki gazdálkodást, báronfi tenyésztést, tehéntenyésztést illetően értek. Levelel szives megkeresést kér „Házvezetőnői 40.” alatt a kiadóhivatalba. 1870-8

A magyar óvami gazdasági akadémián kitűnő sikarral végzett, több évi gyakorlattal bíró nőtem. fiatal gazdasági vagyok, 100 koronát nettó annak, ki egy nagyobb uradalomban számon állást szerez. Levélbeli ajánlatokat „Modern gazda” cím alatt a kiadóhivatalba kérek. 1812-8

Egy minden tekintetben megbízható, jó családból származó képzett fiatal ember, ki mindennemű levelezés elvégzésére vállalkozik, titkari állást keres. Szives megkereséseket kér „Tikár” jelleg alatt a lap kiadóhivatalába. 1410-8

Kisebb vállalatok levelezéselt és könyveléselt, olyantis, amely csak néhány órát igényel naponta, elvállalja egy 10 évi írodni gyakorlattal bíró, igen szépírású fiatal ember. Cizmet megküldhető a kiadóhivatalban. 1870-8

Intelligens fiatal nő, ki a kereskedelmi iskolát kitűnő sikerrel végezte s minden írodni munkában jártas, ökleveles gyors-írású, ügyvidi írodában vagy nagy özetben állást keres. Ajánlatok „Török és szorgalmas” jelleg alatt a lap kiadóhivatalába küldendők. 1782-8

Egy sokoldalulag képzett magasabb állású fővárosi tisztviselő, ki már hosszú időn keresztül alkalmazva volt, egyelői titkari, vagy jegyzői állást keres mellékteljesítésekkel a délutáni órákra. Leveleket „Mindennek jartas” cím alatt a kiadóhivatalba kér. 1764-8

Correpetitornak ajánlkozok egy VIII-ik gimnáziumi tanuló, ki már e téren gyakorlott. Ajánlatot kér „Correpetitor” cizmet a kiadóhivatalba. 1844-8

Tanárjelölt ajánlkozok correpetitornak, vagy nevelésül. Megkereséseket „Diligens” cizmet kérek a kiadóhivatalba. 1798-8

Jó családból származó és sok oldalú ismeretekkel bíró, szép írású fiatal ember, ki minden, de különösen ügyvidi írodni dolgokban jártas, bármilyen alkalmazást keres. Cizmet a kiadóhivatalban. 1756-8

Házvezetőnői állást keres középkora nő, ki mint ilyen régebben munkálk. Nem annyira a jó fizetésre, mint inkább jó háziasszónára reflektál. Cizmet a kiadóhivatalban. 1870-8

Komornai állást keres keresztény úrnágnál egy fiatal nő, ki már ily minőségben működött. Főszelét és varrást is érti. Cizmet a kiadóhivatalban. 438-8

Gazdasszonynak ajánlkozok egy a háztartás minden ágában, jártas úri nő. Cizmet a kiadóhivatalban. 1862-8

Mint feliróné vendéglőben, vagy más helyben keres alkalmat a zást övezgy vendéglőben, igényei szerények. Cizmet a kiadóhivatalban. 1852-8

Egy fiatal leány mint elárúsítóné egy csemege vagy ölehez hasonló ölezes szerény feltételek mellett ajánlkozok. Szives megkereséseket „Malvina” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérek. 1464-8

ÁLLÁST KAPHAT.

Mérlagos könyvelő magyar levelez, ki a német nyelvből és az összes írodni tudásokban jártas helybeli részvénytársaságnál alkalmaztatik. Teljesen állásban levők küldjék ajánlatokat referenciákkal és bizonyítvány másolatokkal *Pontos hivatalnok* 1200 jelleg alatt a kiadóhivatalba 1872-4

Zársat keresek egy virágzó budapesti vállalathoz 20-30.000 forint tökével. Személyes működés öklevelet megküldhetik. Ajánlatokat „Lukratív” jelleg alatt, kérek a lap kiadóhivatalába. 1632-4

Ügyvéd segédek keresek, azonnali boldopésre írodni valóknak, egy igen kis felvidéki városba. Cizmet a kiadóhivatalban. 1878-4

Gyermekkertész, n, magyarban, németben és elemi tanításban keresetk. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelleg alatt küldjétek a kiadóhivatal. 1798-4

Gyakornok, ki magyarul és németül helyesen és kiválóan szepem tud írni, első rangú vállalatnál fizetéssel azonnali felvételre; magyar és német ajánlatok „Vállalat” cím alatt kiadóhivatalba küldendők. 1786-4

OKTATÁS.

Rajzkutatás. Helybeli, elemi iskolába járó tanulóknak, vagy *szabadkért rajzhoz*, valamint szépírásból, szemből díjazásért egy hozzáértő fiatal ember oktatást adna. Szives megkereséseket „U. K.” cizmet a kiadóhivatalhoz intézendők. 1822-5

Negyedéves képezdész fiatal intelligens leány, szegény díjazásért órákat ad, egy képezdésznek, mint kisebb gyermeknek, kik az elemi tananyagban gyengéek. Cizmet a kiadóhivatalban. 1870-6

Zongora-órákat óhajj adni egy e téren már évek óta működő zongora-művésznő. Cizmet a kiadóhivatalban. 1890-6

Szavaltati és játék-órákat ad kezdőknek és műkedvelőknek egy drámai színésznő. Cizmet a kiadóhivatalban. 1898-6

BIRTOK ELADÁS.

Eladó birtok. Egy nagy birtok, mely áll 600 hold szántóföldből, 300 hold legelő és 400 hold erdőből, melyből 10 hold szőlős, továbbá egy 13 holdas gyümölcsös kert, 20 hold park, egy 9 szobából álló kastély, régi, oszlopos nemes kuria és hozzá tartozó teljes gazdasági berendezés, szabad kézből eladó. Levélbeli ajánlatok kérek a kiadóba „Birtok” cím alatt. 1200-6

Vasúti állomáshoz közel fekvő, 4-500 holdas birtokot keresek kézpénz fizetés mellett, azonnali átveletre, hol tehenészet is be van rendezve. Óhajjatom, hogy a birtok Felső-Magyarországon legyen, lehetőleg kies fekvésű vidéken. Levélbeli ajánlatokat kérek „Kézpénz” cím alatt a lap kiadóhivatalába. 1770-6

Baranya megyében vasúti állomáshoz félórnyira fekvő 500 holdos jó minőségű birtokomat bérbe szeretném adni. A birtokon szép tehenészet is van berendezve. Ajánlatokat „Jó föld” jelleg alatt a kiadóhivatalba továbbít. 1828-6

Gömörmezei birtok, 1400 hold, 100 kőli ösi vetésű, azonnali átveletre eladó. Kucika Dániel Nyusnya. 407-6

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

Háztelek Kossuthfalván, kispesti határára, 150 és 200 négyzetgöncint parcellálva, Ára 3 frt 80 krtól 4 frt, havi 10 frt, vagy heti 2 frt részletfizetések kaphatók. Bővebbet Szegedényi Zsigmondnál, vendéglős, VIII., Nap-utca 18. 640-7

Erzsébetfalván villaszerűen épített ház, igen szép felkészeléssel, azonnali eladó. Cizmet a kiadóhivatalban. 1802-7

Eladó egy kisebb villa a Zuglói utcán, igen kedvező fizetési feltételek mellett. Cizmet a kiadóhivatalban. 1728-7

Egy háromemeletes régi helyreállított, bérház mely 70-80 évi tiszta jövedelmet hoz, megfelelő értékű s lehetőségg Felső-Magyarországon fekvő birtokkal élesterület. A ház teljesen felszerelt. Ajánlatokat „Jó cseré” cizmet a kiadóhivatalba továbbít. 1800-7

ELADÁS.

Eladó több finyes estélyi ruha, gyászestélyi miatt. Cizmet a kiadóhivatalban. 1094-8

Birtokomban levő több tudományos mű eladó. Cizmet a kiadóhivatalban. 1820-8

VÉTEL.

Veszek hortnagy mennyiségben. Ugy ó, mint újat. Levélbeli ajánlatot kérek „O-bor” jelleg alatt. 1830-9

Újonnan nyitott kávéházam részére hamisítatlan, tiszta tejhez tejet keresek, naponta 600 liter. Eladók kéreknek ajánlatokat beküldeni a kiadóhivatalba „Tej” jelleg alatt, ár megjelölésével. 1720-9

Keresek megvételre csinos bútas lovat, mely már n. ereghez van szokva. Cizmet a kiadóhivatalban. 1870-9

Dohányözsdét keresek megvételre. Levélbeli értesítést kérek a lap kiadóhivatalába a hely és ár megjelölésével „Tözsde” cizmet. 1736-9

Kávémérést, tej- és gyümölcs-elárúsítással keresek megvételre. Levélbeli ajánlatokat kérek „Kávémérés” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 1724-9

Szatócs-üzletet keresek megvételre május 1-ére. A városligetben vagy a zuglói utcán. Akinek van ilyen eladó, kérem írja meg a kiadóhivatalba árral együtt „Eladó” jelleg alatt. 1740-9

KIADÓ SZOBÁK.

Csinos, tiszta különbejáratu szobát kiadok, esztog teljes ellátással. Cizmet a kiadóhivatalban. 1143-10

Fiatall övezgy úri nőnél csinosan burtozott utcai szoba jutányos ár mellett azonnali kiadó. Ugyanott fiatal ember esztog teljes ellátásban is részesülhet. Leveleket „Nyugodt otthon” cím alatt a lap kiadóhivatalába küldjétek. 1816-10

A Rókk Szilárd-utczában kiadó egy elegánsan burtozott utcai szoba. Cizmet a kiadóhivatalban. 1828-10

Szép, világos, külön bejáratu szoba a Ferenc-köruton, esztog teljes ellátással kiadó. Cizmet a kiadóhivatalban. 1830-10

A József köruton kiadó egy elegánsan burtozott szoba. Cizmet a kiadóhivatalban. 1820-10

LAKÁS KERESTETIK.

Lakást keresek a VI-ik kerületben, február 1-ére, mely álljon 3-4 utcai és udvari, esztod-, fűrdő- és előszobából és a hozzátartozó mellékhelyiségekből. Levélbeli ajánlatokat kérek tiszta lakás jelleg alatt a kiadóhivatalba. 1684-11

Lakást keresek a kereskedelmi minisztérium közelében, 3 szobára és a hozzá tartozó mellék helyiségekre van szükségem. A lakás csakis első emeleten lehet. Leveleket „I. emeleti” jelleg alatt kérek a lap kiadóhivatalban. 1734-11

Két szobából álló olyan lakást keresek a körutak közelében, melynek egyik szobája a lépcsőházból nyílik. Levélbeli ajánlatokat az ár megjelölésével kérek a kiadóhivatalba. Nyugalmas otthon jelleg alatt. 1790-11

Öt szoba és hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló urasági lakást keresek a körutak valamelyikén. A lakás első emeleten legyen s lehetőleg két előszobával. Ajánlatokat „Földbirtokos” cím alatt a kiadóhivatalba kérek. 1800-11

SZOBÁ KERESTETIK.

Két fiatalember keres január 1-re teljes ellátást az állatorvosi akadémián közelében. Ajánlatokat ár megjelölésével „Szület” jelleg alatt a kiadóhivatalba továbbít. 1822-12

Keresek tiszta burtozott hónapos szobát a József vagy Erzsébet köruton. Levélbeli ajánlatok kéreknek „Szoba 10” jelleg alatt a kiadóhivatalban. 1854-12

Burtozott szobát keresek az „Országos Hirlap” főszerkesztőségében. Ajánlatok a kiadóba kéreknek „József-köruti gargon lakás” jelleg alatt. 628-12

KIADÓ LAKÁSOK.

Kiadó egy nagy lakás, mely különösen alkalmas hivatalos helyiségeknek is. Cizmet a kiadóhivatalban. 1852-13

7-ik ker., mely áll 3 kerületből, konyha, kamra stb. Bővebb cizmet megküldhető a kiadóhivatalban. 173-13

HITEL-PÉNZ.

Egy minden háztartásban nagyon szükséges találmány szabadalmi bejelentéséhez „500 frt”-ra volna szükségem. Aki hajlandó ez összeget biztos fedezet mellett rendelkezésemre bocsátani, az írjon „Csoadás találmány” jelleg alatt a kiadóba. 1892-14

KÜLÖNFÉLE.

Kedves Jlonka! Ha színházba, hangversenybe megy és Ön is feltűnik akkor lenni, mint barátom, akkor ne használjon mást, mint a 26 év óta legjobb hírnévnek örvendő Ravissante arcából szepítő különlegességét: Ravissante arcport, Ravissante pipere-szappant és Ravissante szepítő. (Ára 1 frt 50 krt.; elegendő 8 hónapra) Török József és Török Sándor urak gyogyoszer-tárában kapható valódi minőségben. Kamilla. 918-19

Jól jövedelmező vállalathoz 15000 frtál társ kerestök. A befektetett összeg már az első évben 5000-ot jövedelmez. Kockázataztal nincs. A czikk eddig még csak Angolországban van bevezetve. Leveleket, kitűnő kereset jelleg alatt a kiadóhivatalba továbbít. 1546-18

Teljes ellátásra elvállal fiatal úri nő intelligens család. Cizmet a kiadóhivatalban. 1638-18

Fontos háziasszonyoknak! Mosott férfi-íngék, házi vasalónél igen jó és olcsón vasalhatnak. Cizmet a kiadóba. 18-18

Divatoss kezimunkák tanítását elvállalja egy úri leány. Megkereséseket kér „Kézimunka” jelleg alatt a kiadóban. 1248-18

Teljes ellátást keresek 8 intelligens fiatal ember, lehetőleg a Ferenc-köruton, izraelita családnál. Ajánlatokat az ár kitételével kérek „Kelleme otthon” jelleg alatt a lap kiadóhivatalba. 1160-18

Néhány ezer forinttal rendelkezem; keresek bármily jól jövedelmező üzletet azonnali átveletre lehetőleg a VIII-ik kerületben. Levélbeli ajánlatokat kérek a kiadóhivatalba „Jó forgalom” jelleg alatt. 1712-18

Szárnyasaink képes baronfi tenyésztési szakimp, félvevő két frt. Előzetesít Budapest, Rottenbiller-ut. 80. C430-18

Egy szerencsétlen úri nő övezgy anya övekbe óhajtatni adni szepem feljődött kis fiát, hogy elant könyvesen nehegy helyeztessen. Ha találkoznék oly nemeslelkű egyén, ki óva gyermeknek szelűd otthon nyújtana. Cizmet megküldhetje a kiadóhivatalban. 1820-18

Francia baba hosszú hajjal, viaszból, olcsón eladó. Cizmet a kiadóhivatalban. 429-18

Öz. urinó teljes ellátásra elvállal intelligens fiatal hölgyt, kinek foglalkozása van. Kivántra zongoránál is használatja. Cizmet a kiadóhivatalban. 1890-18

A közönséghez.

Az Országos Hirlap pártoktól, kormánytól, egyéni és üzleti érdekektől, czélektől független, szabadelvű politikai napilap.

Erős, de nem durva hang; bátor, de nem személyeskedő kritika; minden irányban való tisztesség a mi újságírásunk sarkalatos hitágazata.

Az Országos Hirlap rendületlen hiva a szabadelvűségnek, mert ez a legbiztosabb módja a magyarság faji erősödésének.

Az Országos Hirlap jól értesültségéről, magas irodalmi színvonaláról tanuskodják napról-napra maga a lap.

Mikszáth Kálmán főszerkesztő a lap minden számában ír valamely rovatban.

Az Országos Hirlap sűrűn közli:

„A t. házból” című országgyűlési karcolatokat, természetesen régi mesterük, Mikszáth Kálmán tollából. Nemkülönböztetve megjelent koronkint a léha képviselő Kathánghy Menyhért is, nevéhez írott vidám leveleivel.

„A Rókautat”, Sudermann költői szép regényét, mely az újabb romantika igaz gyöngyei közé tartozik, már a legközelebbi napokban követni fogja Mikszáth Kálmánnak

„Az új Zrinyiász”

című hosszabb satirikus politikai rajza.

Az Országos Hirlap a rendelkezésére álló összes, jelentékeny szellemi és anyagi erőt arra használja, hogy becsületes, komoly, értékes munkával, minden ízében kifogástalan, jó magyar lappal hálálja meg azt a példátlan s igazán megható érdeklődést, melyet, nagylelkűen előlegezett bizalom gyanánt, a magyar közönség iránta, tulajdonképeni megjelenése előtt is már hatalmasan tanusított.

Az Országos Hirlap előfizetési ára:

egy évre: 14 frt, negyedévre: 3 frt 50 kr
félévre: 7 frt, egy hónapra: 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára Budapesten 4 kr.

A vidéken 5 krajczár.

Az Országos Hirlap szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VIII., József-körút 65.

Ujjonnan belépő előfizetőinknek az eddig megjelent regényfolytatásokat kívánságukra azonnal megküldjük.

MINDENFÉLE.

Agyvelőfotografálás Röntgen-sugárral. Vachernek, a francia gyilkosnak agyvelőjét lefotografálta Destot lyoni orvos, hogy megtalálja benne azt a golyót, amelyet ez a rettenetes ember szerelmi bánatában (!) röpitett agyába. Vacher kezdetben annyit szenvedett a koponyájában megakadt golyótól, hogy szinte belébolondult a nagy fájdalomba. Nagyon sokáig tartották megfigyelés alatt, nehogy kárt tegyen magában, különben nem tudták volna eléggé megbüntetni elkövetett büneiért. Érdekes, hogy Vacher egyáltalában semmi lelkifurdalást nem érez. Olyan nyugodt, jókedvű, mintha ő volna a világ legjobb embere. Mikor Destot orvos asszisztense bement hozzá, hogy a fotografáláshoz szükséges készülődéseket elvégezze, jóízű beszélgetésbe elegyedtek, amelynek folyamán kiderült, hogy egy zászlóaljnál szolgáltak. Hogy megörült ennek Vacher!

— Hát te vagy az, édes öregem, akivel olyan sok szép napot töltöttem együtt? Haj, haj! Hát emlékszel-e még rám? Mennyi hunczutságot követünk el együtt a kaszányában, meg a ligetben! Nézze meg az ember! Hát te doktor vagy? Én gyilkos vagyok. Kollegák vagyunk testvér! Hanem tudod-e, hogy a bírák nagyon ostoba népség? Azt fogják rám, hogy kétszáz embert öltem meg! Mintha nem lenne elég egy embertől harmincz is, amenynyit bevallottam! Hányan vannak, akik még egyet se gyilkoltak? Szamarak, mondom, szamarak a bírák!

Ekkor bejött az orvos és megkezdődött a fotografálási proccesszus, amely 45 perczig tartott és nagyon jól sikerült. Megtalálta a golyót és valahogy ki is szedte, hogy a gyilkos még tovább is éljen friss jó egészségben, az emberi kor legvégső határáig.

A bugyelláris jubileuma. Ötven esztendeje annak, hogy Hene Károly német könyvtörlőgény a bugyellárisnak nevezett pénztárczát feltalálta. Azelőtt sokkal nehezkesebb volt a módja az apró pénz elraktározásának. Többnyire a zsebkendők sarkába bekötve vagy harisnyába rejtegetve hordozták. Abban az időben különben a szalmazsák ját szította a Wertheimszekerény szerepét. A leggyakoribb dolog volt a kötött zacskó, amelyet ráhuzott gyűrűvel dirigáltak. Ötven év óta nagy változásokon ment át maga a bugyelláris is. Kisebbedett, nagyobbodott, változtatta a színét és alakját, amiről azonnal meg lehet győződni még ma is, ha egy norinbergi díszműkereskedés kirakatját megnézi az

ember. Ami pedig az anyagot illeti, amiből a bugyelláris készül, hát alig van az állatvilágnak egy alakja is, amely nem adta volna oda a bőrét bugyelláris czélokra. Eljutottak már régen a tiszteletreméltó krokodilusok és kígyók bőrig is. Akármilyen tökéletes is azonban a bugyellárisipar, van egy hibája, amelyen ötven év óta sem tudott segíteni. Nem tudott még olyan bugyellárist készíteni, amely hosszabb-rövidebb idő alatt ki ne ürült volna.

Egy darab londoni nyomoruság. A londoni rendőség elé a napokban egy csavargó került, aki sajátságos módon koldult. Egy orvost, amikor egy betegétől éjjel hazatért, megállított egy nyomoruságos külsejű egyént, aki a karján rongyokba burkolt kis gyermeket tartott. Azt állította, hogy négy mértföldet gyalogolt, míg Londonba ért s utközben elveszítette pénzes erszényét s most nem képes éjjeli szállást találni. Az orvos előtt gyanusnak tűnt föl az ember s rendőrt hívott. A vallatásnál kiderült, hogy a négy éves kis gyermeket bérbe vette az anyjától, aki különben koldulási czélokra valóságos kölcsönző üzletet folytatott ilyen kis gyermekkel.

Ötven-órás rekord. Egy Mondschein nevű zongorista-szörnyeteg a Como-tó partján 40 percznyi megszakítással ötven órán keresztül zongorázott. S mialatt játszott, egy külön bizottság vigyázott reá. Játék közben teát és konyakot töltöttek a szájába és sonkszeleteket etettek meg vele. Mikor bevégezte kisdéd játékát, keze-lába meg volt dagadva s a háta annyira megfájdult, hogy a kórházba kellett szállítani.

A főzelék. Az első hüvelyes vetemény, amit az ember elültetett, lencse volt. Tanu reá Ézsau, akinek egy tál lencse sok pénzibe került. A lencse állítólag a Himalájából származik. Ép ilyen régi a hagymatenyésztés is. Nérót, aki hónapokon át hagymát evett, hogy a hangja kitisztuljon, kortársai gunyosan porrophagusnak — hagymaevőnek — csufolták. A Fáraók idejében Egyiptom lázasan termelte a hagymát. A zsidók állítólag abban az időben kedvelték meg a foghagymát, amelyet a régiek elsőrendű egészségügyi czikknek tartottak. A zsidók az egyiptomi rabságban cheopszpiramisok munkásai s a római katonák foghagymát ettek, amikor a meleg következtében ellankadtak. Elinstone, a Keletindia híres történetírója, megemlíti, hogy azokon a vidékeken, ahol a számum dühöng, a lakosság foghagymával dörgöli be az orrczimpákat és az ajkakat, mert így kevesebbet szenvednek a forró levegőtől.

A hagyma 2000 évvel Krisztus születése előtt az egyiptomiaknál nagy tisztelet tárgya volt. Az

Voltaire és Rousseau hamvai.

Régóta a Pantheonban őrzik már Voltairenek és Rousseauanak, a világhírű két bölcsnek a holttesteit, azonban még mindig kétséges, vajjon tényleg az ő hamvaitak őriz-e diszhelyen a kegyelet? Nehéz ezt a kérdést eldönteni, mert a kételkedésre épen-séggel elég ok merült fel.

Voltaire 1778-ban, május 30-án halt meg Villette marquis házában, a saját nevét viselő rakparton. Minthogy visszautasított minden vallási vizsgálatást, Párisban egyetlen pap sem akarta eltemetni. Ezért testét elszállították a Sullières apátságba, ahol eltakarítását rokona, Mignot abbé, vállalta magára. Herczeg Bariatinsky II-ik Katalin czárnőnek küldött jelentésében azt írta, hogy a holttestet megérkezése után egy meszes verembe lökték, ahol elpusztult és június 2-án üres koporsó felett tartották meg a gyászszertartást. Az apátság priorja pontos bizonylatban leírja a holttestnek közönséges koporsóban történt eltemetését. De herczeg Bariatinsky azt hiszi, hogy ez is csak csel volt azzal a czélzattal, hogy megakadályozza az egyházi hatalmakat a testnek exhumálásában.

A Voltaire, állítólagos holttestét rejtő koporsó zavartalanul maradt 1791. júliusig, mikor a forradalmi hatalmak elhatározták apotheosisát. Bizottságot küldtek ki, hogy Voltairét Párisba szállítsák, de az indulás előtt felnyitották a koporsót, hogy meggyőződést szerezzenek, vajjon van-e abban egyáltalán valami?

A test nagyon kiszáradt és összezsugorodott, úgy, hogy mikor felemelték, az egyik lába leesett,

de azért a meghizottak meg voltak győződve, hogy Voltaire holttesteme. A koporsót július 10-én szállították el a Pantheonba, miközben pihenőt tartottak a Bastille romjainál. Azután a földalatti templom hajójában egy kőkoporsóba helyezték el a hamvakat.

Rousseau két hónappal később követte író-társát a halálba; Ermenonvilleben halt meg, ahol Girardin René adott neki hajlékot.

Semmi kétséget sem szenved, hogy tisztességesen temették el a jegenye-fasorban, ahol egészen az 1794. év őszéig pihent. Keringenek ugyan legendák arról, hogy már előbb kivették a sírjából és máshova rejtették el, esetleges exhumálásáról azonban semmiféle feljegyzés sem szól. Tény az, hogy 1794. október 11-én nagy pompával szállították be állítólagos földi maradványait a Pantheonba és letették az ideiglenes fa-sarcophagra Voltaire mellé.

1814-ben a visszaállított Bourbonoknak egyik első ténye volt kitisztítani a szent Genovéa templomot méltatlan lakóitól. Számos jelentéktelen forradalmár csontját könyörtelenül kiásták és azokat állítólag Voltaire és Rousseau földi maradványaival együtt egy zsákba hányták bele, azután bedobták a Szajnába vezető csatornába. A kegyeletlen megszenteljenítésnek híre egyszerre hántani kezdte a nemzet lelkiismeretét és midőn 1821-ben újra helyreállították vallásos használatra a Pantheon, a parlamentben is szóba hozták a dolgot.

A belügyminiszter azt válaszolta, hogy semmi ok sincs a nyugtalanságra. Hat tiszteletben álló gentleman kiküldetett, hogy nyissák fel a sarcophagot, s a Voltaireben egy vaspánttal körített kőgyfakoporsót találtak, mely semmi nyomát sem

mutatta az érészaknak, míg a Rousseauéban ólomkoporsó volt a következő felirattal: „Hic jacet Jean Jacques Rousseau.” A koporsó ércfedele teljesen érintetlennek látszott. Mind a két kőkoporsót kivitték azután, tartalmukkal együtt, a szentelt helyen kívül eső csarnoknak egyik boltozata alá. Ezeket a tényeket megerősítő procés verbal még mindig ott van a belügyminiszterium archivumában.

Eme bizonyítékok dacára is még mindig bizonyos babonás gyanu él a francziák lelkében. Ennek következtében nemsokára az 1830-iki júliusi forradalom után, egy második bizottság látott a munkához és elég furcsán, de minden tekintetben megerősítették elődeiknek a vizsgálatát. Vékony repedést vettek azonban észre Voltaire vaspántos koporsóján; Rousseau ólomfedelű koporsója pedig be volt horpadva. Ezek a sérülések azonban akkor történhettek, amikor a koporsókat kiemelték a templom hajójából.

Egy évvel később Bouchot, midőn Voltaire műveit kiadásra összegyűjtötte, engedélyért folyamodott, hogy koporsóját megsemmisíthesse; de kérelmét a miniszter elutasította azzal a megokolással, hogy tartsa magát a megelőző jelentéshez.

A Pantheonnak jelenlegi építész, nyíltan ki mondta véleményét, hogy a kőkoporsó se hamvakat, se koporsót nem tartalmaz. Neki pedig tudnia kell, mert különösen Rousseau koporsója könnyen hozzáférhető.

Mindezek után a kétség nincs eloszlatva és bizonyosan senki sem tudja, vajjon csakugyan ott vannak-e a Pantheonban Voltaire és Rousseau hamvai.

uborka is közkedveltségnek örvendett Keletindiában, Kasmírban, Kinában és Perziában. Az egyiptomiak az uborka levéből italt készítettek. Ugyanazt tették, amit a mi gazdasszonyaink a kovászos uborkával. Tiberius római császár télen nyáron rengeteg tömeg uborkát evett meg. A tökléleket előszeretettel természetelték egész Ázsiában. A nagy Plató és a vidám Arisztófanesz eltek haltak a spárgáért, amely Oroszországban és angol partokon tudvalevőleg vadon nő. Az orosz pusztaságokban a vadon tenyésző spárgát élvezettel legeli le a szarvasmarha, persze tejfeles mártás nélkül. A spenót arabs növény, amely Arabiából származott el Spanyolországba. Nagyon szerették a régi egyiptomiak, görögök és rómaiak az endivia salátát és a petrezselymet is.

A dinnye Dél-Ázsiából származik s már a régi egyiptomiak, görögök és rómaiak nagyban tenyésztették. A görögdinnye hazája Afrika, a keltáposztáé Görögország; Cincinatus, aki tudvalevőleg nagy mezőgazda volt, megparancsolta, hogy Rómában is tenyesszék. A retek Kinából ered, szintugy a rebarbara is, amelylyel a 14-ik században ismerkedett meg Európa. A művész hazája a nagyvilág, a babé, Egyiptom és Keletindia, ellenben a borsóé egész Ázsia. Amerikából származott a krumpli, hála legyen Kolumbusnak, meg a dobány. Habár újabb kutatók konstatálták, hogy a kínaiak számlálatlan évekkel Krisztus előtt már erősen pipáztak. Csak az a kérdés, hogy mit?

Egy francia himnusz Hamburgról, *Bos* Károly francia községi tanácsos, aki hosszabb időt töltött Németországban, hosszabb cikksorozatra osztott tanulmányával számol be utazásáról. A legújabb cikk *Hamburgról* szól és olyan magaslató hangon van megírva, amelyet francia ember ritkán használ, ha Németországról van szó.

Valósággal elkábultam, mikor Hajómon Hamburgba érve fölmentem a fődélzetre és szénéztem a kikötőben. Milyen nagy élénkség, hajó-, vasúti, gyalogos és kocsiforgalom! És a nyolcz kilométer hosszú kikötőn mennyi raktár, áruház, hajó, dereglye, yacht, ahol folyton ki- és beraknak árukat s ahol utasok jönnek-mennek, munkások ezrei szaladgálnak mindenfelé. Sehol, a világ egyik kikötővárosában sem láttam ilyen nagy életet.

Azután végigdicséri a városi közlekedési eszközöket, az egyenes, széles és tiszta utcákat, a fényesnél-fényesebb palotasorokat. Az *Aster*-folyó öblét a *genf*-tóhoz hasonlítja a lelkesedő francia, a városból kivezető fasoros utakat a párisi Bois de Boulogne-hoz.

A Hamburg környékén épült villatelepek szebbek a Páris körülieknél, az egész környezet szebbnek, szabadabbnak és nagyszerűbbnek látszik. Este, mikor beáll a szürkület és a kikötő ezernyi villamos lámpái kigyulnak, olyan gyönyörű képet tár szemünk elé a csillagözön, hogy az ember lelke túlrad a gyönyörűségtől. Ilyesmit Párisban hiába keresünk.

Hanem azért mégsem teljes az öröme, mert az idegen város pompája és életképessége eszébe juttatja szülővárosa hanyatlását; fölnyitja szeméit, hogy meglássa, hogy az a fény, az a pompa, a nagyon zajos élet, amelyben a párisiak usznak, mind üresség, léhaság, hiúság. Hogy az az elevenesség csak túltengés, kumolyság nélkül való, romlás-hoz vezető. Hazafias lelkének keserű érzéseit nem tudja eltűkölteni és szinte kétségbeesve szól a párisiakhoz:

— Ébredjeteek föl! Gyógyítsátok ki magatokat nehéz apathiátokból, ha azt nem akarjátok, hogy 20 év múlva megint ott tartson Páris, ahol a spányol uralom idejében!

A RÓKAÚT.

SUDERMANN HERMAN

REGÉNYE. (56)

Ekkor észrevette a vért, amely megfés-tette az inget. És amikor ezt is letépte, bal-melle alatt finom, ragyogó forrást látott csör-gedezni.

Ekkor tudta, hogy az a lövés, amelyet hallott, mit jelentett.

És amikor a boszu után való első vad vágódás, mely azt kiáltotta felé: „Menj, gyujtsd fel házaikat és üssed agyon valamennyit, míg ők ütnek agyon téged!” Mikor ennek az első vágynak a dühe enyhülni kezdett, akkor ráborult a holttestre és görcsös zokogásba tört ki. Sokáig feküdt így, aztán fölemelkedett, a leány testét vállaira emelte és gyilkosainak lábnyomai közt a lejtőn végig, a rókauton keresztül, a szigetre vitte. Regina teste nem volt könnyű és háromszor is térdre roskadt a teher alatt.

A kertészlakot környező cserjésnél le kellett őt tennie, mert attól félt, hogy elájul. Azon a helyen feküdt, ahol élettelenül és vérezve találta az apja temetése után. Ugy, mint akkor, most is játszadozott halovány arcával a holdvilág, csak hogy most már nem volt többé föléleszhető.

— Hát mégis megcsiptek! kiáltotta har-sogó kacajjal. Szuró fájdalom sajgott az agyá-ban. Ugy érezte, meg kell örülnie, ha e nagy, merev, fénytelen szemek továbbra is felfekintenek reá.

Az a gond, hogy jó helyen tudja a holt-testet, mielőtt eltávoznék, ismét öntudatra kel-tette. Hiszen a schrandeniek arra is képesek, hogy a meggyilkoltat valahol az erdőben elás-sák, hogy gaztettökről ne legyen bizonyíték a törvény kezében.

Az egyetlen, a kibén mindenestre biz-hatott, a lelkész volt, aki, bár a leányt megát-kozta, gazságokra sohasem vetemednék.

Boleszláv elhatározta, hogy azonnal fel-költi és a helyszínére viszi, hadd legyen később egy tanu, ha majd ő maga — Isten tudja hol, valahol a táborban csatangol.

Tizenegyet ütött a toronyóra, mikor a falu-hoz ért. A templomajtó előtt az öröket látta fel-alá járkálni. Minden mély álomba merültnék látszott.

Az egyik kunyhóból, amint elhaladt mel-lette, hangos dörömbölést, káromkodást és or-ditozást hallott.

Odanézett és Hackelberg asztalos czégé-rét, a zöld koporsót vette észre, mely komoran nézett le állványáról.

A korbély akadozó szavai jutottak eszébe. Tehát beteljesül a kívánsága, gondolta magá-ban, hogy lányának koporsót készítsen és va-lami keserű elhatározással rögtön értesíteni akarta az öreget, feltéve, hogy józan volt, le-ánya nyomorult haláláról és követelni akarta tőle ígérete beváltását.

Benyitott. És ekkor olyan irtózatot dol-got látott, hogy ő is, akit a mai nap valóban hozzászoktathatott az ijedelmekhez, elsápadva borzadt össze.

Az öreg asztalos lerongyolt ruhákban, nyakán és karjain vérezve, ugrándozott körül a szobában, melynek piszkos nyomorúságát a hold ríkióan világította meg. Mintha vitustán-czot járt volna.

Reszketett minden tagja, szája tajtékozott.

Szeméi örülten forogtak, arcizmai görcsösen rángatóztak.

Jobbjáról nagy gyalu csüggött, melynek karikaszzerű fogóját a csukló fölé huzta és amelyet reszkető ujjával nem volt képes meg-fogni. Aminek csak fafelülete volt, asztalokat, falakat, a földön felhalmazott farakásokat, min-dent gyalulni próbált. Ilyenkor mindig valami sístergő hang hallatszott, mely csak akkor szűnt meg, ha a gyalu valami kampóban megakadt.

— Mindjárt készen lesz! — ordította az asztalos, — még csak egy lépés — sz — szsz — és készen lesz a kutyaszorító — szsz — szsz — átkozott denevérek! sohasem hagy-hatják békében az embert! — szsz — szsz — előre — hopp — tűz van — tűz van — ég a kastély — tűz — tűz! — Te némbér, nem takarodsz el! — ha megmondod, hogy láttál — a szivacsca és a lencsomóval — — szsz — szsz — nem csinálom meg a koporsódat — szsz — szsz — Eredj az utamból, te kigyó — —

Az öreg nekiment Boleszlávnak, ki ször-nyü sejtéstől üzve, eléje állott, és kit, ugy látszott, leányának nézett.

— Menj vissza, menj, a rókautról... itt vissza kapja a báró a magaét — vissza — vagy — a gyalut czélozva arcához szori-totta — aztán, újabb látománytól üldözve, ha-lalos félelemben kezdte kiabálni:

— Tűz van, tűz van, tűz van! és az asz-tal mögé kuporodott és kabátja rongyait kezdte gyalulgatni.

— Tűz — tűz! Takarodtok mindjárt — én nem tettem — hazudott a lányom — jön-nek a lángok! — Tűz, tűz! — A lángok itt vannak!

A lángokról, melyek deliriumának legma-gasabb fokát árukták el, megint a denevérekre tért át, melyeket kézzel-lábbal igyekezett elhes-segetni, míg aztán megint folytathatta az asztal élen való gyalulást.

— Mindjárt kész vagyok, kedves uram, szsz szsz. Csak néhány deszkácska még, szsz szsz. Az én leányom egy kis komiszka. Ez az orrára jön, szsz, finoman lecsiszolva, szsz. Most itt fekszik s meg se mukkanmár, szsz. Látod, mért nem mentél el! — Apád ugy lő, mint egy ör-dög — — szsz — — szsz — a báró ur ma golyót eszik — — szsz — — Csakis ezért jöttek ide — éljenek mindnyájan! — — Éljen Merckel — — szsz — le arról a hidról, te dög — vagy megint francziák vannak mögöt-te? — — És ha el nem mégy —

Boleszláv felé czélt.

A csillogó holdfényben viczkádozó lá-baival, biczentő fejével és tánczó karjaival iszonyatos rémhez hasonlított, melynek tagjai száz mozgógyűrűből vannak összeróva.

Mialatt czélt, hirtelen élesen felsikol-tott és hogy a lángok elöl, melyek megint üzöbe vették, meneküljön, most megint egy fa-rakás mögé huzódott, melybe szünet nélkül beléütötte a gyalut, míg a sötétebb denevérek-ke az agyrémek újból megkezdték borzalmas körforgásukat.

Boleszláv, ki irtózatot telve tudta meg a dühögő öreg rémképeiből a szörnyü való-ságot, nem volt képes e látványt tovább is el-viselni.

Kirohant, mintha a lángok, melyek az örültet üldözték, neki is a sarkában volnának és addig nem nyugodott, míg a faluból ki nem jutott és míg a romok árnyékai magukba nem fogadták.

(Folytatás következik.)

Tombola-nyeremények!!!

Óriási megtakarítás az Auer-égőknel.

Miután azon kellemes helyzetben vagyok, hogy már évek óta a legtöbb budapesti és vidéki egyesület tombola-nyereményeit nálam szerzi be, képes vagyok a legszebb tréfiá dolgokat gyári árban szállítani, és pedig: I. oszt. 100 drb tombola-tárgy főnyereményvel 5 frt 85 kr. II. oszt. 100 drb tombolatárgy 4 drb mellék- és egy főnye-reményvel 7 frt 25 kr. III. oszt. 100 drb tombolatárgy 10 drb mellék- és egy főnyereményvel, 10 frt 50 kr. IV. oszt. 100 drb tombolatárgy 15 drb mellék- és 2 drb főnyeremény 14 frt 85 kr. — Vidéki megrendeléseket utánvétellel pontosan és gyorsan teljesít.

FELDMANN ANTAL versenybazára, Budapest, VII., Korepesi-ut 50.

(Ezredhet-kürtt számban.)

A szab. Bohr-féle izzótest-védővel, mely megvédi az izzótestet a töréstől és a hálót (netzet) a szakadástól, drbjá 40 kr. Egyé-düli elárúsítási jog Magyarország részére Feldmann Antalnál, Budapest, Korepesi-ut 50. szám.

SZINHÁZAK.

Budapest, szombat, 1898. január 15-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

Évi bérlet 12. Havi bérlet 12.
Másodsor:
Folt a mely tisztit.

Dráma 4 felvonásban. Irtá: Eche-garay József. A spanyol eredeti-ből fordította: Pálffy Károly.

Személyek:

Matilde	P. Márkus
Enriqueta	Maróthy
Döna	Hevey
Dolores	Keczeri I.
Fernando	Mihályi
Don Justo	Beresényi
Don Lorenzo	Császár
Julio	Ivántó
Szofia	Nárcisz

Kezdete 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Évi bérlet 10. Havi bérlet 10.
Alár.

Romantikus opera 8 felvonásban és egy előjátékban. Szövegét és zenéjét írta gróf Zichy G.

Személyek:

Veghelyi Alár	Perotti
Tömösi Béla	Kuczér M.
Tömösi Hona	M. Rottler G.
Lestár	Szendrői
Humi	Hilgermann
Drágfalvi E.	Vasquezae
Sixtus	Ney D.
Gerő	Várady
Anah	Mihályi
Hoppmester	Ney B.
Kolostor főnökö	de Ponty B.
Vagy	Kann M.
Csok	Berts M.
Edz	Wassak
Manor	Payer M.
Kéj	Semsey M.
Sellők királynője	Schmiddeck
Virágok királynője	Balogh Sz.

Kezdete 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Harmadsor.

A baba.

Látványos operette 4 szakaszban. Irtá: Ordóneaux Maxime. Fordította: Reiner Ferenc. Zenéjét szerette: Audran Edmond.

Személyek:

Lancelot	F. Hegyi A.
Maximin	Vidor
Hilarius mester	Németh
Hilariusné	M. Csatal
Alexia, leányuk	Küry K.
La Chantrelle	Solymosi
Loremois gróf	Tollaj
Rathasar	Horváth
Josse	Gazi M.
Egy jegyző	Ljvári

Kezdete 7 órakor.

Színházi műsorok a 20. oldalon.

„OLYMPIA“ magyar mulató

Kerepesi-ut 63.

Mindennap változatos műsor. Fernando zeneművészek. — The Winthonzenobóhézők. Piccardi-nővérek nemzetközi táncosnők.

Uj! Nőfuttatás Uj!

énekes bohózat.

Kezdete 1/2 9 órakor.

Belépő díj: 1 frt, 80 kr. és 50 kr.

Röggel 3 óráig nyitva.

Üdvös tanács.

Köhögésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál **Egger szoda pasztillá**

Mellpasztillái

veendők. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadohoz 25 kr.) A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásúnak bizonyultak **Egger szoda pasztillái**. (1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerárban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon; (27)

„Nádor“-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17.

VÁRSZINHÁZ.

Nagy bérlet 42. Havi bérlet 6.

Figaró házassága,
vagy: *egy napi boldonság.*

Vígjáték 5 felvonásban. — Irtá Beaunarchais. Ford. Paulay E.

Személyek:

Almaviva	Horváth
Rosina grófnő	Cs. Alszegi
Figaró	Dezso
Zsuzsi	K. Gerő L.
Marceline	Vizvári
Antonio	Szigeti
Fanchette	Ligeti
Cherubin	Nagy I.
Bartholo	Ujházi
Bazilio	Gabányi
Don Guzman	Vizvári

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.

572. szám. — 573. szám.

Champaudet-állomás!

Bohózat 8 felv. Irtá: Labiche. Fordította Mihály József.

Személyek:

Champaudetné	Nikó L.
Tacarel, építész	Tapolczai
Letrinquer	Gál
Nina	R. Rostagni
Carolina	Pécsi P.
Garambóis	Rónaszéki
Durozoir	Hegedűs
Egy titokzatos hölgy	Berzsei
Victoire	Komlósi E.
Arsene	Szerény

Kezdete fél 8 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Előszór.

A Beoltott földesur.

Bohózat 8 felvonásban. Irták: Hirschberger és Kautz. Magyarosította: Fái J. Béla.

Személyek:

Kidár Péter	Boross E.
Agota	Láng Etel
Lenke	Aranysz
Gellei Károly	Füredi Béla
Ella	Szarvasi L.
Amália	Szilasi R.
Szégő Kálmán	Balla K.
Ormai Jenő	Iványi A.
Dr. Kelemen	Ferencai
Fellegvári Nina	Hetyey A.
Huber	Mátray
Karakovics	Szilágyi
Domokos	Szekely S.

Kezdete 7 órakor.

Gyomorbetegeknek segély
Cooper Cooper & Co. Ltd. London
legfinomabb eredeti
Ceylon teáját

árusítja az
Angol Gyarmat Társaság
Budapest, V., Perzsköz 4.
(Föld-utca és Mérleg-utca között)

Árjegyzékek kivételre szolgálunk. Vidékre megrendelés föl kgr. és nagyobb mennyiségben harmontve szállítatik. 372

Gyomorbetegeknek segély

AGATOR fog-paszta
szappan nélkül.
Legújabb felülmúlhatatlan fogtisztító szer.
Szab. zárral ellátott köcsögben.

Mindenki kapható. Mindenütt kapható.
Société de produits hygiéniques.

STAPLER & Co., Bécs, XVIII., Gentsgasse 27.

Raktár: Dr. Egger Leó és Egger I. gyógytárban a „Nádor“-hoz, Budapest, VI., Váci-körút 17. sz. (309)

Külföldön elsajátított szakismeretek és hosszn gyakorlat alapján készittek modern stílusban

kárpitos- és díszítési munkákat.

Függönyök díszítése, terem díszítések stb. kiváló ízléssel eszközöltetnek.

Magamat a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlvá, maradtam kitünő tisztelettel

SZILÁGYI ZSIGMOND,
kárpitos és díszítő.

Budapest, VII., Dohány-utca 68.
(Kertész-utca sarkán.) 120

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat
Téli kiállítása

a városligeti műcsarnokban, az Andrássy-út végén.
1897. december 1-től 1898. január 15-ig.

— **Megnyitás december 1-én.** —

Nyitva: reggel 9-től, d. u. 4-ig. azonkívül kedden és vasárnap d. u. 5-től 9-ig villamos világítás mellett, és osztótétkön este 6-tól 11-ig sétahangverseny. Buzett.

Belépő-díj **egy korona.** — Vasárnap d. u. 1 órától 20 kr.

Polzer C. és Társa
cs. és kir. udvari szállítók.
Budapest, Gizella-tér 5.
a Haas-palota átellenében. (127)

Ajánlja
tűzbiztos és betörésmentes pénzszekevényeit,

pánczéltetelű, pánczélszekevényeit, pánczéltressorjalt a legújabb szisztéma szerint, valamint ékszerállványokat berendezéssel kazettákat, másolópreket a legutányosabb árakon.

Árjegyzékek ingyen.

Heckenast Gusztáv

zongora termel.

Budapest, IV., Kigyó-utca 7. sz.

Legnagyobb választék.

Elsőrendű gyártmányok

Árjegyzékek ingyen.

Fernolendti-czipómáz egész fekele fényt ad és megtartja a bőr epességét.

Fernolendti-fény-kréme világos cipőnek szép fényt ad és épen tartja a bőrt

Fernolendti-Nigrinje, szabad, finom fényt ad és meg nedves időn sem veszti a színt, nem piszkítja a ruhát, a bőr puhává, vízállatatlanná és elpusztíthatatlanná lesz. 1 nagy czipó-köcsög 10 kr.

Fernolendti-Wixinje, szabadalmozott folyékony pom-pas fényűző, mely kefével nélkül süttel-ekete, lakkszerű fényt ad. Üvegben 10 és 25 kreit. Wixint világos czipőknek is készitettek.

Fernolendti Wandolja szabad, elsőrangú talpvédő szer. Impregnált talpak három annyi ideig tartanak, mint mások és nem vesznek föl nedvességet. Legjobb védelem hideg és nedves lábak ellen! 1 üveg 25 kr.

Kapható a hasonló szakmájú üzletben, valamint a gyári raktárban: **Wien, Schulerstrasse 21.**

Cs. kir. szab. vegyi gyár, alapított 1832-ben.

Stefan Fernolendt, Wien.
Budapest, Lipót-körút 24.

Magyar királyi államvasutak. Igazgatóság.

187248/97. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműek, botok, napernyők, esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett elfognak adatni.

Debreczen állom. f. é. január 17-én d. e. 9 órakor
Szeged „ „ „ 20-én „ 9 „
Arad „ „ „ 27-án „ 9 „

Budapest, 1898. évi január hóban.

(851) **Az igazgatóság.**

A modern vegyészeti hatalmas haladása és az ebből származó számtalan kozmetikus készítmények sem voltak képesek a 30 éven át bevált

Dr. Lengyel Frigyes-féle Nyirfa-balzsamot

elnyomni, a legjobb bizonyíték tehát, hogy itt egy valódi, a természet által nyújtott szépitőszerről van szó. Ezen nyirfa-balzsam egy százéves 30 évi gyakorlati vegyi eljárás alapján praeparáltak és csak ar-tán jön forgalomba. Ezen folyadék hatása, hogy a bőr felső rétegeit lehántja és ez által az első tisztított bőr fiatal színben és üdőségben jön napvilágra, megszűntet mindenféle kiütést, aszplit, vörös foltokat és anyafoltokat, simítja a ráncos bőrt és a himlőhelyeket lassankint teljesen eloszlatja és az arcbőrnek üde és egészséges színt kölcsönöz.

1 korob ára hazánál utalással együtt 1.50.
A nyirfa-balzsam hatásának támogatására dr. Lengyel Frigyes-féle

Benzoe-szappan

ajánlatos. Egy darab ára 20 és 25 kr. Raktáron minden jobb gyógytárban. Főraktár Magyarországon részére Tóth József gyógyszerésznél Budapest, VII., Király-utca 12. sz. (237)

Az ezredéves országos kiállítás alkalmával a legmagasabb kitüntetéssel: a „MILLENNIUMI DISZOKLEVÉLLEL“ kitüntetve.

EISELE JOZSEF
rész-, éozmü- és gőzkazán-gyár,
BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁCZI-UT 138.
(127)
Hegesztott munkák,
Gőzkazánok, vitzisztítók, rservoirok, csővezetők, felszerelvények.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. kir. Operaház	Vig. Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Nirolady Színház
Vasárnap d. u.	A fény árnyai	—	—	Coulisset ur!	Náni	Mama szeme A báránycák	—
Este	Folt, amely tisztít	—	Figaro lakodalma	Champaudet Állomás	A baba	A beoltott földesur	—

Előfizetések
és
hirdetések
felvételnek lapunk kiadóhivatalában
VIII., József-körút 65. szám.
és Főkiadóhivatalunkban
V. ker., Marokkói-utca 4.

Fáradtan sikerű gyógyhatással folytán legmegelőzhetőben ajánlható.

Dr. Mitzger Tivadar

hydro-elektrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Teréz-körút 44. I. em.

Az ideg- s nemi betegségek elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, makacs bőrbajok ifjúkori könnyelműség folytán fellépett bármily nagyfokú gyengeségi állapotoknál új gyógy mód az összes gyógymódokat hasonlíthatatlanul s messze felülmúlja, a mennyiben gyógyszerektől menten néhány nap alatt gyökeres, állandó s teljes gyógyulást biztosít.

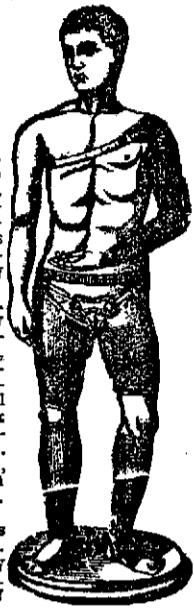
Intézetem a modern hygea és orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint nagyszabású gyógytermekkel van berendezve. Tapasztalt, biztos és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető. Külön váróterem. Külön be- s kimenet. Rendelés naponta d. e. 9-1-ig, d. u. 2-8-ig. Levelekre díjmentesen válaszolunk.

Pollitzer Mór és Fia

os. és kir. szabad. orthopaedial kötszerezsek.
— Alapított 1860. —
Csak V., Deák-Ferencz-utca 10. sz.
Fontos
szenvedőknek.

UJDONSÁG.

Pollitzer-féle ujjonnan javított cs. és kir. szab. gummi sörvítő, a legjobbnak van elismerve és monarchiánk határain túl is nagy elismerésnek örvend. Nem csuszik le a testről, nem gyakorol kellemetlen nyomást, úgy éjjel, mint nappal hordható. Cézibeszűtése által az eddigi sörvítők hiányait pótolja. A pelották a sörvítők idomíthatók és biztonsági övvel van ellátva, melyek a testről való lecsuszást megakadályoz. Árak egy oldalra 7-10 frt. kétoldalú 10-16 frt. **Megrendelésnél a test bőrsége kéri.** Gyermekeknek a felével olcsóbb. Nagy raktár angol és francia sörvítőkben. Suspensorium, haskötő, göröcsér-gummiharisnya, egyeneslábó. Méhfejskendő, löpárna ágybetét és havi-baj felfogók dus válaszlékek ar kapatok, valamint a legfinomabb francia és angol **GUMMI kőöngességék, valódiak** jótállás mellett. Roule eredeti dobozban, tucatzja 3, 4, 6 és 8 forintért. Loule egyenként csomagolva, tucatzja: 3, 4, 6 és 8 frt. Capote americ. (rövid) fehér színű tucatzja 3 és 4 frt. narancsszínű 5 és 6 frt. Fiktória tucatzja 4, 6 és 8 frt. **Halhólyag** (hosszu) tucatzja: 3, 4, 6 és 8 frt. Halhólyag (rövid) tez. 4 és 6 frt. Pely Borus Haase drbja 2 frt. Poly Porus Mensinga darabja 2 forint 50 krajczár. Párisi övpongyar tucatzja 4 és 6 frt. (47)

Wein Károly és Társai

ajánlja hírneves szepességét 165
vászon és kamuka-gyártmányait.
Főraktár: Budapest, Koronaherczeg-utca 8. sz.
Gyártalep: Késmárk-Busszóc.

5 évi jótállás!

Ingó-órák, ékszerek és svájci zsebórákat
részletfizetéssel kizárólagosan
Grünblatt és Prajzák
gyári raktárában
Budapest, Erzsébet-körút 56. sz.
Saját javítási műhely.

Bőr- és szépség-ápolás szakorvosa.
Med. univ. Dr. Révész Benő
Budapest, VIII., Kerepesi-ut 63. I. em

24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyítja az összes **bőr-, ideg- és nemi bajokat. Szépségi hibákat:**

szepülő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajkorpa, hajhullás, sebek; szakszerű tanácsokkal szolgál az arcz és kézápolásra.

Feltűnő eredménnyel gyógyítja a titkos betegségek név alatt ismert összes férfi- és női bajokat és azok következményeit.

Rendel: d. e. 8-12, d. u. 3-5, este 7-8 óráig
Levelekre azonnal válaszol.
Kívánatra gyógyszerekről is gondoskodik.
Mindenkor mély diszkréció.

958. sor. **BON 028. szám**
Polgár Sándor
egyet. gyakorlott kötszerezés
Budapest, Erzsébet-körút 50. sz.

kötés ezen utalvány beklüdüse mellett minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt százaléknyi árkedvezményt adni, az eredeti

F. Berguerand fils
párisi kőöngességék (gummi és halhólyag) epügy összes női övszerek) gyártmányából. Kimerítő képes árjegyzék díjmentesen zárt levélben küldetik. Kivágatott: az „Országos Hirlap”-ból. (145)

Bükkfa-eladási hirdetmény.

A técsői m. k. erdőgazdálkodás ferenczvízgyi erdőrészében vagyis az A. üzemsztály I-ső és II-ik vágássorozatában üzemszterv szerint az 1898. évtől kezdve 1905. év végéig azaz 8 éven keresztül kihasználandó, mintegy 33540 k. hold kiterjedésű erdőterületen álló bükkfakészleteknek terület szerint való eladása iránt az alólikt m. k. erdőhivatalnál **folyó évi január hó 31-én d. e. 11 órakor** második írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

A kiállítási ár holdankint 139 frt 38 krban van megállapítva.

Versenyezni kívánók felhivatnak, hogy az invenként 50 kros bélyeggel és 3500 forint bánópénzzel ellátott s kellően lepecsételt zárt írásbeli ajánlatukat, amelyben világosan és határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti, s amelyben a megajánlt holdankinti ár számokkal és betűkkel világosan kiirandó, — az árverés napjának délelőtti 11 órájáig az alólikt erdőhivatalhoz benyujtsák, megjegyeztetvén, hogy az ajánlathoz az árverési feltételeknek általuk kir. közjegyző előtt aláírt példányát is becsatolni tartoznak.

Utó-, vagy olyan ajánlatok, amelyekben a megállapított feltételektől eltérő kikötések foglaltatnak, figyelembe nem vétetnek

Az általános árverési és részletes szerződési feltételek az alólikt m. kir. erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve megszerezhetők. (394)

Bustyaházán, 1898. január 8-án.

M. kir. Erdőhivatal.
(Utánnymot nem díjaztatik.)

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.

1799-53495—CV. szám.

Hirdetm.ény

A kézbesíthetlen és fölős szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverezés útján d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások telcárú raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez t. cz. közönség ezennel meghívatik.

Kolozsvár	állomáson	1898 január 17-én	18-án
Nagy-Várad	"	1898	" 18-án
Kecskemén	"	1898	" 19-én
Budapest-dunapart	"	1898	" 20-án
Arad	"	1898	" 20-án
Miskolcz-gömöri p. u.	"	1898	" 20-án
Szatmár	"	1898	" 20-án
Győr	"	1898	" 24-én
Csaba	"	1898	" 25-én
Zágráb	"	1898	" 25-én
Eszék	"	1898	" 25-én
Pozsony	"	1898	" 25-én
Debreczen	"	1898	" 26-án
Budapest ny. p. u.	"	1898	" 27-én
Szabadka	"	1898	" 27-én
Kassa	"	1898	" 27-én
Pápa	"	1898	" 28-án
Pécs	"	1898	" 27-én
Szeged	"	1898	" 28-án

Budapesten, 1898 január 5-én.

Az igazgatóság.

Részvénytőke 3 millió forint o. é. **THE MAYPOLE COMPANY LTD. LONDON.** Részvénytőke 3 millió forint o. é.

„MAYPOLE SOAP”

(angol festőszappan)

Sonnenschein Lipót
BUDAPESTEN,
Y., Arany János-utca 15. sz.
Wien, VII., Neubaugasse 15.

Vezérképviselő és szétküldési raktár:

Tegethof, süzétbordeaux és rikitó vörös színben szintén raktáron.

Minden színben 40 kr. teketa és tegethof szappan darabja 50 kr.

Nékiülőzhonon minden háztartásban. Köves orró vízzel és ezen világhírt szappannal minden hölgy vagy leány 15 perc alatt egész ruhát vagy derekat, gallérokat, himzűseket, seiyem-szöveteket, szallagokat, csipkét, seiyemkéstyűt, harignyát, továbbá battiszt, karton, szatin és bármily gyapfuszövetet tetarés szerinti, valódi mosható szinre képes festeni.

gyász eseteknél, teljes ruhák 1 óra alatt a legszebb feketére festhető.

Nagyban és kicsinyben kapható:

Mértey Testvérek, nagykereskedők, Arany János-utca 10.
Török József, gyógyszerár, Király-utca 12.
Moráda Wándor, gyógyszerár, Kossuth Lajos-utca
Molnár és Mosor, Koronaherczeg-utca 9.
Továbbá minden gyógyszer-, illatszert-, gyertya-, szappan- és rövidesen ártalban.

Wald Gyula, Király-utca 34.
Kartácskó A., Kerepesi-ut 41.
Lux Mihály, Museum-körút 7.
Kajthényi Béla, droguetárnál, Egyetem-utca 11.

FIGYELMEZTETÉSÜL: Minden darab „Maypole” használati utasítással van ellátva, tessék ehhez alkalmazkodni.